

การศึกษานโยบายด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พุทธทศวรรษ 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176835

ร. 8 เม.ย. 2535

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน

จาก

มูลนิธิ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศบุญการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภูมิ ประทุมพันธ์ อาจารย์ ดร.อาคม วัดโสมง และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด หาสิตะพันธุ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสามท่าน
เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ อาจารย์กอบกุล
ทิสฐะแย้ม อาจารย์จารึก อะยะวงศ์ อาจารย์ ดร.ณอม อินทรกำเนต อาจารย์ประสิทธิ์
ชาวเจริญ อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญวิโรจน์ และอาจารย์อาภรณ์ สาครินทร์ ที่ได้กรุณา
ให้คำปรึกษาแนะนำในด้านแบบสอบถาม ปัญหาทางกิจกรรมนักเรียน

ขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ขอบขอบพระคุณศึกษานิเทศก์จังหวัด
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดเพชรบุรี และราชบุรี ที่ได้กรุณาตอบ
แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่น

ขอขอบพระคุณ คุณพิน กงพล คุณนิคม พรหมยอย คุณชนะ ประทีป ณ ถลาง
คุณนิพนธ์ ภูริฉาย คุณวีรเทพ สุวรรณสว่าง คุณจำเนียร แสงเส้นห์ อาจารย์เพิ่มศักดิ์
นนท์ภักดิ์ และคุณประจวบ อุ่นเคียร ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจน
เพื่อนครูโรงเรียนวรนาถเฉลิม และโรงเรียนพัทลุงทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจ ซึ่งมีส่วนช่วยให้
การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกับครู อาจารย์ ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์
ประสาทความรู้ให้ผู้วิจัย และสมาชิกในครอบครัวซึ่งได้ให้กำลังใจตลอดมา

วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดประสงค์ของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	8
การนิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของกิจกรรมนักเรียน	12
จุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน	14
ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน	15
อธิบายและประเภทของกิจกรรมนักเรียน	17
การบริหารกิจกรรมนักเรียน	18
ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน	33
งานวิจัยในประเทศ	36
งานวิจัยต่างประเทศ	42
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรและสมมติฐาน	43
3 วิธีดำเนินการ	45
ประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและวิธีสร้างเครื่องมือ	46

การรวบรวมข้อมูล	50
เกณฑ์การกำหนดค่าคะแนน	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
จุดประสงค์ของการวิจัย	68
วิธีดำเนินการวิจัย	69
การเก็บและรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการวิเคราะห์	70
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป	109
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป	110
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4	7
2 แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ที่เปิดทำการสอนในปี การศึกษา 2526	45
3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน	53
4 แสดงขนาดของตัวแปรแต่ละประเภทและจำนวนร้อยละเมื่อเทียบกับประชากร ..	56
5 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารกิจการ นักเรียน	58
6 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ที่มีขนาดแตกต่างกัน	62
7 วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน	63
8 เปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของ รัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองกับผู้บริหาร โรงเรียนนอกเขตเมือง	63
9 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ แบ่งตามเขตการศึกษา	64
10 วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4	65

11	เปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6	65
12	แสดงความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน	66
13	วิเคราะห์ความแพร่ปรวณปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทางการ บริหารเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน	67

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกิจกรรมของชีวิตเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพของชีวิต ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นความต้องการพื้นฐานและเป็นเครื่องมือที่จะแสวงหาปัจจัยอื่น เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ (พจนัน สะเพียรชัย 2526 : 3) การจัดการศึกษาโดยให้การเรียนรู้การสอนตามหลักสูตรที่วางไว้ในเกณฑ์มาตรฐานนั้น หากก่อให้เกิดผลสมตามความมุ่งหมายโดยสมบูรณ์ไม่สิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการให้การศึกษาในโรงเรียน คือ "กิจกรรมนักเรียน" (กรมสามัญศึกษา 2519 : 253)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ หลายรูปแบบ และกิจกรรมทั้งหลายที่จัดขึ้นในโรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร (กรมสามัญศึกษา 2526 : บทนำ) ที่จะช่วยเสริมคุณภาพของผู้เรียน ดังพระบรมราโชวาท (พระบรมราโชวาท 2522 : 140) ที่ว่า

การศึกษาที่ดีด้านวิชาการ เป็นทั้งรากฐานและปัจจัยสำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ แต่การที่จะนำวิชาการมาสร้างสรรค์ให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นที่สุดที่จะต้องอาศัยการศึกษาที่ดีด้านอื่น ๆ เข้าประกอบอุดหนุนด้วย การศึกษาด้านอื่น ๆ นั้นหมายถึงการศึกษาอบรมทุกอย่าง ทั้งทางความคิด จิตใจ ความประพฤติปฏิบัติ อันเป็นตัวสำคัญในการฝึกฝนขัดเกลาให้บุคคลมีความคิดฉลาด หนักแน่นในเหตุผล และมีความสุจริต ละเอียดยรอบคอบ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักตัดสินใจตามทางที่ถูกต้องเป็นธรรม และสำคัญอย่างยิ่งก็คือความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะชวนชวายที่จะลงมือทำการทุกอย่าง ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ง่ายยากด้วยตนเอง ดังนั้นผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษา จึงต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอที่จะต้องให้การศึกษาคือแก่เยาวชนให้ครบถ้วนทุก ๆ ด้าน ไม่ปล่อยให้ขาดตกบกพร่อง

พระบรมราโชวาทดังกล่าวข้างต้น เป็นเรื่องเสริมย้ำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งได้กำหนดกิจกรรมเยาวชนไว้ว่า "รัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนและจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม

ให้เยาวชนมีสุขภาพดี มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ยึดมั่น
รวมมือกันธำรงรักษา และปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" (สำนักนายกรัฐมนตรี
2524 : 9 - 52)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติซึ่งถือเป็นแกนนำไปสู่เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา อันชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารัฐบาล
ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนมากเพียงไร ระบียบดังกล่าวบังคับให้สถานศึกษาต้อง
จัดให้กิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนอง
ความสนใจ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพตลอดจนเสริมสร้างอุปนิสัยอันดีงามของนักเรียน
อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ ทุกภาคเรียน โดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
ของเวลาที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 12)

เพื่อเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ดังกล่าว ชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการได้ย้ำอย่างหนักแน่นต่อผู้บริหารโรงเรียนกรมสามัญศึกษาว่า

ไม่อย่าให้พวกเรายังหลายเฉยละเลยต่อกิจกรรม เป็นพิศหลายคนขาดเนื้อหาสาระ
ของชีวิต ไม่เคยผจญกับชีวิตอะไรเลย ไม่เคยมีกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและในที่สุดชีวิตก็คือ
เข้ากับใครไม่ได้ เต็มไปด้วยอารมณ์ร่อยแร่...ขาดชีวิตจิตใจที่จะทำงาน ขาดความเห็นใจ
ไม่เอาใจเขามาใส่ใจเรา ขาดสิ่งเหล่านี้อย่างรุนแรง ผมบอกได้ที่เราทุกคนต้องรู้จัก
ทำกิจกรรมอย่าถือเอาเรื่องเรียนเป็นที่หนึ่ง (กรมสามัญศึกษา 2526 : 14)

หาที่ที่แสดงออกถึงความจริงจังของรัฐบาลในเรื่องนี้ ปรากฏเป็นเหตุการณ์อย่างแจ่มแจ้ง เมื่อ
กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมสามัญศึกษา ได้ออกระเบียบว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดและ
รองหัวหน้าหมวดวิชา พุทธศักราช 2522 กล่าวถึงการบริหารกิจกรรมนักเรียนว่า "ข้อ 5
ข้าราชการครูทุกคนมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับหมวดวิชากิจกรรมในสถานศึกษาที่สังกัดอยู่"

(กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 247) และ "ข้อ 14 ให้หัวหน้าสถานศึกษาแต่งตั้งหัวหน้า
หมวดกิจกรรม 1 คน และรองหัวหน้าหมวดกิจกรรมไม่เกิน 3 คน (กระทรวงศึกษาธิการ
2526 : 251) ในด้านการสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณนั้น "ขณะนี้กรมกำลังร่างระเบียบ
เสนอกระทรวงพิจารณาเรื่องเงินค่ากิจกรรมนักเรียนอยู่" (กรมสามัญศึกษา 2525 : 61)

กิจกรรมนักเรียน การจัดชุมนุมต่าง ๆ การเป็นกรรมการต่าง ๆ เป็นของดีสำหรับผดุง
 ปัญญา (ประมวล ตึกกินสัน 2520 : 185) นักการศึกษาปัจจุบันต่างสนับสนุนข้อคิดเห็น
 เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพราะกิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้เจริญงอกงาม เป็นคน
 โดยสมบูรณ์ กิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน (เสริมศักดิ์
 วิชาลาภรณ์ 2520 : 102) ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ คักลาส ที่ว่ากิจกรรมนักเรียนช่วยให้
 เด็กเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ถ้าเนเชิวรีเป็นพลเมืองดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้
 (นพพร พานิชสุข 2524 : 13 อ้างอิงมาจาก Deuglass 1964 : 158)

กิจกรรมนักเรียนยังช่วยเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
 มีจริยธรรม สร้างความเป็นผู้นำ ดังที่ เบลาท์ และกลอสไมเออร์ สรุปไว้ว่า กิจกรรมนักเรียน
 จะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำ รู้จักเคารพผู้อื่น มีสุขภาพดี มีความสุข มีทักษะในการใช้
 ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีมั่นคง สร้างค่านิยมที่เหมาะสม สร้างสัมพันธภาพกับคนวัยเดียวกัน
 หรือวัยแก่กว่าได้ อีกทั้งช่วยให้ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูอาจารย์ และบุคคล
 ต่าง ๆ ในชุมชน และสามารถที่จะดำรงตนได้อย่างมีความสุข (Blount and Klausmier
 1968 อ้างอิงจากสุโขทัยธรรมมาธิราช 2525 : 385)

นอกจากนี้ ลาวลีย์ ดนองจันทร์ ได้ชี้ให้เห็นว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการให้การศึกษา โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ
 ความถนัดตามธรรมชาติที่แท้จริง กิจกรรมเป็นเครื่องช่วยอบรมนักเรียน ให้รู้จักปรับตัวในการ
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำ
 และผู้ตามที่ดีในระบบประชาธิปไตย กิจกรรมช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตามความแตกต่าง
 ของนักเรียน เพื่อสร้างเจตคติที่ดี และพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ (กรมสามัญศึกษา
 2526 : บทนำ)

ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนตามข้อคิดเห็น และทฤษฎีดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า
 มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นตามเป้าประสงค์
 ของหลักสูตร โรงเรียนจะต้องจัดให้มีกิจกรรมนักเรียน จะขาดเสียมิได้ เด็กที่เอาแต่เรียน

ท่องจำอย่างเดียว ก็จะพัฒนาหนักไปทางด้านสติปัญญาเท่านั้น ส่วนทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม จะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร จะเป็นเด็กที่สมบูรณ์ทุกด้านไม่ได้ ดังคำกล่าว ในภาษาอังกฤษที่รู้จักทั่วไปว่า "All Work and no Play Make Jack a Dull Boy" หรือเอาแต่เรียน ไม่คิดจะเล่นทำให้เด็กปัญญาทึบ

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัตินั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดกิจกรรม นักเรียนให้ประสบความสำเร็จใกล้เคียงเข้าประสงค์ที่หลักสูตรวางไว้ได้ เนื่องจากมีปัญหา และอุปสรรคบางประการ ซึ่งเห็นได้จากการที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้กรมวิชาการ ศึกษาสภาพการ จัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหาและหาทาง ปรับปรุงให้ดีขึ้น (กรมวิชาการ 2525 : บทนำ) ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังสับสนหาจุดยืนไม่ได้ ดังคำยืนยันของเขตกการศึกษา 3 ว่า กิจกรรมในสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังสับสนในการดำเนินการ เพราะกิจกรรมที่นำมาจัดภายในโรงเรียนไม่มีหลักสูตร เนื้อหาที่แน่ชัด (เขตกการศึกษา 3 2526 : 1)

ในการประชุมอบรมหัวหน้าหมวดกิจกรรมจากโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกการศึกษา 3 วิทยากรท่านหนึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นว่า แม้ตั้งแต่มีการประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรม ในสถานศึกษา พุทธศักราช 2520 โรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ต้องประสบกับปัญหาสับสนเป็นอันมาก เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน (จารึก อะยะวงศ์ 2526 : 1) ครูธรรม เชียงราย กล่าวถึงการบริหารกิจกรรมนักเรียนว่า "เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2526 ก็ครบ 6 ปีพอดี ที่ผ่านมา จะเรียกว่าล้มเหลวก็คงจะไม่ผิดจากความเป็นจริงมากนัก ทำไมวิชากิจกรรมจึงมีปัญหา และทำไมจึงปล่อยให้ปัญหา ไม่รีบแก้ไข โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาต่างก็ ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน นั่นก็คือ ปัญหาการสอนวิชากิจกรรมนักเรียน ที่ยังสับสนวุ่นวาย ไม่มีระบบทั้งผู้สอนและผู้เรียน นับว่าเป็นปัญหาที่หมักหมมมาเป็นเวลานาน" (ครูธรรม เชียงราย (นามแฝง) 2526 : 6)

กล่าวได้ว่าปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามีอยู่จริง ทั้งนี้จากการสำรวจของนิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ทำการสำรวจโรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเมื่อปีการศึกษา 2525 พบว่า

1. โครงสร้างการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน โรงเรียนแต่ละโรงจัดให้มีกิจกรรมนักเรียน ขึ้นอยู่กับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน
2. ผู้บริหารไม่คอยให้การสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารสนใจกิจกรรมด้านหนึ่งด้านใดโดยเฉพาะ อายุมาก ขาดความกระตือรือร้น ไม่มีเวลาพอต้องทำงานหลายด้าน หรือคิดว่าตนเองไม้มอบหมายให้ผู้อื่นช่วยดูแลแล้ว

3. ขบประมาณ สถานที่และบุคลากรไม่เพียงพอ (มานิต ปัตตะเวว 2526 : 4 - 5)

จากปัญหาดังกล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ความพยายามที่จะจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์นั้น ยังมีอุปสรรคอีกมากมาย เป็นที่ยอมรับกันว่าการบริหารกิจกรรมนักเรียน จะบรรลุเป้าประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในโรงเรียน ดังข้อคิดเห็นของ สมาน แสงมะลิ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเป็นหน่วยงานเล็กที่สุดที่จะรับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลหรือแผนการศึกษาไปดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ และกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักในบทบาทของผู้บริหารตลอดมา (กรมวิชาการ 2526 : 42)

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า กิจกรรมนักเรียนซึ่งได้พัฒนาในประเทศไทยเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ทั้งยังมีปัญหาและอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดกิจกรรมนักเรียนในภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ร้อยละ 40 เป็นเนินเขาและภูมิประเทศที่ชันขาดด้วยฝั้ทะเลยาวเหยียด ย่อมได้รับอิทธิพลจากลมฟ้าอากาศมิใช่น้อย อุปสรรคสำคัญคือ ฝนมีฤดูฝนอันยาวนาน (กองนโยบายการพาณิชย์ 2523 : 1 - 3) ปริมาณฝนโดยเฉลี่ย 2,090 มิลลิเมตรต่อปี ในภาคใต้ฝั่งตะวันออก และ 2,980.1 มิลลิเมตรต่อปี ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก (รัชนิกร ปิยะพันธุ์วงศ์ 2526 : 297) นอกจากนี้เอกลักษณ์ทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพของประชากรในภาคใต้ก็แตกต่างจากภาคอื่น ๆ อย่างมากมาย สภาพเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ เป็นเรื่องที่จะต้องจะศึกษา

และหาทางช่วยเหลือ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความล้มเหลวอีกต่อไป เพราะผลการวิจัยของ คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีแก้ปัญหา มากกว่าการป้องกัน (วรรณสาร วรรกิจ 2523 : 148) ประกอบกับงานวิจัยด้านนี้น้อย ผู้วิจัยเห็นควรศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ก่อน ซึ่งจะส่งผลและเป็นเครื่องชี้แนะการวิจัยด้านอื่น ๆ อีกต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ โดยมุ่งเปรียบเทียบปัญหาในประเด็นต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาด ใหญ่พิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมือง กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเมือง
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และโรงเรียน ที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6
5. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางที่เกิดประโยชน์ดังนี้

1. เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เกิดผลตามเป้าหมาย
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร เห็นความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน และให้การสนับสนุน การจัดกิจกรรมนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อคิดเห็นให้กระทรวงศึกษาธิการ ในการให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านกิจกรรมนักเรียน
4. เป็นรากฐานสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษานี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ทุกคน จากโรงเรียนที่เปิดสอน 240 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2526 โดยแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4

ขนาด	เขตการศึกษาที่สังกัด			รวม
	เขต 2	เขต 3	เขต 4	
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	1	7	-	8
โรงเรียนขนาดใหญ่	6	33	9	48
โรงเรียนขนาดกลาง	14	45	14	73
โรงเรียนขนาดเล็ก	29	56	26	111
รวม	50	141	49	240

จำนวนโรงเรียนทั้งหมดนี้เป็นโรงเรียนในเขตเมือง 77 โรงเรียน เป็นโรงเรียน

จำนวนโรงเรียนทั้งหมดนี้เป็นโรงเรียนในเขตเมือง 77 โรงเรียน เป็นโรงเรียน
นอกเขตเมือง 163 โรงเรียน เปิดสอนระดับชั้น ม.1 – ม.3 จำนวน 141 โรงเรียน
และเปิดสอนระดับชั้น ม.1 – ม.6 จำนวน 99 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 ตำแหน่งหน้าที่ของผู้อยู่ควบคุมดูแลคือ ผู้บริหารโรงเรียน

2.1.2 ขนาดของโรงเรียน

2.1.3 ที่ตั้งของโรงเรียน

2.1.3.1 แบ่งเป็นในเขตเมืองและนอกเขตเมือง

2.1.3.2 แบ่งตามเขตการศึกษา

2.1.4 ระดับชั้นที่เปิดสอน

2.1.5 ระยะเวลาในการบริหาร

2.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามคือ ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียน แบ่งตามหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

1. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างกัน
2. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษานอกเขตเมือง ไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4
ไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 ไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน ไม่แตกต่างกัน

การนิยามศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคในการบริหารกิจกรรมนักเรียน ทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้

2. การบริหารกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน ตามแผนงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ซึ่งได้กำหนดไว้ร่วมกัน

3. ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

5. ภาคใต้ หมายถึง พื้นที่อันประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ 14 จังหวัด ได้แก่ นราธิวาส สตูล ยะลา ปัตตานี สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ตรัง ชุมพร กระบี่ พังงา ภูเก็ต และระนอง

6. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้สนใจอื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน อันจะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ และพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมให้แก่ นักเรียน

7. หัวหน้าหมวดกิจกรรม หมายถึง ครูอาจารย์ที่ผู้บริหารแต่งตั้งให้รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักเรียนโดยตรง ตามระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชา และรองหัวหน้าหมวดวิชา พ.ศ. 2522 (กรมสามัญศึกษา 2526 : 247)

8. ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน หมายถึง บุคคลที่ผู้บริหารมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษาของชุมนุมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน

9. หัวหน้าครูกิจกรรมนักเรียน หมายถึง ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ที่ผู้บริหารแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษาชุมนุมต่าง ๆ กับหัวหน้าหมวดกิจกรรมหรือรองหัวหน้าหมวดกิจกรรม

10. ระยะเวลาในการบริหาร หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ผู้บริหารเริ่มปฏิบัติหน้าที่บริหารกิจกรรมนักเรียนจนกระทั่งปัจจุบัน

11. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ความเล็กใหญ่ของโรงเรียนตามเกณฑ์กำหนดของกรมสามัญศึกษา โดยถือจำนวนนักเรียนเป็นหลัก ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียน 0 - 499 คน

โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียน 500 - 1,499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียน 1,500 - 2,499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป

(กรมสามัญศึกษา 2522 : 6)

12. ระดับชั้นที่เปิดสอน หมายถึง โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) เพียงอย่างเดียว และโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.1 - ม.6)

13. ในเขตเมือง หมายถึง พื้นที่ในเขตเทศบาลและในเขตสุขาภิบาล

14. นอกเขตเมือง หมายถึง พื้นที่นอกเขตเทศบาล และนอกเขตสุขาภิบาล

15. เขตการศึกษา 2 หมายถึง พื้นที่อันประกอบด้วยจังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี

และสตูล

16. เขตการศึกษา 3 หมายถึง พื้นที่อันประกอบด้วยจังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และสงขลา
17. เขตการศึกษา 4 หมายถึง พื้นที่อันประกอบด้วยจังหวัดระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ให้ข้อคิดเห็นและขยายของการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่ใช้ในการวิจัยนี้ มุ่งพิจารณาส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้บริหาร โรงเรียนด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความหมาย ความสำคัญ ขอบข่าย จุดประสงค์ ประเภท กระบวนการบริหาร และปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน และผลงานด้านนี้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

คำว่า "กิจกรรมนักเรียน" นี้ มีผู้เรียกแตกต่างกันทั้งในภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะยังไม่มีผู้ใดได้บัญญัติชื่อกิจกรรมประเภทนี้ให้เป็นคำสากลขึ้นมา แต่สำหรับประเทศไทยนั้น เดิมเรียกคำประเภทนี้ว่า "กิจกรรมนอกหลักสูตร" ต่อมาเรียกชื่อกิจกรรมนี้ว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตร" ปัจจุบันนี้เรียกว่า "กิจกรรมนักเรียน" (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525 : 382)

กิจกรรมนักเรียนตามแนวคิดของธีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ (ธีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 72) หมายถึง ประสบการณ์ชุดหนึ่งที่จัดขึ้นในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทางด้านสังคมสัมพันธ์ ด้านระเบียบวินัย ด้านความรักในชื่อเสียง และเกียรติยศของโรงเรียน และด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้แล้ว กิจกรรมนักเรียนยังช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความเป็นผู้นำของตน รู้จักนับถือผู้อื่น และมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สำคัญ เพราะช่วยให้นักเรียนอยู่ด้วยกันและทำงานด้วยกันอย่างมีความสุข

นักการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบัน ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนปกติ หรือนอกเหนือจากตารางสอนวิชาต่าง ๆ เพื่อสนองความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนอันเป็น

การส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดำรงความรู้ให้แตกฉานยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมตามค่านิยมที่สังคมในปัจจุบันและอนาคต กิจกรรมทั้งหลายที่จัดขึ้นนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ไม่มีการแบ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตรหรือนอกหลักสูตร (จารึก อะยะวงค์ 2526 : 29)

ตามทัศนะของนักวิชาการศึกษา ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและความถนัดตามธรรมชาติอันแท้จริง กิจกรรมนักเรียนเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเองในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในระบบประชาธิปไตย เสริมสร้างประสบการณ์ตามความแตกต่างของนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ กิจกรรมนักเรียนไม่ใช่เนื้อหาสาระของวิชาต่อเนื่อง แต่เป็นการฝึกปฏิบัติให้จบลงในระยะเวลาดังนั้น ๆ จบในแต่ละครั้ง จะจัดกิจกรรมใดในระดับใดชั้นใดก็ได้ กิจกรรมนักเรียนจึงไม่ใช่การสอนเนื้อหาและการวัดความรู้แต่เป็นสิ่งที่นักเรียนควรมีโอกาสร่วม และโรงเรียนจะต้องปลูกฝังนิสัยอันพึงประสงค์ แก่นักเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ (เสนีย์ พันธ์อรุณพ 2525 : 27)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบันได้ขยายกว้างออกไป นั่นคือ กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักเรียน กิจกรรมนักเรียนไม่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือในหลักสูตร กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2520 : 103)

ความหมายของกิจกรรมนักเรียนตามทัศนะของ กูด (Good. 1972 : 9) มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสมัครใจเข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์ และอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา
2. จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มความรู้ ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียน
3. จัดขึ้นโดยไม่กำหนดให้หน่วยกิตและสิทธิที่ได้จะไม่ถือว่าสำเร็จการศึกษา
4. มีบรรยากาศเป็นกันเองยิ่งกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

จากข้อคิดเห็นของบุคคลสำคัญในวงการศึกษาคงกล่าวมา สามารถสรุปความหมายของกิจกรรมนักเรียนสำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
 2. กิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ ตามความถนัดความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน
 3. กิจกรรมนักเรียนจัดนอกเวลาเรียนปกติ
 4. กิจกรรมนักเรียนไม่ใช่การสอนเนื้อหาและการวัดความรู้ แต่เป็นกิจกรรมเพื่อปลูกฝังนิสัยอันพึงประสงค์ให้แก่นักเรียน
 5. กิจกรรมนักเรียนจัดขึ้นตามความสมัครใจของนักเรียน โดยความเห็นชอบของคณะครูอาจารย์ และอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา
 6. กิจกรรมนักเรียนไม่กำหนดให้หน่วยกิตหรือคะแนน
- คุณลักษณะของกิจกรรมนักเรียนดังกล่าวนี้ สามารถใช้เป็นสื่อำนำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปสู่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ถ้าได้กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งกิจกรรมนักเรียนทุกคนเข้าใจตรงกัน และยึดถือปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนร่วมกัน

จุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1) ได้วางจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย

5. เพื่อให้มีความสามัคคีในหมู่คณะ ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย

6. เพื่อให้เกิดความรัก และความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อให้อุทิศบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้มีคุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม
11. เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา

จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ เป็นเรื่องบังเอิญว่า ผู้บริหารทุกคนจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียน เพราะกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญต่อบุคคล และสังคมโดยรวมมากที่สุด

ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน

กฏนโยบายและแผนงานเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สำนักนายกรัฐมนตรี 2525 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า คุณค่าของกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรถือปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวย่อมไม่พอ ควรหาวิธีการที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมนักเรียนสรุปได้ดังนี้

1. เป็นความต้องการทางจิตวิทยา มุ่งผลต่อการปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย ต้องการความรัก และการฝึกฝนทักษะ
2. ดึงเอาความสนใจ และความกระตือรือร้นของเยาวชนให้ปรากฏออกมา โดยสามารถที่จะทำให้เยาวชนเห็นเป้าประสงค์ของตนที่จะบรรลุผลได้
3. ใช้เวลาให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดทางสังคม ได้พบกับบุคคลที่มีความสนใจเหมือน ๆ กัน และพบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง

4. สร้างมิตรภาพระหว่างเยาวชนด้วยกัน ระหว่างเยาวชนกับครูอาจารย์
ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

5. พัฒนาความเป็นผู้นำ โดยการพัฒนาตนเองต่อบุคลิกภาพ และด้านจิตใจ ซึ่งมักจะมีอารมณ์อ่อนไหว นอกจากนี้ยังพัฒนากลุ่ม สังคม ไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้ วันนอร์ มะทา (วันนอร์ มะทา 2523 : 1 - 2) ได้กล่าวไว้ว่า
การจัดกิจกรรมนักเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุผล 5 ประการคือ

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน ซึ่งต้องการการยอมรับของบุคคล
ในวัยเดียวกัน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความสำเร็จ การยกย่องชมเชย การฝึกทักษะ
การช่วยเหลือทางด้านวิชาการ การอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งอบอุ่นเป็นมิตร และเข้าใจกัน เพื่อทดแทน
สิ่งที่ขาด เช่น ความสามารถในการเรียน หรือความสามารถในการเล่นกีฬา

2. ก่อให้เกิดความสนใจ ความสามารถพิเศษ และความกระตือรือร้นของนักเรียนออกมา

3. ช่วยนักเรียนให้รู้จักคุณค่าของเวลาว่าง ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
และส่วนรวม ไม่ต่อต้านสังคมหรือประพฤติดีกต่อสังคม เกิดความสนใจใหม่ ๆ และพบสิ่งที่มีค่า
ต่อชีวิตในภายหลัง

4. เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนด้วยกัน และระหว่างนักเรียนกับครู
อาจารย์

5. ช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ดีกว่าการเรียนในชั้น

ฉะนั้น กิจกรรมนักเรียนจึงมีความสำคัญในด้านการสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยา
ของนักเรียน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนใช้พลังความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ รู้จักคุณค่าของเวลา
เป็นเครื่องเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ และช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมนักเรียนโดยไม่มีการระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดขึ้นอย่างเป็น
ระบบ จะไม่สามารถดำเนินการไปสู่เป้าประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้
จึงต้องกำหนดขอบข่าย และประเภทของกิจกรรมนักเรียนขึ้น เป็นการกำหนดทิศทางไปสู่เป้าประสงค์
ให้แน่นอนชัดเจนอีกทางหนึ่งด้วย

ขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 2) ได้กำหนดขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

1. ขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพอุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย

2. ประเภทของกิจกรรมนักเรียน ควรจัดให้มีกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- 2.2 กิจกรรมศาสนา
- 2.3 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
- 2.4 กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- 2.5 กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
- 2.6 กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
- 2.7 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 กิจกรรมทัศนศึกษา
- 2.9 กิจกรรมนันทนาการ
- 2.10 กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

บรรดากิจกรรมทั้ง 10 ประเภทในข้อ 2 นี้ โรงเรียนอาจแยกจัดเป็นกิจกรรมย่อยได้อีกหลายกิจกรรม

ข้อกำหนดดังกล่าว จะสังเกตได้ว่า โรงเรียนสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง มิได้จำเพาะอยู่แค่ 10 ประเภทนี้เท่านั้น นับเป็นการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจ และความสามารถตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้กับนักเรียนและเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

การบริหารกิจกรรมนักเรียน

ถึงแม้ว่าเราจะทราบลักษณะของกิจกรรมนักเรียน จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน ตลอดจนขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมนักเรียนแล้วก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนที่มีคุณภาพนั้น ต้องอาศัยเทคนิคการบริหาร เป็นสำคัญ เพราะไม่ว่าจะจัดกิจกรรมอะไร ต้องมีทุน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เสมอ การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการประสานสัมพันธ์คนในองค์กร ตลอดจนเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบบรรลุเป้าประสงค์ ขององค์กรต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 12) ได้กล่าวถึง การบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า งานกิจกรรมนักเรียนแต่เดิมมาเป็นงานที่มีขอบเขตจำกัด เฉพาะนักเรียนที่สนใจกลุ่มหนึ่ง หรือมีเจตจำนงจำกัดเฉพาะกิจกรรมบางประเภทที่กำหนดรูปแบบไว้ ชัดเจน แต่ตามโครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2521 และพุทธศักราช 2524 นั้น โรงเรียน ต้องจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และสนองความสนใจของนักเรียน ทุกคนด้วย กิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่ต้องการทั้งปริมาณ และคุณภาพ ดังนั้น งานกิจกรรมนักเรียน ในปัจจุบันจึงเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางมาก จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ทั้งกำลังคน กำลังความคิด สถานที่ และงบประมาณในการจัดระบบงานให้มีเอกภาพ มีแนวทางการดำเนินงาน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความต่อเนื่องประสานสัมพันธ์ของครูรวมงานทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูที่ปรึกษากิจกรรม ซึ่งต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดตามบทบาทและหน้าที่ ควรกำหนดไว้ ให้ชัดเจน

กองการมัธยมศึกษาเคยตั้งคณะกรรมการขึ้นวิเคราะห์งานของผู้บริหารโรงเรียน ผลปรากฏว่า งานดังกล่าวควรประกอบด้วย 4 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการ และมีความเห็นว่างานกิจกรรมนักเรียนควรอยู่ในสายงานของฝ่ายบริการ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานกิจกรรมนักเรียนทั้ง 10 ประเภทตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

การจัดโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้น เขตการศึกษา 6 ได้เสนอแนะไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างชัดเจนว่า หัวหน้าหมวดกิจกรรมขึ้นตรงต่อผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีรองหัวหน้าหมวด 3 คน ทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมนักเรียนกับหัวหน้าอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมกิจกรรมต่าง ๆ แต่ละชุมนุมกิจกรรมจะมีนักเรียนเป็นสมาชิก มีเจ้าหน้าที่ชุมนุมทำหน้าที่บริหารงานกิจกรรมนักเรียนในแต่ละชุมนุม โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ชุมนุมได้มาจากการเลือกตั้งของสมาชิก (เขตการศึกษา 6 2526 : 7)

หลักเกณฑ์การบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ต้นธี เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 117 - 120) ได้เสนอไว้ว่า

1. คณะกรรมการวางแผนกิจกรรมนักเรียนควรประกอบด้วยตัวแทนจากกลุ่มบุคคลที่สนใจในกิจกรรมนักเรียน

2. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนักเรียน

3. การบริหารกิจกรรมนักเรียนควรจะให้สัมมูลย์กันระหว่างกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมที่ไม่ใช่กีฬา

4. กิจกรรมนักเรียนควรจะได้รับ การสนับสนุนทางการเงินจากโรงเรียนอย่างเพียงพอ

5. กระบวนการรับ-จ่ายเงิน การทำบัญชีเงินกิจกรรมนักเรียน นักเรียนควรจะได้รับรู้ มีทัศนคติที่ถูกต้อง และมีกิจนิสัยที่ดีในการใช้เงิน

6. การประเมินผลกิจกรรมนักเรียนควรจะทำเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

การบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องทุ่มเทพลังความสามารถทั้งหมด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ นักบริหารมีทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารแตกต่างกันออกไป แต่กระบวนการบริหารซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายนั้น ได้แก่ กระบวนการบริหารตามแบบของ ลูเธอร์ กุลลิค และ ลินคอล์น อูวิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick 1973 : 13) ที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า POSCORB ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

การวางแผน (Planning)

การที่จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีแผนในการดำเนินงานให้รัดกุมและรอบคอบ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ต้องมีการวางแผนเสียก่อน

นักบริหารการศึกษาได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนหมายถึง กระบวนการบริหารที่สำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องทำเป็นขั้นตอน ด้วยความประณีต โดยระวางถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลต่อการดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ (สมานรังสีโยกฤษฎ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 12) การวางแผนคือ การจัดทำโครงการทำงานก่อนการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีระเบียบไม่สับสน ตรงตามเป้าประสงค์ ด้วยวิธีการทำงานอันเหมาะสม ในเวลาอันแน่นอน และมีการประเมินผลทุกระยะตามแผน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยทันที (ภิญโญ สาร 2517 : 4) การวางแผนคือการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่เราใฝ่ฝันหรือคาดหวังที่จะดำเนินงานให้สำเร็จ ดังนั้นแผนจึงเป็นเรื่องของการคาดคะเนในอนาคตต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (สมพงศ์ เกษมสิน 2523 : 82) การวางแผนเป็นการกระทำขั้นแรกของการบริหาร เป็นการเลือกวิธีปฏิบัติจากแนวความคิดต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การกระทำจริง เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร เมื่อไร ด้วยวิธีการอย่างไร และจะให้ใครทำ การวางแผนจึงเป็นการกำหนดล่วงหน้าในการที่จะใช้กำลังคน หรือกำลังทรัพยากรที่มีอยู่ หรือคาดว่าจะมี เพื่อเชื่อมโยงสิ่งที่มีอยู่แล้วกับสิ่งที่ต้องการ (พนัส หันนากินทร์ 2524 : 21)

ข้อสังเกตจึงกล่าวมาสามารถสรุปความหมายของการวางแผนได้ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนเป็นการใช้สามัญสำนึกอย่างมีเหตุผล
2. การวางแผนเป็นการมองปัญหาที่มีอยู่ และพยายามหาวิธีเพื่อแก้ปัญหานั้น
3. การวางแผนเป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานใด ๆ ภายในเวลาที่กำหนด
4. การวางแผนเป็นการจัดทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
5. การวางแผนเป็นความพยายามอย่างต่อเนื่อง และเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์
6. การวางแผนเป็นการใช้ความรู้ความสามารถ วิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต

ในปี 2509 สุรินทร์ สรสิริ (สุรินทร์ สรสิริ 2509 : 36 - 37) ได้สรุปเกี่ยวกับการวางแผนไว้ว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผน แต่ผู้ที่มีความรับผิดชอบมากที่สุดในโรงเรียนจะต้องมีบทบาทมากที่สุดในการวางแผน คนสำคัญที่สุดก็คือ หัวหน้าสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้นำ และเชิญผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนทุกคนเข้ามาร่วมวางแผน โดยมีขั้นตอนของกระบวนการวางแผนกิจกรรมนักเรียนดังนี้

1. เป็นการยอมรับสถานภาพที่พึงแก่สังคม หรือยังแก้ไขได้ไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะกิจกรรมนักเรียนที่จัดขึ้นเป็นเพียงการสนองความต้องการของคนส่วนน้อยเท่านั้น

2. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น

3. จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้มา

4. เขียนโครงการเพื่อให้งานดำเนินไปโดยสะดวกเรียบร้อย โรงเรียนควรตั้งคณะกรรมการกลางจัดทำโครงการกิจกรรมขึ้น โดยมีครู และนักเรียนร่วมกันวางแผน

ต่อมา ประดิษฐ์ ชวบเจริญ (ประดิษฐ์ ชวบเจริญ 2520 : 165 - 166)

ได้เสนอขั้นตอนต่าง ๆ ในการวางแผนกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

1. การยอมรับรู้สภาพปัญหา

2. ศึกษารายละเอียดของปัญหา

3. จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับข้อมูลและเรื่องราวที่ได้รับมา

4. พิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนแล้วเขียนโครงการ

ในด้านการเขียนแผนงาน หรือทำโครงการกิจกรรมนักเรียนนั้น พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 28) กล่าวว่าจะต้องพยายามไปถึงคำถามต่อไปนี้

1. ทำไมจึงทำ มีหลักการ และเหตุผลอย่างไร

2. มีวัตถุประสงค์อย่างไร วัตถุประสงค์นี้จะต้องสอดคล้องกับจุดหมายของโรงเรียนด้วย วัตถุประสงค์จะต้องแสดงให้เห็นชัดเจน

3. มีวิธีดำเนินงานอย่างไร ระบุเป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ

4. จะให้ใครทำ ระบุหน้าที่ ขอบข่าย และความรับผิดชอบให้แน่ชัด

5. จะทำที่ไหน เมื่อไร กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและเสร็จสิ้นของแผนหรือโครงการ

6. จะไ้งบประมาณหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ จากไหน งบประมาณเท่าไร และจะแบ่งเงิน
ที่ไ้ได้อย่างไร

7. ผลที่คาดว่าจะได้อะไร

ตามแนวความคิดของเสรีมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (เสรีมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ 2520 :

132 - 134) การวางแผนกิจกรรมนักเรียนอาจทำได้โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นึกถึงสถานการณ์ปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ หรือสถานการณ์ที่แก้ไขได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ
2. ศึกษาปัญหา
3. วิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่ได้รับ
4. หาทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

จากข้อคิดเห็นของนักการศึกษา และผู้รู้ดังกล่าวมาแล้ว เป็นที่เข้าใจได้ว่าการวางแผนกิจกรรมนักเรียนเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารที่จะขาดเสียไม่ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อมีการวางแผนแล้ว ก็ต้องมีการจัดปฏิบัติงาน (Organizing) เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารต่อไป

การจัดรูปงาน (Organizing)

การบริหารงานโดยมีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จำเป็นต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนเอาไว้ และกำหนดความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน ยิ่งถ้าเป็นการบริหารงานที่ขอบเขตกว้างขวางสลับซับซ้อน ก็ยิ่งจะเห็นความจำเป็นในการจัดรูปงานมากยิ่งขึ้น การจัดรูปงานจะต้องพิจารณา รวมไปถึงโครงสร้างของระบบงาน อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน สายการบังคับบัญชา ตั้งแต่หน่วยงานที่เล็กที่สุดคือ ตำแหน่งต่าง ๆ จนถึงหน่วยงานขนาดใหญ่ของหน่วยงานนั้น ๆ จนครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทั้งหมด (สมานรังสี โยฤกษ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 23) การจัดรูปงานเป็นการกำหนดความสัมพันธ์แห่งอำนาจการบริหารงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้งานในหน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพสูงสุด (พนัส หันนากันทร 2524 : 29) การจัดรูปงานหมายถึง กระบวนการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะสามารถทำให้การประกอบกิจการบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ (สมพงษ์ เกษมสิน 2523 : 110)

จากความหมายของการจัดรูปงานแบบต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปองค์ประกอบของการจัดรูปงานได้ดังนี้

1. การจัดรูปงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบความสัมพันธ์ที่แน่นอน ระหว่างหน่วยงานย่อย เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหาร

2. การจัดรูปงานเป็นการกำหนดโครงสร้างที่มีรูปแบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับบัญชา

3. การจัดรูปงานช่วยให้แต่ละคนในองค์การรู้จักหน้าที่ของตนและของผู้อื่น

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้จัดรูปงานการบริหารกิจกรรมนักเรียน โดยกำหนดงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

งานของผู้บริหาร

งานของผู้บริหาร โรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนมีดังนี้

1. กำหนดนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในชั้น

2. กำหนดระเบียบการจัดกิจกรรมนักเรียน

3. วางแผนงานกิจกรรมนักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลและศึกษาสภาพความพร้อมของโรงเรียน คำนวณบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และงบประมาณ

4. จัดสนใจเลือกเปิดกิจกรรมนักเรียนตามความพร้อม

5. รายงานการจัดกิจกรรมนักเรียนประเภทต่าง ๆ และการจัดชุมนุมต่าง ๆ

ในแต่ละภาคเรียนให้เจ้าสังกัดทราบ

6. สังเกตเล็ก หรือระงับกิจกรรมนักเรียนหรือชุมนุมต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่เหมาะสม หรือมีการกระทำที่อาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ

7. จัดระบบงานฝ่ายบริหารงานกิจกรรมนักเรียน

8. กำหนดคณะกรรมการที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูกิจกรรมให้ชัดเจน

9. รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกฝ่าย เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน และนำไปสู่การปรับปรุงงานต่อไป

งานของหัวหน้าหมวดกิจกรรม

หัวหน้าหมวดกิจกรรมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในทางกิจกรรมนักเรียนโดยตรงดังนี้

1. ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาจัดทำแผนงานและโครงการกิจกรรมนักเรียน
2. ร่วมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเลือกเรียนกิจกรรมนั้น ๆ
3. ควบคุมดูแลเพื่อให้งานกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปตามเป้าประสงค์และระเบียบ

แบบแผนของทางราชการ

4. จัดทำโครงการงบประมาณรายจ่ายให้หมวดกิจกรรม
5. วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงและแก้ไขปัญหานั้น ๆ

6. เป็นที่ปรึกษาของครูกิจกรรมในการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน
7. นิเทศการปฏิบัติงาน การใช้อุปกรณ์ของครูกิจกรรม
8. จัดหาอุปกรณ์สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน
9. ติดตามประสานงานด้านกิจกรรมนักเรียนกับข้าราชการครูทั้งในสถานศึกษา และนอก

สถานศึกษา

10. เสนอความคิดเห็นต่อหัวหน้าสถานศึกษาในกรณีที่เห็นควรยกเลิกกิจกรรมบางประเภท
11. ประเมินผลงานการจัดกิจกรรมนักเรียนแต่ละกิจกรรม เสนอต่อหัวหน้าสถานศึกษา

ทุกปลายภาคเรียน

นอกจากงานของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดกิจกรรมแล้ว กรมสามัญศึกษายังได้กำหนดงานของครูที่ปรึกษากิจกรรม งานของนักเรียน งานของคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน เพราะการระดมงานของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้อย่างชัดเจน จะทำให้เกิดเอกภาพในการบริหาร

การจัดรูปแบบการบริหารกิจกรรมนักเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างนั้น แต่ละโรงเรียนปฏิบัติแตกต่างกันออกไป (มานิต ปัตตะเวว 2526 : 4) ทั้งนี้เพราะเอกลักษณ์ของแต่ละโรงเรียน ไม่เหมือนกัน องค์ประกอบทางค่านต่าง ๆ รวมทั้งที่ตั้งก็ต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องตัดสินใจว่า จะจัดโครงสร้างแบบใด

การจัดบุคลากร (Staffing)

คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะเป็นผู้ใช้ปัจจัยการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน การจัดบุคลากรหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลในหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผล การปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้พ้นจากงาน (ถนอม รังสิโยภักดิ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 32) การจัดบุคลากร เป็นกระบวนการวางแผนนโยบาย ระเบียบและกรรมวิธีในการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การ โดยให้บุคคลที่เหมาะสม และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพให้ปริมาณพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามเป้าหมาย (สมพงศ์ เกษมสัน 2523 : 3) จุดประสงค์สูงสุดของการจัดบุคลากรคือ ความพยายามที่จะให้ครูรวมงานในโรงเรียนทำงานด้วยความสบายใจ และในขณะเดียวกันก็อุทิศกำลังกายกำลังใจทำงานให้แก่โรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ อันจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของโรงเรียนเป็นส่วนรวม (พนัส ทัศนากินทร์ 2524 : 109)

จากข้อคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดบุคลากรประกอบด้วยส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน
2. การบรรจุและแต่งตั้ง
3. การพัฒนา
4. การประเมินผลการทำงาน
5. การบำรุงขวัญและการจูงใจการทำงาน
6. การให้พ้นจากงาน

การจัดบุคลากรในด้านกิจกรรมนักเรียนมักประสบกับปัญหาทุกชั้นตอน นับตั้งแต่การวางแผน กำลังคน ซึ่งไม่อาจดำเนินไปตามที่ต้องการได้ เพราะบุคคลที่ปฏิบัติงานไม่ได้รับการคัดเลือก เขามาเพื่อร่วมกิจกรรมนักเรียนโดยตรง สถาบันฝึกหัดครูไม่ได้เตรียมครูมาเพื่อรับผิดชอบและจัด กิจกรรมนักเรียน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143) การคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา จึงไม่เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ด้านการฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนบางโรงเรียน มีครูผ่านการฝึกอบรมเพียงสองคนเท่านั้น (กรอุธรรม เชียงราย (นามแฝง) 2526 : 7) เราไม่มีสิทธิที่จะหวังให้ครูคนใดที่ไม่ได้เล่าเรียนมาโดยตรง หรือไม่ได้ฝึกอบรมมาโดยตรง ในเรื่องการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน สามารถดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนให้ได้ผลดี (ธีรวิไล ประทุมพรทัศน์ 2526 : 97) การจัดบุคลากรในการจัดกิจกรรมนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับครู ที่ปรึกษาเป็นสำคัญ เพราะปกติกิจกรรมใด ๆ ที่ล้มเหลวมักจะมีสาเหตุจากครูที่ปรึกษาเสมอ (ผาตุชัย อินทรประวดี 2521 : 13)

การอำนวยการ (Directing)

ภายหลังการวางแผนและการจัดรูปงานแล้ว กระบวนการบริหารขั้นต่อไปก็คือ การดำเนินการ เพื่อให้งานเคลื่อนไหว หรือการเริ่มปฏิบัติงานจริง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ ที่วางไว้ ซึ่งในทางการบริหารเรียกขั้นตอนนี้ว่า "การอำนวยการ"

การอำนวยการ หมายถึง การกำหนด สิ่ง หรือชี้แนะให้ปฏิบัติกับด้วยปฏิบัติ เพื่อให้ การดำเนินงานขององค์การสามารถบรรลุเป้าประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมาน รังสีโยกฤษฎ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 46) การอำนวยการคือ การใช้ภาวะผู้นำ ในการวินิจฉัยสั่งการ และจูงใจให้ผู้อื่นร่วมงานโดยมีส่วนร่วมในการทำงาน (สมพงศ์ เกษมสิน 2523 : 194)

ถ้าจำกักรวมถึงกล่าวข้างต้นสามารถสรุปลักษณะสำคัญของการอำนวยการได้ว่า เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้คือ การตัดสินใจ การสั่งงาน การให้คำแนะนำ การจูงใจ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ และการมอบอำนาจหน้าที่

ลักษณะของการอำนวยการดังกล่าวผูกพันอยู่กับผู้บริหารโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้บริหารจะต้อง ใช้ความสามารถอย่างสูงเพื่อให้เกิดลักษณะ "การอำนวยการที่ดี" ในที่นี้ผู้วิจัยกล่าวถึง "การติดต่อสื่อสาร" โดยเฉพาะ เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นการอำนวยการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์การโดยตรง

ประสิทธิภาพของการบริหารงานจะเกิดขึ้นโดยอมตองวาทย์ปัจจัยหลายประการด้วยกัน แต่ละสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้คือ "การติดต่อสื่อสาร" ระหว่างบุคคลภายในองค์กร การติดต่อสื่อสารคือ การสื่อความเข้าใจหรือสื่อความหมาย ได้แก่ การถ่ายทอดความคิดเห็นเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน (โสภณ ฐิติกุลชัย 2522 : อ้างอิงมาจาก อรุณ รักธรรม 2525 : 85) การติดต่อสื่อสารเป็นสื่อกลางทางการ ความคิด ความรู้สึกไปสู่ความเข้าใจในเป้าหมายระหว่างบุคคลต่อบุคคล กลุ่มต่อกัน บุคคลต่อกัน หรือระหว่างองค์การเข้าด้วยกัน เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างสอดคล้องหรือตรงกันวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน (อรุณ รักธรรม 2525 : 85) การติดต่อสื่อสารได้แก่ การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและอารมณ์ ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การถ่ายทอดจะเป็นผลสำเร็จเมื่อมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน (นิพนธ์ ศศิธร 2520 : 234)

ความหมายของการติดต่อสื่อสารตามข้อคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าวแล้ว สามารถสรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสารหมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

การติดต่อสื่อสารที่ดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้บริหารพยายามทำให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความไว้วางใจ ตราบใดที่ยังไม่มีความรู้สึกเป็นกันเอง การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพย่อมจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญก็คือ ต้องสร้างบรรยากาศที่เน้นความเสมอภาคและเสรีภาพ (นิสิตเก่า มศว. บางแสน รุ่นที่ 16 2525 : 75)

นพพงษ์ บุญจิตราภุญ (นพพงษ์ บุญจิตราภุญ 2522 : 66 - 67) ได้ให้ข้อคิดเห็นและเหตุผลว่า ทำไมการติดต่อสื่อสารจึงมักประสบความล้มเหลวไวดังนี้

1. เพราะไม่เห็นความสำคัญของปัญหา
2. เพราะไม่เข้าใจหลักจิตวิทยาที่จะปฏิบัติต่อสมาชิกในองค์กร
3. เพราะถือเอาง่าย ๆ หรือให้เอางานง่ายจะเสร็จแน่ ๆ เมื่อเราส่งไปแล้ว
4. เพราะไม่ยอมสู้กับความจริงหรือรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เมื่อได้รับรายงาน

5. เพราะใช้ระบบอัตราค่าจ้างโดยไม่กระตุ้นให้เกิดผลทางประชาธิปไตย
6. เพราะการที่ต้นทุนค่าจ้างขึ้นมากเกินไป ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจในการบริหาร
7. เพราะการหาอย่างเห็นแก่ตัวของผู้นับจ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การจัดกิจกรรมนักเรียนทุกคนจะต้องผูกพันอยู่กับการติดต่อสื่อสาร เพราะเมื่อมีกิจกรรมก็ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน ..เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ก็ต้องมีการติดต่อสื่อสารเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ การติดต่อสื่อสารจึงนับว่าสำคัญมิใช่น้อยต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

การประสานงาน (Coordinating)

การประสานงานเป็นกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรอย่างอื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายประสงค์ การประสานงานนับว่าสำคัญมากเพราะแผ่อยู่ทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2522 : 79)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประสานงานไว้ว่า การประสานงานหมายถึง ความร่วมมือร่วมใจในการจัดระเบียบงานให้เรียบร้อย และสอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้งาน สมดุลย์และสำเร็จตามเป้าหมายประสงค์ในเวลาที่กำหนดไว้ (สมพงษ์ เกษมสิน 2523 : 155) การประสานงานหมายถึง การจัดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมมือกัน ปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน ขัดแย้งหรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้เพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กรนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ (สมาน รังสิโยภักดิ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 72) การประสานงาน หมายถึงกระบวนการและแบบแผนการดำเนินงานของกลุ่มและเอกภาพของการกระทำให้บรรลุ จุดมุ่งหมายร่วมกัน (นิสิตเก่า มศว. บางแสน รุ่นที่ 16 2525 : 83)

ความหมายดังกล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า ก. ประสานงานมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นเรื่องที่จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการบริหารองค์การ ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้า
2. มีลักษณะเป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำต่อเนื่องกันไป
3. เป็นการกระทำของกลุ่มเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวกับการใช้ความพยายามร่วมกัน ซึ่งหัวหน้ามีหน้าที่ที่จะต้อง ทำให้พลังงานของแต่ละคนรวมกันเป็นพลังขององค์การ โดยการทำงานเป็นกลุ่ม

การประสานงานตามการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
ปัจจุบันเป็นหน้าที่ของหัวหน้าหมวดกิจกรรม

การควบคุมงาน (Controlling)

การควบคุมงานเป็นขั้นตอนของการบริหาร ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์

การควบคุมงาน หมายถึง การกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนหรือแนวปฏิบัติ
ที่กำหนดไว้ หรือหมายถึง การติดตามสอดส่องการดำเนินงานมิให้เบี่ยงเบนไปจากแนวที่ควรจะเป็น
หรือหมายถึง การส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (สมาน
รังสิโยกฤษณ์ และ สุธี สุทธิสมบูรณ์ 2525 : 82) การควบคุมงานคือ การใช้ศิลปะการบริหาร
เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามวิธีการหรือไม่ และผลการปฏิบัติงาน
ถึงมาตรฐานเพียงใดหรือไม่ (สมพงษ์ เกษมสัน 2523 : 268)

สรุปได้ว่า "การควบคุมงาน" หมายถึง ความพยายามในการหามาตรการให้ปฏิบัติงาน
ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สำหรับการควบคุมงานในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น วันนอร์ มะทา (วันนอร์ มะทา
2523 : 17) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องควบคุมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ควบคุมการคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน โดยคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา
ที่มีข้อคิดเห็นเห็นต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคม มีความสนใจ ยินดีเสียสละเวลา
มีความมานะพยายามเพื่องานกิจกรรมนักเรียน

2. ควบคุมการรับรายได้ในการจัดกิจกรรมนักเรียน การควบคุมด้านนี้มุ่งให้นักเรียน
เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักทำงานอย่างถูกต้อง ใช้จ่ายให้สมดุลง

3. ควบคุมเรื่องเวลา สถานที่ อุปกรณ์ และเรื่องอำนวยความสะดวก ทั้งนี้เพื่อ
ให้การจัดกิจกรรมนักเรียนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด

สำหรับการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักผู้ทรงคุณวุฒิศึกษา พุทธศักราช 2521 และ 2524
นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องควบคุมการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ
(กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 3) กำหนดดังนี้

1. จัดตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
2. จัดเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. จัดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง
4. จัดเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู
5. จัดตามระเบียบแผนแม่บทกระทรวงศึกษาธิการ
6. จัดตามโครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและระเบียบข้อบังคับนี้เป็นของสถานศึกษา
7. จัดเพื่อทดสอบความสามารถ ความกตัญญู และความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 1 อย่าง ต่อ 1 ภาคเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละภาคเรียนจะเป็นกิจกรรมอย่างใดตัวกันหรือไม่ก็ได้
8. จัดโดยมีครูอาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
9. จัดบุคลากรในสถานศึกษาเท่านั้น เข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เว้นวิทยากร ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
10. จัดกิจกรรมเลือกใด ๆ ตามดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
11. จัดการควบคุมเรื่องการรับจ่ายเงินหรือพัสดุสิ่งของอื่น ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและประหยัด เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ
12. จัดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ในชาติ ไม่นำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ กิจกรรมใด ๆ ที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าไม่เหมาะสม ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย

การจัดงบประมาณ (Budgeting)

งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารกิจกรรมนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนที่ดี จำเป็นต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมาก การจัดกิจกรรมนักเรียนที่ดีกว่าต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมากกว่า แต่การจัดกิจกรรมนักเรียนที่เลวร้ายนั้น สิ้นเปลืองงบประมาณมากที่สุด (ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ 2526 : 103) การจัดกิจกรรมนักเรียนปัจจุบันไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากงบประมาณ

แผ่นดิน รายจ่ายเพื่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนจึงมาจากเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2520 เรียกเงินนี้ว่า "เงินบำรุงการศึกษา" ระเบียบนี้ไม่ได้แยกแยะหรือให้ตัวอย่างที่มาของเงินบำรุงการศึกษา แต่ พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 289 - 290) พบว่า เงินบำรุงการศึกษาในโรงเรียนมีแหล่งที่มาดังนี้

1. เงินจากผู้จัดสรรตามวิธีงาน
2. เงินที่ได้จากการรับจ้าง รวบรวมเงินจ้างตัวเอง จำหน่ายของที่ทำขึ้น เช่น รับจ้างทำน้ำชานอก หรือในสถานศึกษามก.เอกชน หรือองค์การ
3. เงินที่ได้จากการแสดงหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงศิลปหัตถกรรม หรือการแสดงละคร
4. เงินที่เรียกเก็บโดยมีบริการเป็นการตอบแทน เช่น เงินค่าบำรุงห้องสมุด
5. เงินค่าสมัครเข้าเรียน
6. เงินที่ได้จากบุคคลภายนอกเนื่องจากบุคคลนั้นได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา
7. เงินที่ได้จากผลประโยชน์อันเกิดจากเงินบำรุงการศึกษา
8. เงินโครงการอาหารกลางวัน

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า เงินทุกประเภทที่กล่าวข้างต้น จัดเป็นเงินบำรุงการศึกษาทั้งสิ้น ฉะนั้น เมื่อรายรับส่วนใหญ่ของโรงเรียนจัดเป็นเงินบำรุงการศึกษาทั้งหมดแล้ว การจัดสรรงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษาที่จะใช้ในการบริหารกิจกรรมนักเรียนก็ต้องมาจากการจัดสรรปันส่วนเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งมีอยู่จำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการในการจัดกิจกรรมนักเรียน ในทางปฏิบัติจึงมีการหาเงินเพิ่มเติมเพื่อใช้จ่ายในการทำกิจกรรมนักเรียน โดยหลีกเลี่ยงที่จะจัดเงินซึ่งหากได้ไปแล้วเป็นเงินบำรุงการศึกษา ทั้งนี้ จากการสำรวจของกองนโยบายและแผนงานเขาวงกต สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักนายกรัฐมนตรี 2525 : 45 - 55) เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียน นิสิตและนักศึกษา โดยผู้สำรวจบางโรงเรียนยังยกย่องสถานศึกษา และอาชีวศึกษา ข้อมูลที่ได้รับจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 284 โรงเรียน 546 กลุ่มกิจกรรม จากโรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา

136 โรงเรียน 262 กลุ่มกิจกรรม ปรากฏว่า กลุ่มกิจกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ใช้งบประมาณค่าเนิมนการจัดกิจกรรมนักเรียนเฉลี่ยกลุ่มละ 22,839.89 บาทต่อปี งบประมาณที่ใช้มาจากโรงเรียนที่สังกัด 1,715.06 บาท ค่าสมาชิก 2,719.73 บาท องค์การธุรกิจเอกชนบริจาค 6,362.07 บาท หารายไ้เอง 4,388.74 บาท และรายได้อื่น ๆ 7,654.29 บาท สำหรับกลุ่มกิจกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาใช้งบประมาณ ค่าเนิมนการจัดกิจกรรมนักเรียนเฉลี่ยกลุ่มละ 24,516.05 บาทต่อปี งบประมาณที่ใช้ได้จาก โรงเรียนที่สังกัด 4,183.33 บาท ค่าสมาชิก 2,907.91 บาท องค์การธุรกิจเอกชนบริจาค 8,643.75 บาท หารายไ้เอง 7,892.17 บาท รายได้อื่น ๆ 888.89 บาท จึงกล่าวได้ว่า งบประมาณที่ได้จากการจัดสรรเงินบำรุงการศึกษานั้น ไม่เพียงพอสำหรับการบริหารกิจกรรมนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

การจัดสรรเงินงบประมาณที่เป็นเงินบำรุงการศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารกิจกรรมนักเรียน นั้น ถิรวิติ ประทุมพรรัตน์ (ถิรวิติ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 105) ได้แนะนำวิธีการจัดแบ่ง ให้กับชุมนุมต่าง ๆ ไว้ 2 วิธีคือ

1. ในแต่ละชุมนุมเสนอโครงการและงบประมาณ แล้วจัดเงินให้ตามโครงการที่เสนอ ตลอดปี
2. แบ่งเงินบำรุงการศึกษาให้เป็นรายหัว ซึ่งคิดจากจำนวนนักเรียนรายคนต่อจำนวนเงิน กิจกรรมนักเรียน เป็นต้นว่า นักเรียน 1 คน ต่อเงินกิจกรรมนักเรียน 5 บาทตลอดปี

การบริหารกิจกรรมนักเรียนตามกระบวนการทั้ง 7 ขั้นตอน ดังกล่าวมาแล้ว เป็นเครื่องมือ อันสำคัญของผู้บริหารทุกคนที่จะบริหารงานให้บรรลุเป้าประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนที่จะต้องทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารกิจกรรม นักเรียนอยู่เสมอ โดยเฉพาะปัญหาที่นักวิชาการได้สรุปไว้ในเอกสารตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงงานบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา เป็นปัญหาใหญ่ที่กระทบกระเทือนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ตลอดจนทักษะของนักเรียน ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล หากสถานศึกษาใดสามารถจัดกิจกรรมนักเรียน โดยมีปัญหาน้อยที่สุด ก็หมายความว่าสถานศึกษานั้น มีโอกาสประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาตามเป้าประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติได้

นักการศึกษาปัจจุบัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน เป็นต้นว่า ชามูชัย อินทรประวัติ (ชามูชัย อินทรประวัติ 2521 : 13 - 16) ได้สรุปปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

1. ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการบริหารกิจกรรมนักเรียนคือ ครูที่ปรึกษา ปกติกิจกรรมใดที่ล้มเหลว มักจะมีสาเหตุจากครูที่ปรึกษา ทั้งนี้เพราะครูที่ปรึกษาขาดประสบการณ์ในการเป็นครูที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน แม้จะทำงานนี้ด้วยใจรัก แต่ไม่สามารถจะดำเนินการให้เป็นผลก็ได้ เพราะไม่ได้ผ่านการศึกษายอมรับมาเป็นครูที่ปรึกษา กิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ

✓ 2. ปัญหาการจัดเวลาเพื่อกิจกรรมนักเรียน ครูต้องใช้เวลามากในการช่วยเหลือกิจกรรมนักเรียน เพราะงานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่ต้องใช้เวลาอย่างแท้จริง

3. ปัญหาการเริ่มต้นกิจกรรม ปัญหาที่มักเกิดขึ้นก็คือ ครูที่ปรึกษาไม่ค่อยให้โอกาสแก่นักเรียน ในการริเริ่มวางแผนกิจกรรม ครูที่ปรึกษามักจะทำเสียเอง จึงเป็นการตัดโอกาสที่นักเรียนจะพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเอง

4. ปัญหาการควบคุมการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนบางคนสนใจกิจกรรมนักเรียนมากเกินไป จึงสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ มากเกินกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ และทำให้เกิดผลเสียทางด้านการศึกษา

5. ปัญหาผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนอย่างทั่วถึง

6. ปัญหาความบกพร่องทางด้านอุปกรณ์ผล

นักการศึกษาอีกผู้หนึ่งคือ สมบูรณ์ พัมพิมไทย (สมบูรณ์ พัมพิมไทย 2521 : 59) ได้สรุปปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน สอดคล้องกับ ชาญชัย อินทรประวัตติ ดังนี้

1. ผู้บริหารขาดความรับผิดชอบต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียน ทำให้เกิดความขัดแย้ง
2. ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ๆ รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมนักเรียน

ที่ไม่ทั่วถึง และละเลยต่อการปฏิบัติงาน

3. นักเรียนมีเสรีภาพในการจัดกิจกรรมนักเรียนมากเกินไปจนผู้บริหารตามไม่ทัน
4. นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่ในทางที่ผิด จนขาดความเชื่อถือศรัทธาในตัวผู้บริหาร

5. กิจกรรมที่อยู่นอกระบบไม่สนับสนุนความมั่นคงของชาติอย่างเพียงพอ
6. นักเรียนไม่จัดกิจกรรมบางอย่างที่ส่งเสริมประชาธิปไตย
7. ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนบางคนจัดกิจกรรมนักเรียนไปในทางที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

ในปีการศึกษา 2524 นพพร พานิชสุข (นพพร พานิชสุข 2524 : 13 - 15) ได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ 6 ประการ คือ

1. เวลา ปัญหาแรกที่จะประสบในการบริหารกิจกรรมนักเรียนคือ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีน้อยเกินไป โรงเรียนจักระบวิชาเรียนประจำวันเต็มทีจนกระทั่งไม่มีเวลาเหลือที่จะจัดกิจกรรมนักเรียน นอกจากนี้ ครูอาจารย์มีชั่วโมงสอนมากเกินไป จึงไม่มีเวลาที่จะสละมาร่วมกิจกรรมนักเรียนได้เต็มที่

2. อุปกรณ์ ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ อุปกรณ์ในการจัดมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

3. เงิน เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมนักเรียน การบริหารกิจกรรมนักเรียนไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ก็เพราะขาดเงินงบประมาณมาสนับสนุน ทำให้ขาดความคล่องตัว และเกิดอุปสรรคตามมาหลายประการ เช่น ทำให้ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์การจัดกิจกรรมนักเรียน

4. ความร่วมมือ ปัญหาหนึ่งที่มีผลกระทบอยู่เป็นประจำในการจัดกิจกรรมนักเรียนก็คือ การขาดความร่วมมือระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน เพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียน

5. การวางแผน การขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้เกิดความสับสนเปล่า และคลุมเครือ เพราะไม่เน้นไปตามความต้องการของนักเรียน

6. ทักษะและประสบการณ์ ครูผู้สอนส่วนมากไม่เคยผ่านการศึกษาวรรณเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมนักเรียนมาก่อน จึงปฏิบัติหน้าที่ไปเพราะมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ขาดทั้งทักษะ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้สมบูรณ์แบบ

ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนจากประสบการณ์และแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) มีดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยไม่เข้าใจธรรมชาติและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ เข้าทำนองที่ว่า โรงเรียนอื่นจัดได้โรงเรียนเราก็จทำบ้าง

2. ผู้บริหารขาดความเชื่อถือว่าความสามารถของนักเรียนด้านการวางแผน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ เช่น เมื่อนักเรียนมาขอขยืมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหารก็จะบอกว่า นักเรียนรุ่นที่แล้วขยืมไปแล้วก็ทำหาย ดังนั้นจึงไม่ให้รุ่นนี้ขยืม

3. การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนถูกจำกัด นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง ทั้งนี้ อาจถูกจำกัดโดยผลการเรียน ถูกจำกัดโดยค่าใช้จ่ายหรือนักเรียนคนเดียวทำกิจกรรมหลายอย่าง

4. กิจกรรมที่จัดขึ้นเน้นการแข่งขัน เน้นการแพ้ชนะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดปัญหาทางวินัย โดยเฉพาะกิจกรรมกีฬา มิได้มุ่งกีฬาเพื่อสุขภาพ

5. องค์การหรือหน่วยงานภายนอกมีบงกชในการจัดกิจกรรมนักเรียน ถ้าโรงเรียนไม่จัดกิจกรรมนั้นก็ถูกหาว่าไม่ให้ความร่วมมือ

6. กิจกรรมที่จัดไม่ได้รับความสนใจจากชุมชน หรือกิจกรรมบางอย่างจัดขึ้นแล้วทำให้ ผู้ปกครองเดือดร้อน

7. กิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์และไม่ส่งเสริมหลักสูตร

8. ขาดการประเมินผลกิจกรรมตามหลักการที่วางไว้

9. สถาบันฝึกหัดครูไม่ได้อบรมครูมาเพื่อรับผิดชอบและจัดกิจกรรมนักเรียน
10. ครูอาจารย์ที่มาทำกิจกรรมขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ มาเอากิจกรรมนักเรียนเป็นเครื่องลองผิดลองถูก มุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น การค้า ชื่อเสียง หรือเงินเดือน มากกว่าจะมุ่งเพื่อความเจริญงอกงามของนักเรียน
11. งานกิจกรรมนักเรียนของครูอาจารย์มีแนวโน้มเป็นภาระกิจรวม (work load) ของครู ทำให้ครูอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเห็นว่า ต้องทำงานมากกว่าคนอื่นโดยไม่จำเป็น
12. โรงเรียนไม่มีสถานที่เพียงพอ
13. กิจกรรมหลายอย่างมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง
14. ในกิจกรรมที่นักเรียนมองเห็นความสำคัญของเครื่องแต่งกายนั้นก็หามากกว่าอย่างอื่น

จากแนวคิดของนักการศึกษาทั้งหลายมาแล้ว ทอจะเป็นดังนี้ ก็ให้เห็นชัดเจนว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลยังมีปัญหาที่จะต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมนักเรียนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร ปัญหาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และหลักสูตรกิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักเรียน

งานวิจัยในประเทศ

นักการศึกษาไทย ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ทองสุข รักษนทรียวงศ์ (ทองสุข รักษนทรียวงศ์ 2507 : 83 - 84) พบว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครู และนักเรียนมีหลายประการ เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ยังไม่ดีพอ ครูผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน ขาดความร่วมมือระหว่างครูใหญ่ ครู และนักเรียน เงิน เวลา สถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดลอมไม่ดีพอ ขาดการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีการวางแผนโครงการระยะยาวมาก่อน กิจกรรมที่จัด

ไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาของหลักสูตร ขาดการแนะแนวแก่นักเรียนในการเข้าสู่กิจกรรม ไม่มีการแสดงผลงานของนักเรียนที่ได้กระทำไปแล้ว ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย การดำเนินงานของคณะกรรมการนักเรียนเกิดการเลินเลว ไม่มีการติดตามผล ไม่มีการบันทึกข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

ในปีเดียวกัน สุเมธ โคตรบรรเทา (สุเมธ โคตรบรรเทา 2507 : 104 - 105) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า อุปสรรคในเรื่องการจัดกิจกรรมชุมนุมมีดังต่อไปนี้

1. ขาดความร่วมมือจากสมาชิกและอาจารย์ที่ปรึกษา
2. เงินที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ
3. สถานที่ไม่อำนวยและไม่มีเหมาะสำหรับการทำกิจกรรม
4. เวลาจำกัด ครูและนักเรียนไม่สะดวกในการรวมกิจกรรม
5. ไม่มีการวางแผนและระเบียบข้อบังคับที่แน่นอน
6. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนบางอย่างมีไม่เพียงพอ

ในปี 2509 เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี (เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี 2509 : 39) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพฯ และธนบุรี ต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

1. ครูอาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ
2. สถานที่ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังไม่สะดวก
3. เวลาในการจัดมีไม่พอ
4. เงินงบประมาณไม่มี
5. สมาชิกแต่ละชุมนุมมีน้อย
6. การประชุมของชุมนุมไม่รวดเร็ว
7. นักเรียนบางคนเข้าร่วมกิจกรรมหลายชุมนุมเกินไป ทั้งยังได้รับเลือกให้ปฏิบัติหน้าที่

ต่าง ๆ ในชุมนุม ทำให้การปฏิบัติงานทั่วไปล่าช้า ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

ในปีการศึกษา 2512 ชาติ ปัทมลิขิตสกุล (ชาติ ปัทมลิขิตสกุล 2512 : 34)

ได้ทำการสำรวจตามความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย นักเรียนส่วนมากมีความเห็นว่า ปัญหาของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรแก้ไขในเรื่องต่อไปนี้

1. สมาชิกขาดความร่วมมือ
2. เวลาไม่พอ
3. สถานที่ไม่อำนวย
4. ระยะเวลาการมีวิธีการดำเนินงานไม่ดี
5. เงินงบประมาณไม่เพียงพอ
6. คณะครูอาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือ

ในปี 2515 พูนศิริ เจริญพันธุ์ (พูนศิริ เจริญพันธุ์ 2515 : 39) ได้ศึกษาความสนใจของนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีดังนี้

1. นักเรียนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะผู้เริ่มในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นคือ อาจารย์หัวหน้าวิชา แทนที่จะเป็นอาจารย์และนักเรียนร่วมกันจัดเพราะฉะนั้นจึงปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชุมนุมใดเลย
2. เวลาที่จัดไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในวันหยุด นักเรียนส่วนมากต้องการพักผ่อน และต้องการเวลานั้นไปทำการบ้าน
3. การวางแผนงานและโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่รัดกุม ไม่มีการวางแผนงานกิจกรรมมาอย่างชัดเจน เบื้องต้นยังกำกวมที่แน่นอน

งานวิจัยด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในปี 2517 สุภาพ สัตยานนท์ (สุภาพ สัตยานนท์ 2517 : 42) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า มีปัญหาสองประการคือ

1. ปัญหาเรื่องเวลา เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนส่วนใหญ่จัดในเวลาเรียน นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าควรจัดกิจกรรมในวันหยุด ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ไม่แน่นอนจัดตามสะดวก เวลาจึงน้อยเกินไป

2. เงิน เงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีไม่มากพอ รายได้ส่วนใหญ่ มาจากการจัดฉายภาพยนตร์ รองลงมาได้จากการขายหนังสือ นอกนั้นได้จากการทำของขาย ของสมาชิก ผู้ประกอบการจัดดนตรี และได้จากสมาคมผู้ปกครอง

หลังจากนั้นเพียงปีเดียว อุดม หนูทอง (อุดม หนูทอง 2518 : 87) ได้ทำการ ศึกษาทัศนคติของครูระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ รองลงมาคืองบประมาณมีน้อย ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอน และมีงานส่วนตัวมากเกินไป ขาดผู้ประสานงานที่ดี

ในปี 2519 อรรถพร เวทยะเวทิน (อรรถพร เวทยะเวทิน 2519 : 100 - 106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตนคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออก ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า กิจกรรมช่วยแก้ปัญหา ความประพฤตินักเรียนได้น้อย และทำให้ผลการเรียนของนักเรียนค่อยลง ขาดงบประมาณ อันเป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ และสถานที่ไม่เพียงพอ ครูมีงานสอนมากเกินไป และขาดการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ในปีเดียวกัน สุดงา สุทธิศรี (สุดงา สุทธิศรี 2519 : 96 - 99) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง เจตนคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพฯ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหาร กิจกรรมนักเรียนนั้นเพราะมีเวลาจำกัด ครูและนักเรียนไม่มีเวลาพอที่จะจัดกิจกรรมนักเรียนขึ้น อีกทั้งโรงเรียนให้การสนับสนุนทางการเงินน้อย เพราะระเบียบการเงินไม่เอื้ออำนวย ต่อการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ปัญหาที่นักเรียน พบมากที่สุดก็คือ การขาดการประชาสัมพันธ์ ครู และครูที่ปรึกษาไม่ให้ความสำคัญ แก่นักเรียน สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนมากนัก และขาดการประเมินผลอย่างทั่วถึง

ในขณะที่ อรรถพร เวทยะเวทิน ทำการวิจัยในภาคตะวันออก สุดงา สุทธิศรี ทำการวิจัยในกรุงเทพมหานคร พร้อมกันนี้ นิทยา เปลื้องนุช (นิทยา เปลื้องนุช 2519 : 71 - 76) ก็ได้ทำการวิจัยเรื่องเดียวกันในภาคกลาง ผลปรากฏว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดก็คือ

ปัญหาด้านสถานที่ และอุปกรณ์ กิจกรรมนักเรียนทำให้ผลการเรียนของนักเรียนค่อยลงไป ครูไม่เกี่ยวนักเรียนไปเชื่อมชมกิจกรรมของโรงเรียนอื่นเลย เวลาในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีน้อย ขาดงบประมาณ ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ทางด้านการจัดการนักเรียน และไม่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ส่วนนักเรียนก็มีปัญหาด้านการไม่กล้าแสดงออก

นักวิจัยอีกคนหนึ่งที่ได้ศึกษาความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนวัดบรรณิเวศ ในปี 2519 คือ อัญชลี สุคนธา (อัญชลี สุคนธา 2519 : 34) ปรากฏว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้แก่ ปัญหาด้านการเงิน อุปกรณ์และเวลา ปัญหาในด้านการเงินก็คือ มีเงินน้อยเกินไปในการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เวลาเพื่อการจัดกิจกรรมมีจำกัด และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

การวิจัยทางด้านการจัดการเรียนการสอนมาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2520 สมจิต ตีรต์มี (สมจิต ตีรต์มี 2520 : 90 - 91) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครู และผู้บริหาร ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตการศึกษา 12 พบว่า ปัญหาสำคัญในการบริหารกิจกรรมนักเรียนคือ งบประมาณมีน้อย ครูสอนส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนและมีงานส่วนตัวมากเกินไป

การค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจังในปี 2525 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ 2525 : 12 - 13) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2525 ผลปรากฏว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักเรียน สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ครู และนักเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักเรียน รองลงไปคือ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการจัดกิจกรรม ขาดบุคลากร และขาดคู่มือครูว่าด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ความต้องการของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนต้องการให้มีการประชุมอบรม/สัมมนาผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูสอนกิจกรรมมากที่สุด

ในปีเดียวกันนี้ ยุพดี ลิมอรุณ (ยุพดี ลิมอรุณ 2525 : 84 - 110) ได้ศึกษา ปัญหา และความคิดเห็นในการสอนวิชากิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า หัวหน้าหมวดกิจกรรมจะมีปัญหาทางด้านวิชาการมากกว่าผู้บริหาร ผู้บริหาร และครูที่มีความรู้ทางกิจกรรมนักเรียนก็ จะมีปัญหาน้อยกว่าผู้บริหาร และครูที่มีความรู้ทางด้าน กิจกรรมนักเรียนต่ำ ผู้บริหารชายจะมีปัญหาด้านต่าง ๆ มากกว่าผู้บริหารหญิงในด้านการจัด กิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานนานจะมีปัญหาด้านงบประมาณน้อยกว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย และผู้บริหารที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่เกิน 5 ปี มีปัญหาด้านวิชาการมากกว่าผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป

ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดอีกอย่างหนึ่งซึ่งปรากฏขึ้นในปี 2525 ได้แก่ การที่ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมเยาวชนได้เริ่มต้นตัวเคลื่อนไหว อย่างเห็นได้ชัด กองนโยบายและแผนงานเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี (สำนักงานয়รัฐมนตรี 2525 : 83 - 84) ก็เป็นอีกหน่วยงานที่ได้ทำการวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียน นิสิต และนักศึกษาในประเทศไทย สรุปลงใน 3 ประการ คือ

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน อย่างเพียงพอ จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร
2. ความแตกต่างในแนวความคิดเรื่องกิจกรรมนักเรียน ทำให้หน่วยงานของรัฐ ไม่สามารถกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับ บทบาทของเยาวชนในการพัฒนา ทำให้ การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปไม่ราบรื่น
3. ความไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา กิจกรรมนักเรียน

นักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีความสนใจด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา คือ มานิต ปัตตะแว (มานิต ปัตตะแว 2526 : 7) ได้สรุปผลการวิจัยว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนมีอยู่น้อย

ยกเว้นเรื่องการขาดสื่อการเรียน และคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน และเรื่องนักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามเพื่อน แทนที่จะเลือกตามความสามารถและความถนัดของตนเอง ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าปัญหานี้มีอยู่ในระดับน้อยในขณะที่ครูเห็นว่าปัญหานี้มีอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี 1979 จอห์นสัน (Johnson 1979 : 2387 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องกิจกรรมนอกห้องเรียนใน จูเนียร์ ไฮสกูล และมิดเดิล สกูล ในเพนซิลวาเนีย (Extraclass Activities in Selected Junior High and Middle Schools in Pennsylvania) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ไม่ค่อยปฏิบัติตามแนวทางที่เสนอแนะไว้ในหนังสือการบริหารกิจกรรมนักเรียน โคชชารายมกำหนดแบบแผนปฏิบัติกันเองดังนี้

1. ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู หรือผู้ปกครอง เข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาปรัชญา และนโยบายในการจัดกิจกรรมนักเรียน

2. ไม่มีการชี้แจงปรัชญาและนโยบายเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

3. ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ทางการเงิน

4. ไม่เปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียนอย่างกว้างขวาง

5. ไม่ดำเนินการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนตามคู่มือที่กำหนดไว้

นักวิจัยต่อมา ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมรวมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐโคโรลาโด ไดแก มาลัมเกร็น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อขจัดปัญหาการดำเนินงานของผู้บริหารด้านกิจกรรมรวมหลักสูตรให้เกิดความเป็นธรรม จากการศึกษาครั้งนี้เขาได้พัฒนาคู่มือสำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการดำเนินงานกิจกรรมรวมหลักสูตรอย่างเสมอภาคเป็นผลสำเร็จ (Malmgren. 1981 : 3371 - A)

ในช่วงเวลาเดียวกัน ลิงคอล์น ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติในปัจจุบันเกี่ยวกับบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในรัฐมอนทานาพบว่า เกิดปัญหา 2 อย่างคือ

1. ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ 40 ปีที่ผ่านมา แต่เป็นการเพิ่มที่วัดได้ยาก เพราะค่าครองชีพก็เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว นำประหลาดใจเช่นกัน

2. ปัญหาความแตกต่างระหว่างรายรับต่อหัว และรายจ่ายต่อหัวของนักเรียนในกลุ่มกิจกรรมการลงทุณสำหรับกิจกรรมนักเรียนได้เพิ่มขึ้นสูงต่อหัวในโรงเรียนขนาดเล็ก (Lincoln. 1981 : 937 - A)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวแปรและสมมติฐาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวแปรและสมมติฐานในการศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนนั้น ได้มีผู้ศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน พอนำมาอ้างอิงได้ดังต่อไปนี้

นิโรธ จงสมัน (นิโรธ จงสมัน 2527 : 63) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารตามความต้องการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้ควบคุมสอบตามในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่างกัน มีความต้องการพฤติกรรมผู้นำมีลักษณะสัมพันธ์ และมีทิศทางสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่สมพงษ์ ศิริเชต (สมพงษ์ ศิริเชต 2523 : 38) วิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่ที่บริหารงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีกระบวนการบริหารด้านการตัดสินใจ การวางแผน การจัดองค์การ การสื่อสาร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิยม ศรีวิเศษ (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 49) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุราษฎร์ธานี มีความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในกลุ่มปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยจำจูง ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ นักการศึกษา
 ผู้รู้ ตลอดจนผู้ที่มีสัมผัสอยู่กับกิจกรรมนักเรียนโดยตรง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน
 ผู้ปกครองและผู้สนใจอื่น ๆ ต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้น มีปัญหา
 ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ขาดครูที่ปรึกษา
 ขาดสถานที่ ขาดความรู้และประสบการณ์ แต่จะเห็นได้วยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาปัญหาด้าน
 กิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อศึกษาหาข้อสรุป ผู้วิจัยจึงคิดว่าสมควรอย่างยิ่งที่จะ
 ทำการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาพัฒนาการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เกิด
 ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์ดี ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้และวิธีสร้างเครื่องมือ วิธีรวบรวมข้อมูล และเลือกใช้สถิติในการวิจัย ทั้งจะได้อธิบายตามลำดับต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ที่เปิดดำเนินการสอน ในปีการศึกษา 2526 รวมทั้งสิ้น 240 โรงเรียนใน 14 จังหวัดภาคใต้

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ที่เปิดดำเนินการสอนในปีการศึกษา 2526

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา		รวม
	ระดับชั้น ม.1 - ม.3	ระดับชั้น ม.1 - ม.6	
นราธิวาส	9	7	16
ปัตตานี	12	5	17
ยะลา	4	6	10
สตูล	4	3	7
ชุมพร	9	7	16
นครศรีธรรมราช	26	19	45
พัทลุง	15	8	23
สงขลา	13	14	27

ตาราง 2 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา		รวม
	ระดับชั้น ม.1 - ม.3	ระดับชั้น ม.4 - ม.6	
สุราษฎร์ธานี	20	10	30
กระบี่	8	3	11
ตรัง	9	6	15
พังงา	7	5	12
ภูเก็ต	1	4	5
ระนอง	4	2	6
รวมทั้งสิ้น	141	99	240

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาทั้งหมด 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยคิดสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนจากตำรา งานวิจัย และบทความ ได้รับความแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญการบริหารกิจกรรมนักเรียนเรียบร้อยแล้ว

วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือคือแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจากผลการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน และปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ถูกต้องตรงตามเป้าประสงค์ที่ต้องการวัด
2. สร้างแบบสอบถามขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 43 ข้อ เพื่อให้ผู้บริหารประเมินปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนของตนได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้บริหาร และรายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียน โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนและระดับชั้นที่เปิดทำการสอน ดังตัวอย่าง

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะตัวของผู้บริหาร

ถ้าชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☒ หน้าคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

☒ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

จากตัวอย่างหมายความว่าผู้ตอบเป็นเพศชาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก แบ่งออกเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ท่านกำหนดตามลำดับดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5
มาก	เท่ากับ	4
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1

คำถามทั้งหมดมี 36 ข้อ แบ่งออกเป็นการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผน	มี 10 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	26.32
2. การจัดรูปงาน	มี 7 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	19.42
3. การจัดหาบุคลากร	มี 8 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	21.05
4. การอำนวยความสะดวก	มี 4 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	10.53
5. การประสานงาน	มี 3 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	7.89
6. การควบคุม	มี 3 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	7.89
7. การจัดงบประมาณ	มี 3 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ	7.89

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

- คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่า คำตอบที่กำหนดในตารางขวามือ
 ข้อใดตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง
 ช่องที่ตรงกับคำตอบที่ท่านต้องการ เริ่มคำตอบเดียว
5. หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้
 มีปัญหามากที่สุด
4. หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้
 มีปัญหาน้อย

- 3 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้
มีปัญหามาก
- 2 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้
มีปัญหาน้อย
- 1 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้
มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(c)	การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนของท่านมีปัญหามากที่สุดในด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน

หลังจากผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุม
ปริญญาโท แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนักเรียนปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบ
ความเที่ยงตรง (Validity)

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทอีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามไปทดสอบขั้นต้น เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรีและเพชรบุรี จำนวน 40 คน ทั้งนี้ เพราะจังหวัดทั้งสองเป็นจังหวัดใกล้เคียงกับจังหวัดในภาคใต้ สภาพการดำรงชีพของประชากรในแต่ละท้องถื่นต่างกัน การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีสภาพคล้ายคลึงกัน หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามดังกล่าวมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดนี้ 97.00

5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง ใน 14 จังหวัดภาคใต้ด้วยตนเอง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมอบแบบสอบถามให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารแต่ละจังหวัด และกำหนดวันที่จะรับแบบสอบถามคืน โดยให้หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา และหนังสือขอความร่วมมือจากผู้วิจัยเอง ซึ่งได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการวิจัยด้วย

เกณฑ์การกำหนดค่าคะแนน

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประเมินผลการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนตามรายการในแบบสอบถาม เพื่อสะดวกในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้เกณฑ์ประเมินความคิดเห็นของ เบสต์ (Best. 1977 : 174) ดังนี้

- 1.0000 - 2.3333 หมายถึง นักวิชาการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ
- 2.3334 - 3.6667 หมายถึง นักวิชาการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง
- 3.6668 - 5.0000 หมายถึง นักวิชาการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่อยู่ในระดับสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมด
2. จานแนกแบบสอบถามตามตัวแปร คือ ขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ที่ตั้งของโรงเรียนตามเขตการศึกษา ระดับชั้นที่เปิดสอน และระยะเวลาในการบริหารของผู้นิเทศ
3. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่มตัวแปรและทั้งฉบับ ในแบบสอบถามตอนที่ 2
4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 4.1 ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม (ลวน สายยศ และ อังธรา สายยศ 2524 : 97)
 - 4.2 ใช้ ANOVA ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 164)
 - 4.3 ใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม เมื่อค่า F ของ ANOVA มีนัยสำคัญทางสถิติ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 164)
5. แปลผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 หาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

(ลวน สายยศ และอังณา สายยศ 2524 : 71)

1.2 หาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

(ลวน สายยศ และ อังณา สายยศ 2524 : 77)

2. ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	คะแนนการแจกแจงแบบ t
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3. ใช้ ANOVA ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

(คู่มือ วงศ์เรียน 2525 : 152)

ตาราง 3 ตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	k-1	$SS_B = \sum_{j=1}^k \left(\frac{T_j^2}{n_j} \right) - \frac{T^2}{N}$	$MS_B = \frac{SS_B}{k-1}$	$F = \frac{MS_B}{MS_W}$
ภายในกลุ่ม	N-k	$SS_W = SS_T - SS_B$	$MS_W = \frac{SS_W}{N-k}$	
รวม	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$		

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาการกระจายแบบ F
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 SS แทน Sum of Squares
 MS แทน Mean Square

4. ใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเมื่อค่า F ของ ANOVA มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้สูตร

$$q \sqrt{\frac{MS_W}{\tilde{n}}}$$

$$\tilde{n} = \frac{k}{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} + \dots + \frac{1}{n_k}}$$

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 $n_1, n_2, \dots, n_k$ แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ถึงกลุ่มที่ k
 ตามลำดับ

q แทน ค่าที่ได้จากตาราง Distribution of the Studentized Range Statistic

(ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 164)

5. หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยวิธี α - Coefficient ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{MS_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

MS_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อของแบบสอบถาม

s_t^2 แทน ความแปรปรวนรวมของแบบสอบถาม

(ลวน สายยศ และ อังภา สายยศ 2524 : 171)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏผลดังจะได้เสนอต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและความสะดวก จึงขอกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบ t
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบ F
SS	แทน	ผลรวมของผลคูณกำลังสอง (Sum Square)
MS	แทน	การรายเฉลี่ยของผลคูณกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	Degree of Freedom

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
2. การวิเคราะห์ปัญหาในด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้เป็นรายข้อ

3. การเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรดังนี้

- 3.1 ขนาดโรงเรียน
- 3.2 สถานที่ตั้งโรงเรียน
- 3.3 เขตการศึกษา
- 3.4 ระดับชั้นที่เปิดสอน
- 3.5 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ที่ได้จากการออกแบบสอบถามรายละเอียดแยกปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 แสดงขนาดของตัวแปรแต่ละประเภทและจำนวนร้อยละเมื่อเทียบกับประชากร

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	88	44.22
ขนาดกลาง	58	29.15
ขนาดใหญ่	44	22.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	9	4.52
รวม	199	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้ง		
ในเขตเมือง	69	34.67
นอกเขตเมือง	130	65.33
รวม	199	100.00
เขตการศึกษา		
เขตการศึกษา 2	40	20.10
เขตการศึกษา 3	114	57.29
เขตการศึกษา 4	45	22.61
รวม	199	100.00
ระดับชั้นที่เปิดสอน		
ม.1 - ม.3	106	53.27
ม.1 - ม.6	93	46.73
รวม	199	100.00
ระยะเวลาของการบริหาร		
0 - 5 ปี	94	47.24
6 - 10 ปี	67	33.67
11 - 15 ปี	22	11.05
16 - 20 ปี	7	3.52
มากกว่า 20 ปี	9	4.52
รวม	199	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่า สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 199 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 44.22, 29.15, 22.11 และ 4.52 ตามลำดับ แบ่งตามสถานที่ตั้งโรงเรียน มีโรงเรียนในเขตเมืองคิดเป็นร้อยละ 34.67 และนอกเขตเมืองคิดเป็นร้อยละ 65.33 แบ่งตามเขตการศึกษาคือ เขตการศึกษา 2, 3 และ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.10, 57.29 และ 22.61 ตามลำดับ เมื่อแบ่งตามระดับชั้นที่เปิดสอน มีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 คิดเป็นร้อยละ 53.27 เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 คิดเป็นร้อยละ 46.73 นอกจากนี้เมื่อแบ่งตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏว่ามีผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 0 - 5 ปี, 6 - 10 ปี, 11 - 15 ปี, 16 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.24, 33.67, 11.05, 3.52 และ 4.52 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้เป็นรายข้อ

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน	$\bar{X}$	SD
1.	การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียน	2.839	.937
2.	การเขียนโครงการกิจกรรมนักเรียนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน	2.789	.970

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน	$\bar{X}$	SD
3.	การเขียนโครงการกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	3.005	.969
4.	การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	2.809	1.086
5.	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนักเรียน	3.025	.995
6.	การเขียนแผนกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน	2.899	.885
7.	การปรับแผนกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมอยู่เสมอ	2.935	.972
8.	การจัดทำแผนและปฏิทินการจัดกิจกรรมนักเรียนล่วงหน้า	2.759	1.122
9.	การจัดแผนกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่	3.151	1.074
10.	การจัดแผนกิจกรรมให้นักเรียนเลือกโดยเสรี	3.276	1.138
11.	การแบ่งงานกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน	2.874	.997
12.	การจัดโครงสร้างของกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน	2.894	.904
13.	การจัดสายการบังคับบัญชาทางงานกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน	2.809	1.053
14.	การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียน	2.864	1.078
15.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในแผนงาน	2.764	.838
16.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในแนวกึ่ง	2.724	.832
17.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนทั้งในแนวนอนและแนวกึ่ง	2.764	.826

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน	$\bar{X}$	SD
18.	การไม่แจ้งให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียน	2.784	1.022
19.	การจัดครูประจำกิจกรรมนักเรียนตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของครู	3.000	1.103
20.	การบรรจุครูไม่มีความรู้ด้านกิจกรรมเฉพาะช่องทาง	3.060	1.069
21.	การจัดกิจกรรมที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่ไม่มีความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	3.221	.930
22.	การส่งเสริมให้นักเรียนที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน	2.955	1.067
23.	การให้ความร่วมมือของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน	2.819	.996
24.	การนำผลการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ	2.854	.964
25.	การส่งเสริมให้นักเรียนที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนอื่นที่มีผลงานดีเด่น	2.965	1.044
26.	การมุ่งใจครูให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียน	2.910	1.008
27.	การให้การนิเทศครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน	2.824	.899
28.	การประชุมชี้แจงให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานและโครงการจัดกิจกรรมนักเรียน	2.729	.906

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน	$\bar{X}$	SD
29.	การจัดระบบการติดต่อสื่อสารในทางกิจกรรมนักเรียน ใหม่มีประสิทธิภาพ	2.935	.903
30.	การกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงานกิจกรรม นักเรียนให้ชัดเจน		.893
31.	การสร้างความร่วมมือร่วมใจระหว่างครูที่ปรึกษา กิจกรรมนักเรียนเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงาน	2.990	.972
32.	การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ด้วยความจริงใจ	2.643	1.190
33.	การติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างจริงจัง	2.920	1.014
34.	การควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปตามแผน ที่วางไว้	2.894	1.029
35.	การกำหนดระบบการรายงานผลให้ชัดเจน	2.965	.979
36.	การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน	3.116	1.094
37.	การจัดหางบประมาณเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อโครงการ กิจกรรมนักเรียน	3.357	1.111
38.	การขอความช่วยเหลือทางการเงินจากสื่อภายนอก	3.307	1.090

จากตาราง 5 บ่งชี้ว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (Best. 1977 : 174) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปานกลางทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาลในภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ขนาดโรงเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียน เขตการศึกษา
ระดับชั้นที่เปิดสอนและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน

3.1 การเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ขนาดแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาดังรายละเอียดใน
ตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ที่มีขนาดแตกต่างกัน

ขนาดโรงเรียน	N	$\bar{X}$	SD
ขนาดเล็ก	88	109.693	20.583
ขนาดกลาง	58	113.828	26.699
ขนาดใหญ่	44	112.205	29.492
ขนาดใหญ่พิเศษ	9	105.889	23.235

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ที่ประสบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง รองลงมา
ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่พิเศษ ตามลำดับ

เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่มีขนาดแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	897.000	299.000	.479
ภายในกลุ่ม	195	121,755.004	624.385	
รวม	198	122,652.006		

จากตาราง 7 แสดงว่า ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มาก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมือง และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเมือง
ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเมือง

เขตที่ตั้งโรงเรียน	n	$\bar{X}$	SD	t
โรงเรียนในเขตเมือง	69	112.725	24.28	.604
โรงเรียนนอกเขตเมือง	130	110.515	25.08	

จากราย 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง มีปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแบ่งตามเขตการศึกษา ปริมาณคะแนนและเวลาเบี่ยงเบนมาตรฐานถึงรายละเอียดตามตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ แบ่งตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	N	$\bar{X}$	SD
เขตการศึกษา 2	40	111.750	24.984
เขตการศึกษา 3	114	113.702	25.225
เขตการศึกษา 4	45	104.733	22.380

จากราย 9 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ เขตการศึกษา 2 และเขตการศึกษา 4 ตามลำดับ

เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 วิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ค่าถ่วงน้ำหนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2,605.500	1,320.750	2.127
ภายในกลุ่ม	196	120,046.496	612.482	
รวม	198	122,652.006		

จลตาราง 10 แสดงว่า ผู้ศึกษาค้นหาถ่วงน้ำหนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การเปรียบเทียบผู้ศึกษาค้นหาถ่วงน้ำหนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหาร
โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบผู้ศึกษาค้นหาถ่วงน้ำหนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหารโรงเรียน
ที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6

ระดับที่เปิดสอน	N	$\bar{X}$	SD	t
โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3	106	122.066	22.792	.471
โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.3 - ม.6	93	110.387	26.931	

จากตาราง 11 แสดงว่า ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 วิเคราะห์ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงสถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน

ระยะเวลาการบริหาร	N	$\bar{X}$	SD
0 - 5 ปี	94	111.894	22.868
6 - 10 ปี	67	109.701	25.475
11 - 15 ปี	22	112.182	27.792
16 - 20 ปี	7	102.286	30.335
มากกว่า 20 ปี	9	121.444	23.238

จากตาราง 12 แสดงว่า ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ไม่ประสบการณ์ทางการบริหารเป็นระยะเวลาไม่เท่ากันนี้ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทางการบริหารมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารที่มีระยะเวลาการบริหาร 11 - 15 ปี, 0 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 16 - 20 ปี ตามลำดับ

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาค่านักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการบริหารไม่เท่ากัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาค่านักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทางการบริหารเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	1,716.500	429.125	.688
ภายในกลุ่ม	194	120,935.512	623.379	
รวม	198	122,652.006		

จากตาราง 13 แสดงว่า ปัญหาค่านักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงจุดประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้จุดประสงค์เพื่อทราบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ โดยมุ่งเปรียบเทียบปัญหาในประเด็นต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเมือง
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6

5. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาทางกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทุกคน จากโรงเรียนที่เปิดทำการสอน 240 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2526 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนจากตำรา งานวิจัยและบทความที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ๆ ที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะตัวของผู้บริหาร มี 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาทางกิจกรรมนักเรียนมี 38 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ได้นำศึกษา เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทำโดยวิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Co-efficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 97.00 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม และหาความสัมพันธ์ตามมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ $t - test$ และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ ANOVA

สรุปผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมือง กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจจนนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มาก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มาก ไม่แตกต่างกัน

เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ทั้ง ๆ ที่ทรัพยากรทางการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทุกขนาดแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกำลังคน งบประมาณ อาคารสถานที่และอุปกรณ์ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กย่อมมีทรัพยากรในการจัดกิจกรรมนักเรียนน้อย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ก็มีทรัพยากรมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารก็ยังคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากประเด็นสำคัญต่อไปนี้

ก. ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลทุกขนาดไม่ค่อยมีความรู้และประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักเรียน กำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนไปในลักษณะลองผิดลองถูก จึงไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูที่ปรึกษากันและจากนักเรียน นพพร พานิชสุข (นพพร พานิชสุข 2524 : 13 - 15) กล่าวว่า ครูผู้สอนส่วนมากไม่เคยผ่านการศึกษอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนมาก่อน จึงปฏิบัติหน้าที่ไปเพราะมีอาจเหลือเล็กน้อย ราวที่หัดหัด ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนได้สมบูรณ์แบบ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ที่ว่า ครูอาจารย์ที่ทำกิจกรรมนักเรียนขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ จัดกิจกรรมนักเรียนในลักษณะลองผิดลองถูก มุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น การค้า ชื่อเสียง หรือเงินเดือนมากกว่าเพื่อความเจริญงอกงามของนักเรียน

บทความที่ดัดแปลงจากงานวิจัยของ ทองสุข รัตนะรังษี (ทองสุข รัตนะรังษี 2507 : 83 - 84) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า อุปสรรคในการบริหารกิจกรรมนักเรียนอย่างหนึ่ง คือ ขาดครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายตามไปด้วย ผลการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ อรรถพร เวทนะเวทิน (อรรถพร เวทนะเวทิน 2519 : 100 - 106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เวชระกิจของอาจารย์ ครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐภาคในภาคตะวันออกเฉียงใต้ต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ด้านกิจกรรมนักเรียน จึงไม่ถนัดในความรับผิดชอบ จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว เสรีศักดิ์ วิสาอาภรณ์ (เสรีศักดิ์ วิสาอาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ได้บันทึกไว้ว่าสถานการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ผลิตครูก็ไม่ได้ผลิตครูมาเพื่อสอนกิจกรรมนักเรียนโดยตรง อีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ (อีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 80) ได้ให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันว่า ครูที่สำเร็จการศึกษามาป็นใจวิชาเอกกิจกรรมนักเรียน แต่ต้องมาทำหน้าที่สอนกิจกรรมนักเรียน ก่อนที่พอที่กร่าง 2521 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เปิดสอนหลักสูตรกิจกรรมนักเรียนในระดับชั้นปริญญาตรีสำหรับผู้เรียนวิชาโทการแนะแนวเท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ ครูทั่วไปพอใจที่จะสอนและรวมกิจกรรมเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอกที่ตนเรียนมาเท่านั้น เมื่อมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการบังคับให้ครูทุกคนต้องให้ความร่วมมือกับหมวดวิชากิจกรรมในสถานศึกษาของตน ครูจึงถือว่าไม่ใช่หน้าที่โดยตรง และปฏิบัติตามคำสั่งในลักษณะยกมือไม่ไป ได้ด้วยวิญญูชนในการรวมกิจกรรมนักเรียน นอกจากนี้ยังได้ให้ความสนใจในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนของครูก็ไม่ค่อยดีนัก เพราะผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากไม่ได้นับจากผลกิจกรรมมาเป็นเกณฑ์หนึ่งของการพิจารณาการเรียนการสอนในการพิจารณาความดีความชอบ เสรีศักดิ์ วิสาอาภรณ์ (เสรีศักดิ์ วิสาอาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ได้บันทึกไว้ว่าโรงเรียนมีงานกิจกรรมนักเรียนเป็นภารกิจรวม (work load) ของครู ทำให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเห็นว่า ตนต้องทำงานหนักกว่าครูอื่น ๆ โดยไม่จำเป็น

๖. ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป
ทุกขนาดขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนได้
เต็มที่ตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบญจมาศ เข้มสุทธิ์ (เบญจมาศ
เข้มสุทธิ์ 2509 : 39) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และชลบุรีที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณ ทำให้
ไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนได้เต็มที่ ผลงานวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ พูนศิริ เจริญพันธ์
(พูนศิริ เจริญพันธ์ 2525 : 39) ได้สำรวจความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า เงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งตรงกับ
ผลการศึกษารอง อุดม บุญทอง (อุดม บุญทอง 2519 : 87) ที่ได้วิจัยทัศนคติของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ปัญหาสำคัญ
ในการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนคือ ขาดงบประมาณเพียงพอ ในปีเดียวกันนี้ สุกชญา สุทธิสร
(สุกชญา สุทธิสร 2519 : 96) ได้ศึกษาเจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครูและนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาของรัฐบาลในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า ปัญหาในการจัด
กิจกรรมนักเรียนข้อหนึ่งคือ ขาดงบประมาณเพียงพอ โรงเรียนให้การสนับสนุนทางการเงินน้อย
เพราะระบอบการเงินไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดสรรงบประมาณ

๗. ขาดวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ
เป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ทุกขนาดขาดวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน ไม่สามารถดำเนินการ
ได้เต็มที่ นพพร พานิชสุข (นพพร พานิชสุข 2524 : 13 - 15) กล่าวว่า อุปกรณ์
การจัดกิจกรรมนักเรียนมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ
ทัศนะของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ที่ว่า
โรงเรียนมีสถานที่ไม่เพียงพอ ปัญหานี้ตรงกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รัตนตรัยวงศ์ (ทองสุข
รัตนตรัยวงศ์ 2507 : 83 - 84) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สถานที่ในการจัดกิจกรรมนักเรียนไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม และ วที ปัทมลิขิตสกุล (วที ปัทมลิขิตสกุล 2512 : 34) ได้วิจัยความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย พบว่า สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เอื้ออำนวยเช่นเดียวกัน

จ. ขาดการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนที่ดี การบริหารกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญมากต่อคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ยังไม่สามารถจัดระบบการบริหารกิจกรรมนักเรียนได้ดี หากขาดการบริหารที่ดี จะมีทรัพยากรมากมายเสียใจไว้ก็ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนได้บรรลุเป้าประสงค์ได้ อรรถ พานิชรุท (อรรถ พานิชรุท 2524 : 13 - 15) กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ ขาดการวางแผนที่ดี ทำให้เกิดความยุ่งเหยิงและล้มเหลว เพราะไม่เข้าใจไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้บริหารบางคนไม่ยอมรับความสามารถของนักเรียนและไม่ยอมให้นักเรียนเข้าร่วมในการวางแผน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) บันทึกไว้ว่า ผู้บริหารขาดความเชื่อถือว่าความสามารถของนักเรียนด้านการวางแผน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ โรงเรียนมัธยมศึกษาบางแห่งไม่ให้ความสำคัญและควบคุมกิจกรรมนักเรียนเลย สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2507 : 104 - 105) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ไม่ได้มีการวางแผนและควบคุมกิจกรรมนักเรียนที่ดีพอ และผลงานวิจัยของ วที ปัทมลิขิตสกุล (วที ปัทมลิขิตสกุล 2512 : 34) เกี่ยวกับการสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ได้ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน และกรรมการนักเรียนไม่มีวิธีการดำเนินงานที่ดีพอ

กล่าวได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้โดยทั่วไปทั้งในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาด้านทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และระบบการบริหารในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้บริหารระดับกลาง หากจะลดระดับปัญหาของผู้บริหารด้านกิจกรรมนักเรียนให้ต่ำลง ควรปรับปรุงด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. พหุภาษาด้วยเวลาที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการรวมนักเรียน โดยเฉพาะอาจารย์
ที่ปรึกษาเป็นอันดับแรก ชาญชัย อินทรประวัตติ (ชาญชัย อินทรประวัตติ 2521 : 13 -
16) ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนอยู่ที่ตัวครูที่ปรึกษากิจกรรม
นักเรียน ซึ่งหมายความว่าอาจารย์ที่ปรึกษายังมีความรู้ที่ ได้รับการพัฒนาความรู้ความ
สามารถ โดยการจัดอบรมสัมมนาทั้งก่อนประจำการและขณะประจำการ เพิ่มพูนความรู้และ
ประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักเรียน อีรวิฑูรี ประทุมพรรัตน์ (อีรวิฑูรี ประทุมพรรัตน์
2526 : 96) ได้ให้แนวคิดที่ว่า โรงเรียนควรให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน
จัดการอบรมสัมมนาโดยใช้วิทยากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดสัมมนาภายใน
โรงเรียนนั้นเป็นการประหยัดงบประมาณ ทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย มหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการ
ซึ่งวิทยากรยังสามารถได้มาจากสถานศึกษาในระดับสูงไว้ การอบรมได้สะดวก แนวความคิด
ในเรื่องการให้การศึกษาดูงานครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนนี้เป็นไปตามความต้องการของทาง
โรงเรียนอยู่แล้ว กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2525 : 12 - 13) ได้ทำการศึกษาสภาพ
การจัดการกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา 2525 ปรากฏว่า
โรงเรียนต้องการให้มีการอบรมผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูที่ปรึกษากิจกรรมมากที่สุด

ข. จัดหางบประมาณสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนเพิ่มขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ
นั้น โรงเรียนควรให้การสนับสนุนงบประมาณการจัดการกิจกรรมนักเรียนให้มาก ผู้บริหารควร
ใจกว้างในการหาเงินสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน
ชาญชัย อินทรประวัตติ (ชาญชัย อินทรประวัตติ 2521 : 20) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้อง
ให้การสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนในทางงบประมาณ เพราะงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการ
บริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน อีรวิฑูรี ประทุมพรรัตน์ (อีรวิฑูรี ประทุมพรรัตน์ 2526 : 103)
เชื่อว่า การจัดการกิจกรรมนักเรียนที่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมาก การจัดการกิจกรรมนักเรียน
ที่ดีกว่าต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมากกว่าการจัดการกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบันไม่ได้รับการสนับสนุน
ทางการเงินจากงบประมาณแผ่นดิน ระบายเพื่อการบริหารจัดการนักเรียนได้มาจากเงิน
นอกงบประมาณที่เรียกว่า เงินบำรุงการศึกษา ผู้บริหารควรแบ่งเงินส่วนนี้ไปจากเงินบำรุง

การศึกษาที่ได้จากการบริจาค จากการที่โรงเรียนรับจ้างทำของ การจำหน่ายของที่ทำขึ้น การแสดงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ละครร้อง หรือเงินที่เรียกเก็บโดยมีบริการตอบแทน ทั้งนี้ เพื่อลดภาระด้านบุคลากร จัดกิจกรรมนักเรียนในสวนที่เกี่ยวข้องงบประมาณให้ต่ำลง สำหรับ วิธีการจัดงบประมาณช่วยเหลือการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น อัครวุฒิ ประทุมพรรัตน์ (อัครวุฒิ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 105) ได้เสนอวิธีการจัดแบ่งให้กับชุมชนต่าง ๆ ไว้ 2 วิธีคือ วิธีแรกให้ชุมชนต่าง ๆ เสนอโครงการและงบประมาณ แล้วจัดเงินไปตามโครงการที่เสนอ ตลอดจน อีกวิธีหนึ่งคือการแบ่งเงินมาใช้ในการศึกษาให้เป็นรายหัว ซึ่งคิดจากจำนวนนักเรียน รายคนต่อจำนวนเงินกิจกรรมนักเรียน

ค. เพิ่มวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดแคลน สำหรับวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่นั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องจัดหาวัสดุสนับสนุน เพื่อลดปัญหาด้านการขาดแคลนอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ต่ำลง อาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรม ชุมชน มีระบบกรรมการกิจกรรมนักเรียนหรือองค์กิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้บริหารควร ดำเนินการจัดหางบประมาณมาดำเนินการก่อสร้างอาคารขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละ กิจกรรม อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ตู้โกลบอลวิทยุที่มีวิทยุและเครื่องเล่น ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าหมวดกิจกรรมควรจัดซื้อหรือจัดหา หรือจัดทำขึ้นมาเอง เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ใช้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียน อุปกรณ์ชุมชนประเภทอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่กับงบประมาณ ที่แต่ละชุมชนจะมีน้อย หากโรงเรียนงบประมาณพอเพียงหรือสามารถจัดซื้อ จัดหาปฏิบัติงาน ได้ทันที ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากขาดสื่อการเรียนหรืออุปกรณ์แล้วคุณภาพในการปฏิบัติ กิจกรรมจะต่ำลง ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย สุนทร โกลธรรพเหา (สุนทร โกลธรรพเหา 2507 : 105) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในชั้นมัธยม ที่สถานตอนต้นในจังหวัดระยองและชลบุรี พบว่า ผู้วิจัยในการจัดกิจกรรมนักเรียนประการหนึ่ง ถือขาดสื่อการเรียนและอุปกรณ์ จะทำให้ระยะเวลาเวลาจะ านมา 20 กว่าปีแล้ว สภาพ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว แต่นโยบายการสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน

เพื่อลดความสับสนของนักเรียนที่ใหม่เข้าที่โรงเรียน ถึงที่มาก็คือ นีลเชอว (ชานิต ปัทมะเว
2526 : 70) ได้สำรวจความพึงพอใจของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในเขตการศึกษา 6 พบว่า นโยบายการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนยังไม่ดีในทางปฏิบัติโดยถือ
ทางงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์โรงเรียนกับ 20 ปีที่ผ่านมา

ง. รับรู้กระบวนการบริหาร การบริหารกิจกรรมนักเรียนก็เช่นเกี่ยวกับการ
บริหารงานทั่วไปต้องมีขั้นตอนในการบริหาร เพื่อสร้างระบบที่ดีในการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน
ช่วยลดปัญหาการบริหารของผู้บริหารลง นักบริหารที่หันมาให้ความสนใจกับการบริหารแตกต่าง
กันออกไป แต่กระบวนการบริหารที่รู้จักกันแพร่หลายนั้นได้แก่ กระบวนการบริหารตามแบบ
ของ กุลเลอร์ กุลลิก และ ลินคอล์น กุลลิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick
1973 : 13) ที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า POSCOBS ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ
การวางแผน การจัดรูปร่าง การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การควบคุม การรายงานผล
และการจัดงบประมาณ

1) การวางแผนเป็นขั้นแรกในกระบวนการบริหาร เป็นภาระที่หนักยิ่ง
วิธีปฏิบัติจากแนวคิดต่าง ๆ ที่เสนอมาไม่มีการกระทำจริง (เชนส์ เทอวาลินท์ 2524 : 21)
ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ควรร่วมกันวางแผนกิจกรรมนักเรียน แผนกิจกรรมจะต้องชัดเจน
สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่ ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนทุกคนต้องเข้าใจแผนกิจกรรม
ตรงกันและสามารถรับแผนกิจกรรมนักเรียนในระยะเวลาสมควรได้ตลอดเวลา การกิจสำคัญที่สุด
ในการวางแผนกิจกรรมนักเรียนเพื่อ การจัดทำปฏิทินกิจกรรมนักเรียนจัดตั้งให้เห็นได้ชัด
เพื่อสะดวกในการปฏิบัติตามแผนและประเมินผล เพื่อวางแผนกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอน
ต่อไปในการบริหารกิจกรรมนักเรียนคือ การจัดรูปร่าง

2) การจัดรูปร่างเป็นการสร้างงานเกี่ยวกับเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทุกฝ่าย
ถึงที่ ผอ.มาน รังสีโยกฤษฎ์ และ สุชี สุธิสมบุญ บัณฑิตไว้ว่า การจัดรูปร่างจะต้อง
พิจารณาไปถึงโครงสร้างของระบบงาน หน่วยงานที่ของหน่วยงาน สายการบังคับบัญชา
ให้ครอบคลุมหน้าที่ของหน่วยงานทั้งหมด (ผอ.มาน รังสีโยกฤษฎ์ และ สุชี สุธิสมบุญ
2525 : 23) ดังนั้น ในการจัดรูปร่างกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ

ในภาคที่ ๖ ของรายงานปีสุดท้าย จัดโครงการปีสุดท้าย จัดสายการบังคับบัญชา กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนให้ชัดเจน และชี้แจงให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักการและโครงสร้างของการจัดกิจกรรมนักเรียน เมื่อได้จัดรูปงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขึ้นตอนต่อไปคือ การจัดบุคลากร

3) การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนเข้ามามีงานให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องใหญ่ ทั้งนี้เพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหาร ดังที่ พงษ์ เทพาคินทร์ กล่าวว่า จุดประสงค์สูงสุดของการจัดบุคลากร คือ ความพยายามที่จะให้ครูรวมงานโรงเรียนทำงานด้วยความเข้าใจและในขณะเดียวกัน คือให้บุคลากรกำลังใจทำงานให้โรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้นงานซึ่งความเจริญของโรงเรียนเป็นส่วนรวม (พงษ์ เทพาคินทร์ 2524 : 109) การจัดบุคลากรเข้าประจำกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ ของรัฐบาลในภาคใต้นี้ ควรจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ ความหนักและความสนใจของครู จัดหาครูที่มีความรู้ตรงกับกิจกรรมเฉพาะอย่าง ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการศึกษาที่ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางกิจกรรมนักเรียน หากผลการปฏิบัติงานของครูขาดการพิจารณาความดีความชอบ ให้การนี้เพื่อจูงใจให้ครูเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมให้ครูมีโอกาสไปดูงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนอื่นที่มีผลงานดีเด่น การหลังจากการวางแผนและการจัดรูปงานแล้ว ระยะเวลาการบริหารที่ต่อไปคือ การดำเนินการให้งานเคลื่อนไหว เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่า การอำนวยการ

4) การอำนวยการเห็นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการสั่งงาน การให้คำแนะนำ การจูงใจ การกระตุ้น การติดต่องาน การประชุมชี้แจง และการมอบอำนาจหน้าที่ ดังที่ สมพงษ์ เทพาคินทร์ กล่าวว่า การอำนวยการเป็นการใช้ภาวะผู้นำในการวินิจฉัยสั่งการ และจูงใจให้ครูรวมงานมีส่วนร่วมในการทำงาน (สมพงษ์ เทพาคินทร์ 2523 : 194) ดังนั้นในการอำนวยการเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ในภาคใต้” การจัดระบบการติดต่อสื่อสารใหม่มีประสิทธิภาพ กำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงานให้ชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ไปมางกระบวนการบริหารที่กิจกรรมนักเรียนถือ การประสานงาน

5) การประสานงานเป็นกระบวนการเพื่อความสัมฤทธิ์เกี่ยวกับบุคคล วัตถุ และทรัพยากรอย่างอื่น การประสานงานนี้ว่าสำคัญมาก เพราะแบ่งอยู่ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ส่งของ ส่งเอกสาร เปรียบเทียบ การประสานงานเป็นความร่วมมือร่วมใจในการจัดระเบียบงานให้เรียบร้อย และสอดคล้องกันเพื่อให้งานสะดวก และสำเร็จตามเป้าหมายประสงค์ที่วางไว้ (เชษฐา เทพสัน 2523 : 155) การบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ การกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงานให้ชัดเจน สร้างความร่วมมือร่วมใจระหว่างครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจัดความซ้ำซ้อน ความขัดแย้ง หรือความเหลื่อมล้ำในการทำงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การชั้นตอนหลังจากการประสานงานถือ การควบคุม

6) การควบคุมเป็นขั้นตอนของการบริหารซึ่งช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์ การควบคุมมีขั้นตอนอยู่ถึงการควบคุมให้การจัดการกิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามแผนที่วางไว้ การจัดการประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานรวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณ

การควบคุมในการบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ไม่ให้ออกนอกกรอบนอกวงนี้ เป็นหน้าที่โดยตรงของฝ่ายบริหาร ดังนั้นกรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ว่าผู้บริหารมีอำนาจสั่งยกเลิกหรือระงับกิจกรรมนักเรียนหรือชุมนุมต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่เหมาะสม หรือไม่การกระทำอันจะนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ (กรมสามัญศึกษา 2526 : ใบปรำกฎเลขหน้า) การควบคุมดำเนินในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ซึ่งตรงตามที่จะยังเกิดผลดีก็ต่อเมื่อได้กับการควบคุมด้านการประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลและการรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ควรควบคุมให้มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถปรับปรุงการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ การประเมินผลที่ดีจะต้องเป็นแบบฟอร์มที่รัดกุมไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดและค้นหาขึ้นได้ เกณฑ์สำหรับการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนตามที่ ช่างชุบ อินทรประวัติ บันทึกไว้ ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ กิจกรรมนักเรียนที่สนองความต้องการของนักเรียนเพียงไร กิจกรรมนักเรียนสามารถขยายตัวโดยวิธีธรรมชาติโดยมากน้อยเพียงไร การบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นไปอย่างประชาธิปไตยเพียงไร โครงการและกิจกรรมนักเรียนสอดคล้องหรือเป็นส่วนกับโครงการของชุมชนหรือไม่ กิจกรรมนักเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการเพียงไร มีการแนะแนวอย่างมีคุณภาพหรือไม่ ฝึกการดำรงชีพให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงไร เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโรงเรียน และมีการประเมินผลอย่างรอบคอบหรือไม่ (ช่างชุบ อินทรประวัติ 2521 : 16 - 17)

การรวมศูนย์การใช้จ่ายงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทุกขนาด ควรคำนึงไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีการควบคุมอย่างใกล้ชิด ชีวรุตติ ประทุมพรรัตน์ แนะนำว่า การจัดทำบัญชีงบประมาณกิจกรรมนักเรียนที่ ช่างชุบ 2 ลักษณะคือ ลักษณะการกระจายอำนาจ เป็นลักษณะที่เปิดโอกาสให้แก่คณะชุมชน หรือองค์การจัดทำบัญชีรับจ่าย รับผิดชอบงานธุรการและงานอื่น ๆ ของตนเอง กับอีกลักษณะหนึ่งคือ การรวมอำนาจ โดยลักษณะนี้เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนเป็นผู้จัดทำบัญชีเพียงบัญชีเดียวเท่านั้น แบบฟอร์มสำหรับกรอกข้อความต่าง ๆ เป็นของโรงเรียนทั้งหมด เจ้าหน้าที่การเงินทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับเงินทุกประเภท ติดต่อประสานงานกับธนาคาร และคลังที่ฝากเงิน ช่างชุบอาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่การเงินทำหน้าที่การเงินของชุมชนให้เข้าใจในหน้าที่ของตน ตรวจสอบบัญชีเงินของทุกชุมชนที่สร้างขึ้น เพื่อยืนยันกับบัญชีของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ (ชีวรุตติ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 103 - 104)

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้คุณภาพงานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ที่มีขนาดต่างกันทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ถ้ายกเลิกกันคือ ระดมของชุมชนอยู่ระดับกลางนั้นจะเกิดจากทรัพยากร

ในการจัดการเรียนแก่เรียนถึง มุ่งหากร เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการ
บริหารนั้นเอง หากได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามแนวทางที่กล่าวแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ในด้าน
การบริหารจัดการเรียนแก่เรียนก็น่าจะลดลง

2. ปัญหาการบริหารนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอก
เขตเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยมีส่วนคล้อยกับสมมติฐาน
ที่วางไว้ว่า ปัญหาการบริหารนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้
ไม่แตกต่างกัน

เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ทั้ง ๆ ที่สภาพแวดล้อมระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง ตลอดจน
คุณภาพทางการศึกษาโดยทั่วไปก็แตกต่างกัน ถึงที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะ
กรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2524 : 74) สรุปปัญหาของโรงเรียน
มัธยมศึกษาไว้ว่า คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบท โรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาลในชนบทมีความขาดแคลนต่าง ๆ สูง การวิ่งเต้นเข้าเรียนเฉพาะโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาลในเมืองมีมาก คนที่จะเรียนในโรงเรียนที่อยู่ว่างไกล โรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาลในชนบทเจ็บโคตร ถ้าใส่สายคอหัวสูง การจัดการเรียนการสอน
ลำบาก ข้อสรุปของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำ
ทางด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง
กับโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตเมืองอย่างชัดเจน แต่ปัญหาคือการบริหาร
ของผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้ก็ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกระบวนการบริหาร
กิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป

ก. การวางแผนกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาลทั้งในเขตเมืองนอกเขตเมือง ไม่ได้อำนาจแผนกิจกรรมนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง
ถึงที่ ชูเกียรติ เจริญชัย (ชูเกียรติ เจริญชัย 2515 : 39) ได้วิจัยพบว่า การวางแผน

และโครงการจัดการกรรมนักเรียนในรั้วคุณ ไม่เพียงงานกิจกรรมมาอย่าง ชอบกพรอง
 ของผู้บริหารจัดการกรรมนักเรียนในหัวของการวางแผนซึ่งคงมีอยู่เสมอ เห็นได้จากปัญหา
 การบริหารจัดการกรรมนักเรียนที่ นพพร พานิชสุข (นพพร พานิชสุข 2524 : 39)
 สรุปไว้ในบทความว่า กิจกรรมนักเรียนไม่คอยเจริญก้าวหน้าเพราะขาดการวางแผนร่วมกัน
 ระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้เกิดการสูญเปล่าและผลเสีย เพราะไม่ปฏิบัติตามความต้องการ
 ของนักเรียน ผลงานวิจัยและข้อสรุปดังกล่าวนี้ไม่เพียงชี้แจงถึงผลเสียของการบริหารในชั้น
 การวางแผนกิจกรรมนักเรียนในการให้หมายมา ชอบกพรองดังกล่าวซึ่งมีอยู่ในปัจจุบัน
 ยังเกิดได้จากผลที่ได้จากแบบสอบถาม นอกเหนือจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ของรัฐบาลในภาคใต้ ทั้งในและนอกเขตเมืองประสบปัญหาการวางแผนกิจกรรมนักเรียน
 อยู่ในระดับกลาง ควรหาทางลดระดับปัญหาให้ต่ำลง

ข. การจัดรูปแบบกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารจัดการกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในและนอกเขตเมือง มีใจจัดรูปแบบกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไป
 ตามหลักการจัดรูปแบบที่ดี ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการกรรมนักเรียนโดยตลอดมาทั้งที่
 ทองสุข รัตนธัญวงศ์ (ทองสุข รัตนธัญวงศ์ 2507 : 83 - 84) วิจัยพบว่า
 การดำเนินงานของคณะกรรมการเลือกการเลือก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วดี
 ปัทมกิจสกุล (วดี ปัทมกิจสกุล 2512 : 34) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการจัดการกรรมนักเรียน
 มีวิธีการดำเนินงานที่ไม่ดี ทำให้เกิดความล้มเหลวในการดำเนินงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัย
 ของ พูนศิริ เจริญพันธ์ (พูนศิริ เจริญพันธ์ 2515 : 39) ที่พบว่า ขาดระเบียบ
 ระเบียบที่แน่นอนเกี่ยวกับการวางแผนโรงเรียน ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว
 เป็นเรื่องที่น่าใจว่า ผู้บริหารยังจัดรูปแบบการบริหารจัดการกรรมนักเรียนไม่ดีพอ ทั้งนี้ข้อมูล
 ที่ได้จากแบบสอบถามทำให้เห็นชัดเจนว่าปัญหาการจัดรูปแบบการบริหารจัดการกรรมนักเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ทั้งในและนอกเขตเมือง อยู่ในระดับกลาง ควรหาทาง
 ลดระดับของปัญหาให้เล็กลง

ค. การจัดบุคลากรเข้าประจำกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในและนอกเขตเมือง มีใจจตุรตุลาการเข้าประจำกิจกรรมนักเรียน ตามความรู้ความสามารถและความถนัดของครูอย่างแท้จริง ทั้งนี้สังเกตได้จากข้อมูลแบบสอบถามซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการจัดบุคลากรเข้าประจำกิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะครูที่ปรึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญรองจากปัญหาที่จำกัดการขาดงบประมาณเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รัตนตรีวงศ์ (ทองสุข รัตนตรีวงศ์ 2507 : 83 - 84) ที่พบว่า ปัญหาสำคัญในการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ ขาดกัตุรตุลาการที่จะนำดำเนินงานครูที่มีความรู้โดยเฉพาะไม่มี ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ อรรถพล เวทยะเวทิน (อรรถพล เวทยะเวทิน 2519 : 71 - 76) ที่พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ด้านกิจกรรมนักเรียน ขาดวิทยะเวทินความร่วมมือ การที่ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัดยังส่งผลถึงความเข้าใจต่อการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนด้วย ดังข้อสรุปของ สันบุญ ทัฬหะไชย (สันบุญ ทัฬหะไชย 2521 : 55) ที่ว่า ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบดูแลกิจกรรมนักเรียนจะเลือกการปฏิบัติงาน จากข้อสรุปและงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการจัดบุคลากรเข้าประจำกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในและนอกเขตเมืองยังเป็นปัญหาอยู่ในระดับกลาง ควรหาทางลดระดับของปัญหาให้ต่ำลง

ง. การว่านวยการด้านกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ขาดความรู้ความสามารถในการว่านวยการที่ดี ทำให้ปัญหาการว่านวยการที่ได้รับจากแบบสอบถามอยู่ในระดับกลาง โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสาร ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ปัญหาการติดต่อสื่อสารในการบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นปัญหาอยู่ในระดับกลาง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ควรหาทางลดระดับปัญหาให้เหลือน้อยลง

จ. การประสานงานกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง มีใจจตุรระบบการประสานงานที่ดี ทำให้ระดับของปัญหาลำานการประสานงานตามข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามอยู่ในระดับกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รัตนตรีวงศ์ (ทองสุข รัตนตรีวงศ์ 2507 :

83 - 84) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ขาดความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูและนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ สุ่มพร โศตรบรรเทา (สุ่มพร โศตรบรรเทา 2567 : 104 - 105) ที่พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียนและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ การที่ครูอาจารย์และนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ นับเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ปัญหาที่ยังมีอยู่มากในปัจจุบัน แม้เวลาจะผ่านมาประมาณ 20 ปีแล้วก็ตาม จะเห็นได้จากผลการวิจัยของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2525 : 12 - 13) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักเรียนที่สำคัญที่สุดคือ ครูและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักเรียน แม้แต่ในระดับรัฐบาลก็ไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ดังที่สำนักงานกรมการ (สำนักงานกรมการ 2525 : 83 - 84) ได้วิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าภาพไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอ จึงไม่มีการสนับสนุนเท่าที่ควร ข้อสรุปและผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นชัดเจนว่าการประสานงานกับกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ทั้งในและนอกเขตเมืองยังเป็นปัญหาลุกลามในระดับกลาง ควรหาทางแก้ไขระบบการประสานงานให้ดีขึ้นเพื่อลดระดับปัญหาให้ต่ำลง

ฉ. การควบคุมกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมืองมิได้จัดระบบการควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการควบคุมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนและการควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ยังเป็นปัญหาลุกลาม สังเกตได้จากผลการสอบถามสอบถามซึ่งมีผู้หาอยู่ในระดับกลาง ตรงกับความคิดเห็นของ ช่างชัย อิศรประวดี (ช่างชัย อิศรประวดี 2521 : 13 - 16) ที่ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนยังเป็นปัญหาลุกลาม ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมที่ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของฝ่ายบริหารอย่างเด่นชัดคือ ผลสรุปแนวคิดของ สมบูรณ์ ทัพพินโย (สมบูรณ์ ทัพพินโย 2521 : 59) ที่ว่า นักเรียนที่มีเสรีภาพในการจัดกิจกรรมนักเรียนมักเกินไปจนผู้บริหารตามไม่ทัน นอกจากความบกพร่องในด้านการควบคุมให้เป็นไปตามแผนแล้ว ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการติดตาม

ผลทวน สรุปได้จากข้อถกเถียงของ เฮอร์สค็อก วิศาลาภรณ์ (เฮอร์สค็อก วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ว่าเป็น ปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนคนหนึ่งนั้นเกิดจากการประเมินผลไม่เป็นไปตามหลักการที่วางไว้ ปัญหาเกี่ยวกับข้อบกพร่องระบบการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนนี้ มีข้อสังเกตเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ในต่างประเทศซึ่งพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนไปไกลกว่านี้ก็มี ผลงานงานวิจัยของ จอห์นสัน (Johnson, 1979 : 2387 - A) ที่พบว่า ในด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามคู่มือที่กำหนดไว้ จากผลงานวิจัยและแนวคิดว่าควรสรุปได้ว่า การควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในและนอกเขตเมืองมีผู้หาอยู่ในระดับกลางจริง และผู้บริหารควรหาทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารเพื่อลดระดับปัญหาการควบคุมในชั้นล่าง

๓. การจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทั้งในและนอกเขตเมือง มีใจจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนอย่างเห็นได้ชัดจากข้อมูลที่ไกรวัณและเนติชัยปัญหาคำถามงบประมาณอยู่ในระดับสูงกว่าผู้อื่น ๆ จะมีภาระกับปัญหาอยู่ในระดับกลางก็ตาม การขาดแคลนงบประมาณก็เป็นปัญหาเรื้อรังมาตลอดเวลาสังเกตได้จากผลงานวิจัยเมื่อ 20 ปีที่แล้วแล้ว สุนทร โศทรบรรเทา (สุนทร โศทรบรรเทา 2507 : 104 - 105) พบว่า เงินที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนไม่เพียงพอ สุภาว สัตยานนท์ (สุภาว สัตยานนท์ 2517 : 42) ได้ค้นพบในทำนองเดียวกันว่า เงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีไม่มากพอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนของ นนทร พานิชสุข (นนทร พานิชสุข 2524 : 13 - 15) ที่ว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนไม่เจริญก้าวหน้าก็เพราะขาดเงินงบประมาณสนับสนุน ทำให้ขาดความตกลงตัวและเกิดอุปสรรคความขาดแคลนของการ จัดกิจกรรมนักเรียนในต่างประเทศก็ประสบปัญหางบประมาณเช่นกัน ดังที่ ลินคอล์น (Lincoln, 1981 : 937 - A) วิจัยพบว่า ถ้าใช้จ่ายพอเพียงในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ 40 ปีที่แล้ว โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลงานวิจัยดังกล่าวแล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลทั้งในและนอกเขตเมืองในภาคใต้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ

ให้เชื่อมโยงกับความต้องการในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องหาทางลดระดับของปัญหาในชั้นเรียน

กล่าวได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้โดยทั่วไปทั้งในและนอกเขตเมืองมีปัญหาด้านกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การจัดหาอาคาร การจัดหาบุคลากร การประสานงาน การควบคุมและงบประมาณในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นปัญหาในระดับกลาง หากจะลดระดับปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารให้ต่ำลง ผู้บริหารควรปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนให้ดีขึ้น จะต้องเริ่มปรับระบบเข้าใจปรัชญาและหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นอย่างดี เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนส่งผลต่อการพัฒนาและปรับปรุงอย่างแท้จริง ไม่ใช่จัดโดยไร้ทิศทาง ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ (ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ 2526 : 82) บันทึกไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่จัดขึ้นในโรงเรียน โดยมุ่งช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคลให้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและความต้องการของตนให้เป็นไปอย่างดี ความต้องการที่ปรัชญานี้หมายถึงนั้น จะได้รับการพัฒนาโดยวิธีอื่นใดไม่สมบูรณ์และจำเป็นต้องอาศัยวิธีการของกิจกรรมนักเรียนเป็นสำคัญ ในด้านหลักการนั้น ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ (ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ 2526 : 84 - 85) เชื่อว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนในประเทศไทยควรยึดหลักการให้นักเรียนได้ดำเนินงานด้วยตนเองอย่างประชาธิปไตย นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างอิสระในความรู้ลึก ครูอาจารย์ต้องตระหนักว่ากิจกรรมที่จัดมุ่งพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้เข้ากับเด็กยิ่งกว่าจัดเด็กให้เข้ากับกิจกรรม ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องถือว่ากิจกรรมนักเรียนที่จัดขึ้นมีความสำคัญเท่ากับการเรียนวิชาอื่นในชั้นเรียนตามปกติ กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเหมาะสมกับสภาพของสังคม เหมาะสมกับนักเรียนในชั้น จัดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณให้พร้อม เพื่อให้ดำเนินการได้ทันที มีการประเมินผลและติดตามผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น เมื่อได้เข้าใจปรัชญาและหลักการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนดีแล้ว จึงควรปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียนที่ดีนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งกิจกรรมนักเรียน ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูที่ปรึกษาและนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียนร่วมกันโดยยึดหลักการและปรัชญาการจัดกิจกรรมนักเรียน ดังที่ สุรินทร์ สรสิทธิ์ (สุรินทร์ สรสิทธิ์ 2509 : 36 - 37) สรุปเกี่ยวกับการวางแผนกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งกิจกรรมนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน แต่ผู้ที่มีความรับผิดชอบมากที่สุดคือครูในโรงเรียน จะต้องไม่มาขวางกั้นหรืออยู่ในการวางแผน คนสำคัญที่สุดคือ หัวหน้าสถานศึกษา จะต้องไว้วางใจและให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งกิจกรรมนักเรียนทุกคนเข้าร่วมวางแผน ซึ่งสรุปดังกล่าวไว้ในเจตเจตนาสำคัญของการวางแผนกิจกรรมนักเรียนนั้นควรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อยืดหยุ่นได้ มีรายละเอียดชัดเจน ในนักเรียนเลือกเรียนโดยเสรีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พันธ์ หันมาภิธร (พันธ์ หันมาภิธร 2524 : 21) ที่ว่า การวางแผนกิจกรรมนักเรียนเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร เมื่อไร ด้วยวิธีการอย่างไร จะให้ใครทำ เป็นการกำหนดล่วงหน้าในการที่จะใช้กำลังคนหรือกำลังทรัพยากรที่มีอยู่หรือคาดว่าจะมี เพื่อเชื่อมโยงสิ่งที่มีอยู่แล้วกับสิ่งที่ต้องการ จะเห็นได้ว่าการวางแผนกิจกรรมนักเรียนเป็นความสำคัญอันสำคัญในการบริหารกิจกรรมนักเรียน ซึ่งผู้บริหารจะขาดเสียมิได้ ดังคำกล่าวของ บุญชู โรจนเสถียร ซึ่ง ธงชัย สักตังค์ และ สดิส กิตติจิตต์ (ธงชัย สักตังค์ และ สดิส กิตติจิตต์ 2527 : บทนำ) บันทึกไว้ว่าผู้บริหารที่ทำงานและนำองค์การไปโดยปราศจากแผนเป็นเครื่องมือ ก็เท่ากับกำลังเดินอยู่ในความมืด

ข. การจัดรูปงานกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารจะต้องจัดรูปงานกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน กำหนดโครงสร้างให้แน่นอน จัดสายการบังคับบัญชาตลอดจนกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนให้ชัดเจน โครงสร้างกิจกรรมนักเรียนโดยทั่วไปนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรเป็นไปในแนวตั้งหรือแนวนิ่งมากกว่าแนวนอนคือ จัดให้นักเรียนทุกระดับชั้นทำกิจกรรมร่วมกัน จะช่วยให้กิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามธรรมชาติมากขึ้น เป็นการฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาาร่วมกันกับเพื่อนต่างวัย หมายความว่านักเรียนแสดงออกถึงความเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดี เพราะปกติในสังคม

ไทยนั้น คนไทยมักจะไม่ยอมรับผู้นำกลุ่มที่อยู่ในวัยเฟื่องฟูมากนัก ดังข้อคิดของ นิพนธ์ ศศิธร (นิพนธ์ ศศิธร 2523 : 245) ที่ว่า วงดนตรีไทยมีวาทชากร สังคมไทยไม่มีผู้นำ ในระดับเดียวกัน กล่าว ระบุว่า ระดับเดียวกันเป็นภาวะทางจิตวิทยา เช่น เป็นเพื่อนชั้นเดียวกันมา เคยเห็นเด็กตำบลงเดียวกัน เป็นชั้นเอกพร้อมกันมา การไม่มีผู้นำในระดับเดียวกันหมายถึง ไม่ยอมรับรองความเหนือกว่า ในระดับเดียวกัน การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในลักษณะ แนวตั้งจึงสอดคล้องกับคานิยมในการเลือกผู้นำในสังคมไทย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก อย่างเต็มที่และสามารถทำงานแทนครูได้เมื่อจำเป็น เพราะรุ่นน้องโดยทั่วไปให้การยอมรับรุ่นพี่

ค. การจัดบุคลากรเข้าประจำกิจกรรมนักเรียน ควรให้เป็นไปตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่โดดเด่นในกิจกรรมที่ตนเป็นที่ปรึกษา ย่อมสร้างความฉ่ำเหวให้กับนักเรียนโดยส่วนรวม ดังที่ ชาญชัย อินทรประวัติ (ชาญชัย อินทรประวัติ 2521 : 13 - 16) สรุปให้หาการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้อีกหนึ่งว่า ปกติ กิจกรรมที่ผู้ชมเหวจะมีสาเหตุจากครูที่ปรึกษา ทั้งนี้เพราะครูที่ปรึกษาอาจประสบการณื และความรู้อย่างจะทำงานด้วยใจรักแต่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นผลดีได้ เพราะไม่ได้ผ่านการ ศึกษาอบรมมาเพื่อเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การจะสรรหาครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนให้ได้อย่างวัตถุประสงค์ดีเป็นไปได้ยากมาก ทั้งนี้ เพราะไม่มีสถาบันการศึกษาใดในประเทศไทยที่ผลิตครูมาสอนวิชากิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ ดังที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันผลิตครูไม่ได้เตรียมครูมาเพื่อรับผิดชอบและจัดกิจกรรมนักเรียน จึง จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องไปศึกษาในการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น

1) โรงเรียนอาจจ้างครูที่มีความสามารถพิเศษไว้ออกสอนช่วยเงินนำร่องการศึกษา ในกรณีไม่มีตำแหน่ง บรรจุอาจจะขอตัวมาจ้างเพื่อบรรจุแต่งตั้งในภายหลัง เช่น ครู ก วิชาเอกภาษาไทย เก่งดนตรีไทยเก่ง โรงเรียนต้องการครู ก มาสอนดนตรีไทยอย่างยิ่ง แต่ไม่มีตำแหน่งวิชาเอกภาษาไทยว่าง โรงเรียนอาจดำเนินการจ้างครู ก มาสอนดนตรีไทย ไปก่อน เมื่อมีตำแหน่งจึงโยกย้ายทางบรรจุแต่งตั้ง ในกรณีนี้ ถ้าครู ก สอนบรรจุไม่ได้ ก็จำเป็นต้องจ้างและรอโอกาสต่อไป

2) บรรณารักษ์มีความสามารถพิเศษ แต่ไม่มีวุฒิไว้ในตำแหน่งนักการภารโรง เช่น นาย ข เป้าใจว่า เก่ง โรงเรียนต้องการนาย ข มาสอนเปียโน เพื่อฝึกนักเรียนให้เล่นหนังตะลุง และนาย ข ไม่เห็นด้วย โรงเรียนอาจจ่ายเงินการบรรณารักษ์ ข ในตำแหน่งนักการภารโรง เพื่อมีกิจกรรมหนังตะลุง ก็ให้นาย ข มาเป็นวิทยากร ซึ่งจะได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมยิ่งขึ้น

3) ติดต่อขอหนังสือขานการที่ศึกษาที่ผลิตครู เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ แล้วขออัตราบรรจุเป็นครูต่อไป หากไม่มีอัตราว่างก็ดำเนินการแก้ไขเกี่ยวกับ ข้อ 1)

4) สนับสนุนวิทยุที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ซึ่งรังกานกิจกรรมนักเรียนเข้ารับการอบรมตามโอกาสอันควร เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของครูให้สูงขึ้น

จ. การอำนวยความสะดวกนักเรียน ทั้งโลกเข้ามาแล้วในตอนต้นว่า การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการตัดสินใจ การสั่งการ การให้คำแนะนำ การลงใจ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร มนุษย์สัมพันธ์และการมอบอำนาจหน้าที่ ล้วนเกี่ยวข้องกับตัวผู้บริหารโดยตรงทั้งสิ้น การอำนวยความสะดวกให้เกิดผลดีหรือผลร้ายจะขึ้นอยู่กับว่าผู้นำมีคุณสมบัติครบถ้วนเพียงไร ผู้นำที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกจะมีผู้นำแบบประชาธิปไตย ทั้งที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2521 : 62) สรุปไว้ว่า ผู้นำแบบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญคือ นโยบายที่ได้มาจากการอภิปรายของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งเสริมการสื่อสารภายในกลุ่มให้เป็นไปโดยสะดวก มีความสามารถในการลงใจสูง

อย่างไรก็ตามข้อมูลจากแบบสอบถามชี้ให้เห็นเด่นชัดว่าปัญหาการลงใจให้ครูเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนยังเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากที่สุด ผู้บริหารจึงสมควรศึกษาเงื่อนไขการสร้างแรงจูงใจไว้ด้วย ความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจซึ่งเข้ามามีประโยชน์มากต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียน อรุณ รักธรรม (อรุณ รักธรรม 2517 : 270 - 271) ได้บันทึกไว้ว่า

1) แรงจูงใจในการกระทำใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับความสำคัญของวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินการนี้คือ วัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการใด ๆ จะก่อให้เกิดแนวทางใดให้ซึ่งถึงความสำคัญของการที่จะต้องกระทำ ส่วนแนวทางในการดำเนินการก็ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วย จึงจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น

2) สิ่งใดจะมีแรงจูงใจในการทำงานมาก แต่ไม่มีตัวดลูงในการทำงาน เช่น ขาดความรู้ ขาดความสามารถในการทำงาน ขาดอิสระในการทำงาน ก็จะทำให้กิจการที่จะกระทำนั้นขาดทุน เพราะจะต้องมีการหยุดชะงัก เพื่อศึกษาเพิ่มเติมในระหว่างช่วงนี้ จะเห็นว่ามีแรงจูงใจในการทำงาน แต่มีตัวดลูงอยู่ด้วยหรือไม่ตัวดลูงแต่ไม่มีแรงจูงใจ กิจกรรมนั้น ก็ทำให้เสียประโยชน์ไปโดยสิ้นเชิง อาจจะต้องกระทำเป็นอย่างอื่น ๆ ไม่มีความสม่ำเสมอ กิจกรรมนี้ก็จะมีประสิทธิภาพ และถ้าเป็นกิจกรรมที่กระทำด้วยความสม่ำเสมอ

จากข้อสรุปและหลักการชี้ให้เห็นว่า การสร้างแรงจูงใจนี้มีเงื่อนไขมาก หากผู้บริหารขาดความรู้ทางจิตวิทยาและขาดข้อมูลแล้วก็จะใช้แรงจูงใจผิดพลาดได้ ปัญหาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในการดำเนินการคือ การติดต่อสื่อสาร ลักษณะของการติดต่อสื่อสารนั้น ธงชัย สันติวงษ์ (ธงชัย สันติวงษ์ 2515 : 416) สรุปไว้ 3 ประการ คือ การติดต่อสื่อสารจากเบื้องบนไปสู่เบื้องล่าง การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างไปสู่เบื้องบน และการติดต่อสื่อสารตามแนวนอน

สำหรับการติดต่อสื่อสารในลักษณะที่เห็นแบบจากเบื้องบนไปสู่เบื้องล่างนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย แต่มักจะมีอุปสรรคในแง่ที่ว่า มิได้มีการอธิบายถึงเหตุผลประกอบให้ทราบไปเลยว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และผู้บริหารมักจะมีได้แรงหรือชี้แจงให้ทราบว่า ผลงานที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติไปนั้นได้ผลดี เลวมากน้อยเพียงไร

การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนนั้น เป็นการติดต่อสื่อสารที่กระทำได้ยากมาก มักจะมีอุปสรรคของอำนาจหรือระเบียบเสีย ซึ่ง ๆ ทำให้สภาพความเป็นจริงการสื่อสารแบบนี้มีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ใคร่ขอแนะนำให้ผู้ที่มีความบกพร่องในเรื่องนี้มาก เพราะระยะทางของการ

ติดต่อสื่อสารจะยิ่งห่างไกลออกไปเรื่อย ๆ และจะต้องผ่านบุคคลที่อยู่ระหว่างกลางมากขึ้น ข่าวสารอาจถูกคัดแปลงหรือกลั่นกรองจนผู้บริหารอาจไม่ทราบข้อเท็จจริงได้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนมาก

สำหรับการติดต่อสื่อสารในแนวนอน มีประโยชน์มากในการประสานงานระหว่างหน่วยงานย่อย แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาการบริหารใช้อำนาจเผด็จการ ทั้งนี้เพราะการติดต่อในระดับเดียวกันทำให้เกิดอำนาจต่อรอง เป็นเกรงกลัวอำนาจของผู้บริหารได้

จ. การประสานงานกิจกรรมนักเรียน การประสานงานเป็นกระบวนการสำคัญในกระบวนการบริหารมาก การประสานงานในสังคมไทยมักประสบความล้มเหลว ทั้งนี้เพราะสังคมไทยนี้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวสูงมาก ดังที่ นิพนธ์ ศศิธร (นิพนธ์ ศศิธร 2523 : 244) กล่าวว่า สังคมไทยนิยมบุคคลหรือส่วนตัวเป็นสำคัญ จึงอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนตนในการปฏิบัติงาน การบริหารกิจกรรมนักเรียนมักประสบปัญหาในด้านนี้เป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากข้อมูลที่ได้รับมีภาวะเผชิญปัญหาในการสร้างความร่วมมือร่วมใจระหว่างครูที่ปรึกษากิจกรรมอยู่ในระดับสูง ทางแก้เพื่อลดสภาพดังกล่าวผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ตนในการติดต่อประสานงาน คนที่ทำหน้าที่ประสานงานจะต้องเข้ากับคนอื่นได้เป็นอย่างดี หากใช้ตนประสานงานผิดพลาด งานใหญ่จะกลายเป็นงานเล็ก งานสำคัญจะกลายเป็นงานไม่สำคัญ

ฉ. การควบคุมการบริหารกิจกรรมนักเรียน การควบคุมการบริหารให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้เป็นขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการบริหารกิจกรรมนักเรียน เสนาะ ดิเอวาร์ (เสนาะ ดิเอวาร์ และ ณะ 2521 : 243 - 244) ได้เสนอขั้นตอนการควบคุมไว้ว่า ผลการปฏิบัติงานจริงจะต้องถูกตรวจสอบและวัดผล เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานผลระยะระยะเวลาการปฏิบัติงาน ผลแตกต่างกันใด ๆ ระหว่างผลการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ จะต้องแยกออกมาให้เห็นชัด เพื่อจะได้ทราบว่า กิจกรรมใดที่ยังสามารถดำเนินต่อไปได้ หรือกิจกรรมใดจะต้องหาทางแก้ไข และผลการปฏิบัติงานใดที่อยู่นอกขอบของการควบคุม ผู้บริหารจะต้องหาทางแก้ไข

จุดมุ่งหมายในการควบคุมก็เพื่อให้แน่ใจว่า แผนกิจกรรมนักเรียนที่วางไว้ได้ดำเนินไป ตามเป้าหมายและเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ ปัจจุบันโรงเรียนมีขนาดใหญ่มากขึ้น ผู้บริหาร ไม่ควรแน่ใจว่าผลงานจะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ จะต้องประเมินผลเป็นระยะ ๆ มิฉะนั้น จะเกิดปัญหาการควบคุมถึงที่ผ่านไปแล้ว ทั้งที่สิ่งเกิดได้จากข้อมูลที่ได้รับ ปัญหาการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ๆ ในกระบวนการควบคุม ผู้บริหารควรจัดระบบการ ควบคุมการรายงานผลให้ชัดเจน โดยลดภาระให้ผู้เกี่ยวข้องให้ระบกกกำหนดเวลาส่งที่แน่นอน และมีการประเมินผลแรงใจของผู้เกี่ยวข้องด้วย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นต่อไป

๕. การจัดงบประมาณกิจกรรมนักเรียน งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร กิจกรรมนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนที่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมาก ดังที่ อีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์ (อีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 103) บันทึกไว้ว่า การจัด กิจกรรมนักเรียนที่สิ้นเปลืองสิ้นเปลืองงบประมาณมาก การจัดกิจกรรมนักเรียนที่เวลานั้นสิ้นเปลือง งบประมาณที่สุด นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณกิจกรรมนักเรียน และควรที่ผู้บริหารงบประมาณในเวลานี้ วิธีการนี้ที่ อธิการและวิศดุครูชั้นนี้ ถ้านักเรียน ได้รวมกันทำอย่างจริงจัง จะได้รับประสบการณ์ที่ดีพิเศษ และมีค่ามาก ผู้บริหารจำเป็นต้องสอนนักเรียนให้เข้าใจ รู้จักวิธีการทำงบประมาณอย่างถูกต้อง และปลูกฝังทัศนคติที่ดี ให้มีนิสัย การรับ จ่าย ทรัพย์สิน จักเก็บวัสดุ และจำหน่ายอย่างถูกระเบียบวิธีและให้เป็นไปตาม กฎหมายด้วย

อย่างไรก็ตามปัญหาด้านงบประมาณ เริ่มมีค่าสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในบรรดาปัญหาที่ได้ รับจากแบบสอบถาม ทั้งงบประมาณที่โรงเรียนจัดสรรให้ งบประมาณที่ผู้จัดกิจกรรมนำมาเพิ่ม และงบประมาณที่ได้รับช่วยเหลือจากสังคมภายนอก ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าปัจจุบันนี้ผู้จัดกิจกรรม นักเรียน ต่างก็ต้องรอผู้ได้รับเพื่อพัฒนากิจกรรมนักเรียนด้วยเงินช่วยเหลือทั้งสามประเภท ที่กล่าวมาข้างต้นก็มี และขอเงินบางส่วนตัวก็ยาก กิจกรรมนักเรียนจึงไม่เจริญก้าวหน้า เพราะครูที่ปรึกษาต้องเสียเวลาอยู่ตลอดเวลา จึงประสงค์กิจกรรมนักเรียนอยู่ได้ ควรที่รัฐบาล จะหาทางประนีประนอมงบประมาณเข้าใกล้กับเงินแก่ครูและนักเรียนบ้าง เพื่อช่วยเหลือเยาวชน ของชาติให้พัฒนาการไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สรุปได้ว่า องค์การส่งเสริมบริหารงานกิจการรณรงค์เรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ทั้งในและนอกเขตเมืองร่ายดลึงกันถือ ระดับของปัญหาอยู่ในระดับกลางนั้น น่าจะเกิดจากกระบวนการบริหารของผู้บริหารนั่นเอง หากได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามแนวทางที่กล่าวแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ในด้านการบริหารกิจการรณรงค์เรียนก็น่าจะลดลง

3. ปัญหาการบริหารงานกิจการรณรงค์เรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการรณรงค์เรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 ไม่แตกต่างกัน

เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ทั้ง ๆ ที่มีสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในภาคใต้ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะ 4 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2524 : 169) สรุปไว้ว่า โครงสร้างทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล แตกต่างจากภาคอื่น ทั้งในด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม บางส่วนพูดภาษาไทยไม่ได้เลย สภาพของสังคมดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจะนำไปสู่ปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา ขอสรุปดังกล่าวนี้นี้ให้เห็นความแตกต่างในการดำรงวิถีทางสังคมอย่างชัดเจน แต่ปัญหาการบริหารกิจการรณรงค์เรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทุกเขตการศึกษาก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งนี่อาจจะมีส่วนสำคัญมาจากนักศึกษารณรงค์กิจการรณรงค์เรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาของโรงเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 3 - 5) ได้กำหนดขึ้น บังคับให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะกิจกรรมบังคับได้แก่ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์

มันจะมีกิจกรรมอื่นให้เลือกอีกมากมายก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วมีผลให้เกิดปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนในลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งภาคใต้ จึงจะได้อภิปรายถึงปัญหาและผลกระทบโดยละเอียดต่อไป

ก. โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการบังคับ โดยไม่ทราบว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นความถนัด ความสนใจ หรือความสนใจเฉพาะนักเรียนหรือไม่ ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน ดังที่ สำนักราชการรัฐมนตรี (สำเนกราชการรัฐมนตรี 2525 : 83 - 84) ได้ทำการวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียน สรุปปัญหาไว้ข้อหนึ่งว่า ความแตกต่างในแนวความคิดเรื่องกิจกรรมนักเรียน ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของเยาวชนในการพัฒนา ทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปไม่ราบรื่น ความไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องรับภาระหนักยิ่งต่อการที่จะพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนให้ระคับงอกงามต่อไป

ข. โรงเรียนไม่คอยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนกิจกรรมใดตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของนักเรียนอย่างเสรี นักเรียนต้องเรียนในลักษณะถูกบังคับ ดังที่ ชาญชัย อิมพรประวัติ 2521 : 13 - 16) สรุปปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของนักเรียนอย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับข้อสรุปของ เสริมศักดิ์ วิชาลาครณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาครณ์ 2520 : 143 - 144) ที่ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนถูกจำกัด นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง ทั้งนี้อาจถูกจำกัดด้วยผลการเรียน ถูกจำกัดโดยค่าใช้จ่าย หรือถูกบังคับให้เรียนเพราะโรงเรียนมีขีดความสามารถจำกัด ไม่สามารถเปิดกว้างได้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องหาทางลดระดับปัญหาให้ต่ำลง เพราะข้อมูลจากแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่าการจัดแผนกิจกรรมนักเรียนเลือกโดยเสรีมีระดับปัญหาอยู่ในระดับกลาง

ที่ีต้องขาดความเชื่อถือศรัทธาในตัวผู้บริหาร กล่าวไว้ว่าการเน้นแนวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเลือกกิจกรรมนักเรียนที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจเพื่อลดระดับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในชั้นเรียน

จ. ผู้บริหาร ครูและนักเรียนไม่ค่อยจะเข้าใจปรัชญา หลักการและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักเรียนโดยรวม และมองกิจกรรมอย่างแท้จริง บางทีก็เข้าใจไม่ตรงกัน เพราะขาดการประชุมชี้แจงให้แจ่มแจ้ง การสื่อสารไม่ชัดเจน การบริหารจึงเป็นไปในลักษณะกว้างจนขวางกั้น เรียนแบบผู้เรียน ดังที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 143 - 144) ย้ำไว้ว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมนักเรียนโดยไม่เข้าใจธรรมชาติและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนี้ ๆ เข้าทำนองว่าโรงเรียนอื่นจัดได้โรงเรียนเราก็จัดบ้าง ซึ่งก็ตรงกับผลงานวิจัยของ ทองสุข รัตนธัญวงศ์ (ทองสุข รัตนธัญวงศ์ 2507 : 83 - 84) เมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้วว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครู นักเรียนและผู้ปกครองไม่ชัดเจน ความไม่เข้าใจของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในปรัชญาและหลักการของกิจกรรมนักเรียนก็เท่ากับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายกำลังทำในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบว่ากำลังทำอะไร จึงมีเสียงเรียกร้องจากผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและหัวหน้าหมวดกิจกรรมให้จัดการอบรมสัมมนาทางกิจกรรมนักเรียน ดังที่ กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2525 : 12 - 13) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ พบว่าความต้องการของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น โรงเรียนต้องการให้มีการประชุมอบรมสัมมนาผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูผู้สอนกิจกรรมมากที่สุด จากผลงานวิจัยและเหตุผลข้างต้น จึงได้เห็นชัดเจนว่าผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนกำลังประสบปัญหาที่สำคัญคือ ความเข้าใจ ซึ่งผู้บริหารจะต้องหาทางลดปัญหากล่าวไว้ดังต่อไปนี้

กล่าวไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้โดยทั่วไป ทั้งในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 มีปัญหาค้นกิจกรรมนักเรียนคล้ายคลึงกัน โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากหลักสูตรการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะหลักสูตรนี้ส่วนหนึ่งบังคับให้นักเรียนเรียนกิจกรรมบางอย่าง โอกาสที่นักเรียนจะเลือกเสริมขึ้นด้วย

ไม่มีการแนะนำอย่างจริงจังเกี่ยวกับการเข้าสู่กิจกรรม คู่มือครูก็มีไม่พร้อม และที่สำคัญยิ่งคือผู้บริหารและนักเรียนเข้าใจปรัชญา และหลักการของกิจกรรมนักเรียนไม่ตรงกัน หากจะลดเนื้อหาคลังความรู้ในตำราลง ผู้บริหารควรจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. **ศึกษาปรัชญา** หลักการและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักเรียนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ประเด็นใหญ่ใหญ่เกี่ยวกับทุกฝ่ายที่ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรมครูกิจกรรม ครูที่ปรึกษา นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองเข้าใจตรงกัน การสื่อสารให้เข้าใจตรงกันนอกจากการประชุมครู ประชุมผู้ปกครองและประชุมนักเรียนแล้ว ต้องมีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ให้เป็นทางการมองเห็นได้ชัดเจนตลอดไป นอกจากนี้ต้องมีการประชุมกลุ่มย่อยระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนเพื่อวิเคราะห์การแต่ละชุมนุม แล้วมีการประเมินผลว่าใครเข้าใจตรงกันหรือไม่ ทั้งนี้เพราะหากที่เรียนอยู่ปัจจุบันนี้ ขอบกรอบอยู่กับการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ ถึงที่ สุดขุภา สุธิตร์ (สุดขุภา สุธิตร์ 2519 : 96 - 99) ได้ทำการวิจัยเจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เรียนจบมากที่สุดคือ การขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ครูและนักเรียนไม่ทราบ จึงไม่รับรู้ ไม่รับผิดชอบ เพราะพอใจที่จะไม่ทราบอยู่แล้วเนื่องจากมีงานส่วนตัวมาก ถึงที่ สมิตติ ตีรทัต (สมักดี ตีรทัต 2520 : 90 - 91) วิจัยพบว่า ครูมีชั่วโมงสอนและมีงานส่วนตัวมากเกินไป

ข. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนกิจกรรมโดยเสรี หมายความว่านักเรียนก็ให้การแนะนำอย่างใกล้ชิด การให้นักเรียนเลือกเรียนกิจกรรมโดยเสรีนั้นเป็นการสนองความต้องการทางด้านอารมณ์ สังคม และร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการของเด็กทุกคน จีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ (จีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ 2526 : 82) บันทึกไว้ว่า เขาว่ากันว่านักเรียนมีความต้องการอยู่ 3 ลักษณะคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านอารมณ์และความต้องการทางด้านสังคม ซึ่งตรงกับปรัชญาการศึกษาของกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลให้พัฒนาการในลักษณะที่เกี่ยวกับความต้องการของตนให้เป็นไปด้วยดี การเปิดให้นักเรียนเลือกเรียนกิจกรรมโดยเสรียังเป็นการสนองหลักการของหลักสูตร ถึงที่

อรสา ปราชัญญ์ (อรสา ปราชัญญ์ 2525 : 43) บันทึกไว้ว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ชุดศักราช 2521 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีหลักการข้อหนึ่งว่า เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เรียนรู้โดยเน้นความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะคน ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับทัศนะของ ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ (ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ 2526 : 84) ซึ่งเชื่อว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนในประเทศไทยควรยึดหลักการสำคัญคือ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างอิสระในความรู้สึกลึก

การเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกกิจกรรมนักเรียนโดยเสรีนั้น ทางโรงเรียนควรจะต้องจัดการแนะแนวให้นักเรียนได้เข้าใจลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดปัญหาระหว่างทางขึ้นระหว่างกำลังเรียนกิจกรรมนั้นอยู่ เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าการแนะแนวช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา กรณีที่โรงเรียนมีกิจกรรมให้เด็กเลือกหลายอย่าง เด็กบางคนไม่รู้จะเลือกอย่างไร ไม่รู้วางแผนหรือชอบอะไร จึงอาจเสียโอกาสไปตามเพื่อน ดังที่ มาโน ปัตตะบว (มาโน ปัตตะบว 2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 สรุปผลไว้ว่า ครูมีความเห็นว่าการเรียนส่วนมากเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามเพื่อน แทนที่จะเลือกตามความสามารถและความถนัดของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนมาก ในกรณีที่เช่นนี้โรงเรียนควรจะช่วยเหลือช่วยเหลือเด็กเลือกกิจกรรมเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่เด็ก วิธีการช่วยเหลือก็อาจทำได้โดยการให้คำแนะนำแนะแจง ให้รายละเอียดหรือให้คำปรึกษาทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ ดังที่ ชีระศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ (ชีระศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ 2518 : 15) แนะนำว่า การแนะแนวของโรงเรียนจำเป็นต้องหาทางช่วยเหลือ โดยเสนอแนะชี้แจงให้เด็กเข้าใจ ถึงแม้ว่าหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนประการหนึ่งคือ จัดตามความสนใจและความสามารถลงนักเรียนก็ตาม ถ้าหากครูแนะแนวหรือครูเห็นว่า กิจกรรมบางอย่างน่าจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน แต่ยังไม่ได้จัดขึ้น ก็อาจเสนอให้จัดขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแนะแนวเป็นบริการที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเจริญของงานของเด็กเป็นประการสำคัญ บริการแนะแนวมีส่วนส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้ยังเกิดผลดีต่อนักเรียนอย่างแน่นอน

ค. การจัดหาและผลิตคู่มือครู เป็นที่ทราบกันดีว่าในimmerค่าผู้สอนกิจกรรมหรือครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนว่า กิจกรรมหลายประเภทไม่มีคู่มือครู สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนการสอน ทำให้ครูต้องตัดสินใจค้นคว้าหาข้อมูลเองหรือไม่ขอผู้ต้นเรียนเลย ก็เป็นที่ปรึกษาไปตามยถากรรมให้ขอจนหมดเวลาไปวันหนึ่ง ๆ จัดกิจกรรมนักเรียนไปในลักษณะจกฉกฉกของถูก ค้างที่ เสริมศักดิ์ วิทยาลัย (เสริมศักดิ์ วิทยาลัย 2520 : 143 - 144) กล่าวหา ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนบางขณะกิจกรรมนักเรียนเป็นเครื่องลงมือของถูก มุ่งประโยชน์อย่างอื่นเลย การทำ ให้อาจารย์ หรือเงินเดือนมากกว่าจะมุ่งเพื่อความเจริญงอกงามของนักเรียน การขาดแคลนคู่มือกิจกรรมนักเรียน อันที่จริงแล้วไม่ใช่อุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักเรียนแต่อย่างใด เพราะครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนส่วนมากก็มีความรู้ความสามารถทางวิชาการพอเพียงที่จะผลิตคู่มือครูออกมาใช้เอง ถ้ากิจกรรมนั้นไม่เกินความสามารถของตน เช่น ครูที่ปรึกษาสามารถผลิตเอกสารคู่มือครู ชุมนุมส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ ชุมนุมโหว่ชาติ ชุมนุมส่งเสริมศิลปการพูด ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมกรีฑา ชุมนุมพัฒนศึกษา และชุมนุมอื่น ๆ อีกมากมาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียน คู่มือเหล่านี้ครูที่ปรึกษามักจัดทำเป็นรายคาบไม่เลยก็ได้ เพื่อให้ให้นักเรียนตลอดจนผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนได้ทราบทั่วกันว่า คาบไหนทำกิจกรรมอะไรก็บ้าง เพื่อความสะดวกในการควบคุมและติดตามผลต่อไป

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ปัญหาการบริหารนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขยายอาณาเขตได้ ทั้งในระดับการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 เขตการศึกษา 4 ไม่แตกต่างอันเนื่องมาจากผู้สอนหรือครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่ชกกันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนั่นเอง ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหาร ครูและนักเรียนยังไม่เข้าใจปรัชญา และหลักการของการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตรเพียงพอ หลักสูตรที่เปิดให้เอื้ออำนวยอย่างแท้จริง การแนะนำเพื่อนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร และการที่ครูผู้สอนไม่มีคู่มือกิจกรรมนักเรียน ความเข้าใจและปฏิบัติก็เกิดกับหลักสูตรทั้งนั้น หากได้รับการแก้ไขปรับปรุงตามหลักการที่กล่าวมาว่ากล่าว จะสามารถลดระดับปัญหาการบริหารนักเรียนให้ต่ำลงได้

4. ปัญหาการกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอน ระดับชั้น ม.1 - ม.3 และระดับชั้น ม.1 - ม.6 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ว่า ปัญหาการกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอน ระดับชั้น ม.1 - ม.3 และผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 ไม่แตกต่างกัน

เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และระดับชั้น ม.1 - ม.6 มีนักเรียนซึ่งมีวัยต่างกันอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเรียนอยู่ในระดับชั้น ม.4 - ม.6 ปัญหาการกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ดังกล่าว ยังพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาธรรมชาติของเด็กที่ร่วมกิจกรรมนักเรียน ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการแล้วเห็นว่าทั้งสองระดับ อยู่ในวัยรุ่น ศรีเรือน แก้วกังวาล (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2523 : 2) บันทึกไว้ว่า ช่วงวัยรุ่นอยู่ระหว่างอายุประมาณ 12 ปีถึงเจริญเต็มที่ 25 ปี ช่วงอายุ 12 - 14 ปี เป็นระยะวัยแรกเริ่ม มีลักษณะพฤติกรรมก่อนไปทางเด็ก ช่วงอายุ 15 - 18 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง กระบวนการพฤติกรรมอยู่ก้ำกึ่งระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 นั้น ครูที่ปรึกษาต้องบริหารกิจกรรมนักเรียนกับเด็กวัยแรกเริ่ม ขณะที่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 ครูที่ปรึกษาต้องบริหารกิจกรรมนักเรียนกับนักเรียนทั้งวัยแรกเริ่มและวัยตอนกลาง ซึ่งเด็กทั้งสองกลุ่มนี้พฤติกรรมแตกต่างกัน ระยะวัยแรกเริ่มนั้นมีลักษณะพฤติกรรมก่อนไปทางเด็ก ส่วนวัยรุ่นตอนกลางนั้นพฤติกรรมก้ำกึ่งระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ แต่ปัญหาคือการกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนทั้งสองประเภทก็คล้ายคลึงกัน ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุสำคัญมาจากการพฤติกรรมในการทำงาน (Job Performance) ของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนนั่นเอง ถ้าเราเข้าใจพฤติกรรมการทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน อาจทำให้เราแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ลดน้อยลงได้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2521 : 224 - 227)

ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของมนุษย์ไว้ เป็นสมการดังนี้

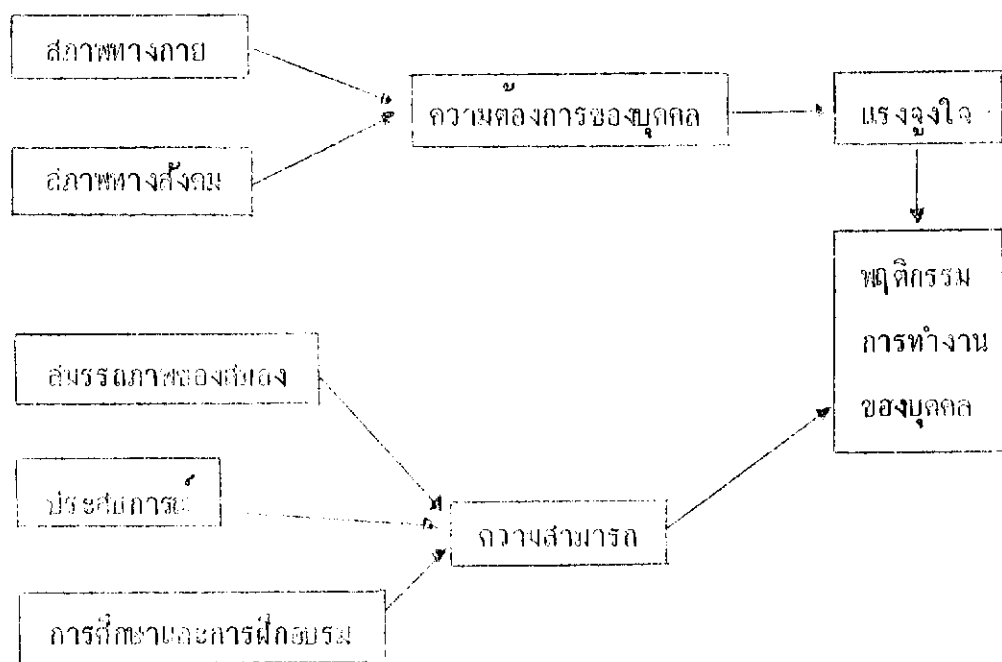
$$JP = f(M) + f(A)$$

ในที่นี้ JP คือ การทำงานของบุคคล (Job Performance)

$f(M)$ คือ แรงจูงใจ (Motivation)

$f(A)$ คือ ความสามารถ (Ability)

นั่นหมายความว่า การทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเป็นฟังก์ชันของสิ่งสองสิ่งคือ แรงจูงใจและความสามารถของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ความสามารถของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนถือว่าเป็นผลของสมรรถภาพของสมอง ประสิทธิภาพ และการศึกษาอบรม แรงจูงใจของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนขึ้นอยู่กับความต้องการของเขา ซึ่งเป็นผลของสมรรถภาพทางกายกับสมรรถภาพทางสังคมหรือโรงเรียนที่เขาทำงานอยู่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2521 : 224 - 227) ได้ให้แนวคิดเรื่องพฤติกรรมการทำงานของมนุษย์ไว้ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์เข้ากับการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนทั้ง 2 ระดับ ได้ดังนี้

จากแผนภาพทำให้เห็นได้ว่า การทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนอยู่ภายใต้ อิทธิพลหลายอย่าง เมื่อครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนไม่เหมือนกัน จะให้ทำงานเป็นที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเหมือนกันคงจะลำบาก องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลถึงการทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนคือ ความสามารถ ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากความสามารถของตัวเอง นำครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนรู้จักขีดความสามารถของตนเอง ก็ทำงานได้ผล ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่ไว้ใจการศึกษาเท่ากันอาจมีความสามารถแตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ต่างกัน จำนวนปีที่เคยทำงานมาไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่ทำงานมานานเข้ากว่าจะมีประสบการณ์มากกว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่ทำงานน้อยเข้า ทั้งนี้เพราะแต่ละวิธีที่ทำงานเป็นที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ย่อมไว้วางใจประสบการณ์ต่างกัน เหตุนี้จึงเห็นได้ว่า ความสามารถทางสมองมีอิทธิพลต่อการศึกษามาก เมื่อสติปัญญา ประสบการณ์ และการศึกษารวมของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนไม่เท่ากันแล้ว จะทำให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนมีความสามารถเท่ากันนั้นเป็นของยาก สำหรับแรงจูงใจก็มีอิทธิพลต่อการทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน แรงจูงใจเป็นผลมาจากความต้องการของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนทุกคนและความต้องการนี้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายและทางสังคมของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนนั่นเอง

จากแนวความคิดที่ได้เสนอมานี้ พอจะเป็นเรื่องชี้ให้เห็นพฤติกรรมในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของครูและนักเรียนได้โดยไมมองแต่การกระทำซึ่งเป็นเพียงปลายเหตุ ความจริงแล้วคนเราทำงานใดภายในชีวิตจำกัดของความสามารถของตนเองแต่คนเราอาจพูดอะไรก็ได้โดยไม่มีวงจำกัด

กล่าวได้ว่าปัญหาความบกพร่องของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ ระหว่างโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 กับระดับชั้นที่เปิดสอน ม.1 - ม.6 มีปัญหาลักษณะคล้ายกันและมีสาเหตุสำคัญคือพฤติกรรมการทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนต่างกัน การที่จะลดระดับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ต่ำลง ควรปรับปรุงความสามารถในการทำงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนและสร้างแรงจูงใจให้ครูเหล่านั้นมีพฤติกรรม

การทำงานดีขึ้น โดยจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เช่น จัดโครงการส่งเสริมสมรรถภาพร่างกายของครูที่ปรึกษา ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษามีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มขึ้น ส่งเสริมการศึกษอบรมและพัฒนาหลังสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนในภาคอื่นๆ ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

โครงการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย โครงการนี้จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรง มีกำลังกายและกำลังใจที่จะปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนได้ดีขึ้น เพราะความเจริญเติบโตอย่างไวกว้างส่วนของเขาจะขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่สุขภาพอนามัยแข็งแรง จิตใจ อารมณ์ก็เบิกบานสามารถอดทนอดกลั้นได้ เมทธีวิทยาส์สุโขทัยธรรมมาธิราช (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2526 : 5) บันทึกไว้ว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมุ่งหวังให้ตนเองมีความสุขทั้งกายและใจไม่ว่าจะโดยวิธีการเจ็บปวดหรืออาการทุกข์ทรมานกาย โครงการส่งเสริมสมรรถภาพร่างกายที่อาจจะจัดได้มีหลายโครงการ เป็นอันว่า โครงการลดอัตราการสูบบุหรี่ โครงการลดอัตราการดื่มเหล้า โครงการวิ่งเพื่อสุขภาพ

โครงการพัฒนาทางสังคมของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนซึ่งอาจจัดได้หลายวิธีตามโอกาสและเวลา การพัฒนาทางสังคมของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนั้น มักจะจำกัดอยู่เฉพาะหมวดวิชาหรือเฉพาะฝ่ายที่ตนสังกัดเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนควรหาทางกระจายครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ให้ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมทางสังคมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ซึ่งสังกัดอยู่หมวดวิชา หรือฝ่ายอื่นบ้าง เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ถ้าไม่สามารถทำได้บ่อยก็อาจทำบ้างเพื่อละลายพฤติกรรมของครูเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เขาได้เปลี่ยนแปลงไปในทางสร้างสรรค์ ซึ่งอาจจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการ เพราะกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนทางด้านสังคมมาก ฟอง เกิดแก้ว (ฟอง เกิดแก้ว 2517 : 120) สรุปประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการไว้ว่า ช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิต สุขภาพกาย คลายความเครียด ส่งเสริมให้คลายกังวล พัฒนาด้านสังคมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การจัดโครงการพัฒนาทางสังคม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนได้ปรับพฤติกรรมในตัวเองไปด้วย

โครงการส่งเสริมอีกด้านหนึ่งคือ โครงการส่งเสริมประสบการณ์ การศึกษาอบรม และพัฒนาสมอง โครงการย่อยที่สามารถยกระดับสิ่งเหล่านี้ได้มีหลายแบบ เช่น การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนไปศึกษาค้นคว้า ส่งเสริมการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความบรรยาย จัดพิมพ์บทความที่สำคัญแจกจ่าย โดยเน้นให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนได้พัฒนาทางด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ระหว่างโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 กับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 คล้ายคลึงกัน ระดับปัญหาอยู่ในระดับกลาง โดยมีสาเหตุสำคัญอยู่ที่พฤติกรรมการทำงานของครูที่ปรึกษาให้ดีขึ้น โดยหันมาตัวแปรที่ทำให้เกิดความสามารถและแรงจูงใจ หากได้ดำเนินการอย่างใดแล้วถือว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ทุกระดับจะลดต่ำลง

5. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารงานเป็นระยะเวลาไม่เท่ากันคือ 0 - 5 ปี, 6 - 10 ปี, 11 - 15 ปี, 16 - 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน ไม่แตกต่างกัน

เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ผู้บริหารแต่ละคนต่างก็มีระยะเวลาในการบริหารและประสบการณ์มาไม่เท่ากัน เช่น บางคนบริหารงานมาไม่ถึง 5 ปี กับบางคนบริหารงานมากกว่า 20 ปี ปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มประสบอยู่ก็คล้ายคลึงกัน ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ยุทธนา พูนทอง (ยุทธนา พูนทอง 2521 : 45) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั่วประเทศต่อระบบอาวุโส พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ประสบการณ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานมาก เพราะผู้มีประสบการณ์มาก ย่อมทำงานได้ดีกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย และขัดแย้งกับการวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ

(อุทัย บุญประเสริฐ 2516 : 77 - 78) ที่วิจัยเรื่อง ถ้านิยมในระบบอาวุโสของผู้นำ
ราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย พบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด
และรองผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในการทำงานมาก ผลงานวิจัยดังกล่าว
ชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์มีความสำคัญต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
แต่ผู้ศึกษากิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่าง
ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการบริหารต่างกัน ก็คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้จะเห็นเพราะว่า
การบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้นผู้บริหารโรงเรียนมีสภาพเป็นเพียงผู้ตัดสินใจเมื่อจำเป็น
เท่านั้น นอกจากนั้นก็อยู่ในสภาวะของผู้รับทราบหรือรับรู้ การดำเนินงานจริง ๆ ขึ้นอยู่กับ
ทีมงานของครูที่ปรึกษา ซึ่งมีหัวหน้าหมวดกิจกรรมเป็นผู้ประสานงาน การที่ผู้ศึกษากิจกรรม
กิจกรรมนักเรียนจากแบบสอบถามอยู่ในระดับกลาง น่าจะเป็นประสิทธิผลในการดำเนินงาน
ของทีมงานดังกล่าว ปัญหาในการทำงานเป็นทีมนี้ อรรถ รักษธรรม (อรรถ รักษธรรม
2523 : 1 - 2) ได้ชี้ให้เห็นว่า ครูที่ปรึกษามางคนไม่เคยศึกษาน้ำที่ของเขามืออะไรบ้าง
ในการบริหารกิจกรรมนักเรียน ถามเพียงแต่จะให้ตนทำอะไรเท่านั้น บางคนกลัวถูกผู้บริหาร
ว่าโง่ จึงทำเป็นว่าเข้าใจรู้หน้าที่ดีทั้ง ๆ ที่มีปัญหาอยู่ในใจ แต่ไม่ถาม มีพฤติกรรมที่ซ่อนเก็บไว้
บางคนพยายามทำสิ่งต่าง ๆ แบบที่เขย่งทำกันมาทั้ง ๆ ที่รู้ว่าวิธีการใหม่ ๆ กว้างขวางแต่ไม่สนใจ
เพราะไม่อยากเปลี่ยนแปลง บางคนชอบโทษผู้อื่น โยนความผิดให้ผู้อื่นทุกครั้งที่เกิดความ
ผิดพลาดในการจัดกิจกรรม ทีมงานขาดเป้าหมายร่วมกัน ตัดสินใจโดยครูบางคนเท่านั้น
ครูคนอื่น ๆ ไม่รู้ข้อมูล ไม่สนใจ ไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ หรือบางครั้งไม่เข้าใจแต่เห็นว่า
ทำไมคนอื่น ๆ จึงตัดสินใจเช่นนั้น มีความรู้สึกอึดอัดระหว่างเพื่อนครูด้วยกันเป็นอย่างมาก
ทั้ง ๆ ที่ทุกคนสนใจกับปัญหาแต่ไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาลike อย่างไร

จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในทีมงานบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้นเกิดจากตัวครูที่ปรึกษา
ส่วนใหญ่เพราะคำว่า "ทีม" นั้นเป็นที่ยอมรับของบุคคลหลายประเภทหลายหน้าที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัย
ความร่วมมือร่วมใจกัน ถ้าหากสมาชิกแต่ละคนต้องการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ถ้าการบริหารกิจกรรมนักเรียนไม่บรรลุเป้าหมายของการทำงานเป็นทีมอยู่เลยก็จะประสบปัญหา
เช่นนี้ตลอดไป จึงจำเป็นจะต้องหาทางแก้ปัญหานี้ให้ต่ำลง การแก้ปัญหาก็จะทำให้สำเร็จ

ก็คือเมื่อใดก็ได้ที่ศึกษาดังตัวแปรที่ทำให้เกิดปัญหาเสียก่อน เรื่องนี้ สร้อยตระกูล อรรถมานะ (สร้อยตระกูล อรรถมานะ 2520 : 89) ได้บอกตัวแปรที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน เห็นที่ว่ามี เกิดจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางสมาชิกภาพและปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งพอจะสรุปที่สำคัญ ๆ ได้คือ บรรยากาศในการทำงานภายในทีม วัฒนธรรมของสมาชิกในทีม การปรับตัวซึ่งกันและกัน การรู้จักใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การรู้จักเข้าใจผู้อื่น การเรียนรู้ ค่านิยมของผู้อื่น การเรียนรู้วิธีการทำงานของกลุ่มกิจกรรม การศึกษาที่มาของกลุ่มกิจกรรม การเรียนรู้ลักษณะเฉพาะของกิจกรรมแต่ละอย่าง การเรียนรู้ประวัติการทำกิจกรรม

เมื่อใดก็ตามเรียนรู้ตัวแปรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในกลุ่มกิจกรรมแล้ว ก็พยายามแก้ไขตามตัวแปรเหล่านี้ เพื่อให้นักเรียนทำงานของทีมให้ดีขึ้น

ก. การสร้างบรรยากาศในการทำงานเป็นทีม บรรยากาศในการทำงานเป็นทีม จะมีความหมายอย่างมาก ถ้าหากครูที่ปรึกษาขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อรุณ รักธรรม (อรุณ รักธรรม 2523 : 174) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศของการไว้น้ำใจเชื่อใจกัน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาการทำงานเป็นทีม การไว้น้ำใจเชื่อใจกันนอกจากเจริญงอกงามเอง ได้แล้วยังฝึกหัดได้อีกด้วย โดยการลดความเกรงกลัวระหว่างกันหันมาสนับสนุนกันและกัน

ข. เรียนรู้วัฒนธรรมของทีมที่ปรึกษาแต่ละคนให้ลึกซึ้ง เพราะวัฒนธรรม เป็นเรื่องของวิถีชีวิต หรือการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 3 - 4) อธิบายว่า วัฒนธรรมมี 2 ประเภทคือ วัฒนธรรมเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ สิ่งของที่เป็น ในการดำรงชีวิตช่วยให้อนุชนรุ่นถัดไป เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหาร เสื้อผ้า บ้านเรือน เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และวัฒนธรรมเกี่ยวกับจิตใจ ได้แก่ สิ่งที่ทำให้จิตใจและปัญญาเจริญงอกงามเช่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้ง เช่น ศีลธรรม จรรยา มารยาท ค่านิยม วิถีปฏิบัติ กฎหมาย ระเบียบหรือขนบธรรมเนียมประเพณี

ค. การปรับตัว การที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือการทำงานร่วมกับทีมได้ก็ต้อง พยายามปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนครูในทีมงาน หากไม่พยายามปรับตัวแล้วถึงแม้จะเรียนรู้มากมาย

เพียงไรก็เข้ากับคนอื่นไม่ได้ เมื่อเข้ากับคนอื่นไม่ได้ก็ประสบความล้มเหลวในการทำงานเป็นทีม และอาจจะอยู่ในสังคมนั้นไม่ได้ด้วย ดังที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2521 : 218) สังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มจากประสบการณ์แล้วสรุปว่า ในวงงาน ของรัฐและเอกชน คนถูกให้ออกจากงานเพราะขาดความรู้ที่น้อย แต่ถูกไล่ออกหรือให้ออก เพราะเข้ากับคนอื่นไม่ได้มาก คนไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง เพราะไม่มีความรู้เพียงส่วนน้อย แต่คนไม่ได้รับการเลื่อนฐานะ ไม่ได้เลื่อนตำแหน่งเพราะเข้ากับคนอื่นไม่ได้มาก จากแนวคิดที่กล่าวมาจะเห็นว่า การปรับตัวให้เข้ากับสังคมเป็นสิ่งสำคัญ

ง. รู้จักใช้เทคโนโลยีในการทำงาน ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ เพราะการให้การศึกษาศูนย์เทคโนโลยีเข้ามาช่วยมากขึ้น ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เพื่อให้อาจารย์ได้ประโยชน์จากเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เหล่านี้ได้เพิ่มขึ้นที่ คณะนิเทศศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (นิเทศปริญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519 : 98) อธิบายไว้ว่า การขยายตัวทางด้านวิชาการและอัตราการเพิ่มของประชากรทำให้ความต้องการด้านการศึกษามีขึ้นด้วย การให้การศึกษาในปัจจุบันจะไม่พ้นกับความเปลี่ยนแปลงจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการศึกษา ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาถึงกรรมนักเรียนจึงต้องพยายามเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีให้มากที่สุดได้ เช่น ภาษารูปได้ พิมพ์ดีดได้ ใช้เรื่องขยายเสียงเป็น จะทำให้การปฏิบัติกิจกรรมทดลองตัวขึ้น

จ. การรู้จักเข้ากับคนอื่น การอยู่ร่วมกันในสังคมและการทำงานเป็นทีม ต้องศึกษาเรียนรู้วิธีการเข้าสังคมกับคนอื่น เพราะการเข้าถึงจิตใจคนทำให้ได้รับความรัก ความไว้วางใจ ความเชื่อถือ คนเหล่านี้จะสนับสนุนทั้งส่วนตัวและกิจการงาน การเข้าถึงจิตใจคนมิได้หมายความว่าไปหาเขา ไปข่มขู่ ไปดักต้อนหรือครอบงำสมาคม แต่หมายถึง เข้าถึงจิตใจเขา ทำให้เขาเกิดความพอใจ เกิดความรัก ความผูกพันและยอมรับนับถือ อุทัย หิรัญโต (อุทัย หิรัญโต 2524 : 104 - 107) อธิบายว่า ความยากลำบากในการเข้าถึงจิตใจคนนั้นมีอยู่ 2 ประการคือ ยากเพราะเราไม่เปิดทางให้คนอื่นเข้าถึงและยากเพราะเราไม่เปิดทางไว้สำหรับตัวเอง ผู้ที่จะปฏิบัติการเพื่อเข้าถึงจิตใจคน จำเป็นต้องมีคุณสมบัติพื้นฐาน 3 ประการ คือ

เป็นคนที่ ทำงานดี และสังคมดี ส่วนวิธีการเอาชนะใจคนนั้นทรวีคหลัก 6 ประการของ เดล คาร์เนกี (Dale Carnegie) คือให้ความสนใจกับบุคคลที่เราติดต่อด้วย ยิ้ม จำชื่อคนเป็นไวให้ได้ เป็นนักฟังที่ดี จงพูดแต่เรื่องที่เรากำลังคลั่งไคล้ ในหลหลงและจงทำให้ เกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นคนที่สำคัญ หลักการดังกล่าวมาแล้วจะเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งที่ทำให้ เราเข้ากับคนอื่นได้

ฉ. การเรียนรู้ทางนิยามของผู้อื่น การเรียนรู้ทางนิยามของผู้อื่นเป็นสิ่งที่จำเป็นของครู ทุกคน เพราะการรู้จักเขาจะเป็นช่องทางให้เราทำอะไรหรือทำอะไรที่ถูกต้องใจเขาได้ การจัด กิจกรรมนักเรียนในภาคใต้จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูที่ปรึกษาต้องเรียนรู้ นิยามของคนที่ได้ เพื่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมร่วมกัน นิยามของคนที่เรียน ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ (ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2521 : 10) ได้สรุปนิยามของสังคมไว้ว่า คนใจจริงใจ ตรงไปตรงมา ยกย่องผู้อาวุโส ไม่นิยมระบบ เจ้าขุนมูลนาย นิยมความเรียบง่ายเอง นิยมอิสระเสรี ชอบเป็นเจ้าของ สนุกสนานรักญาติ พี่น้อง และนิยมความร่ำรวยใจกว้างใจถึง ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนจะต้องเข้าใจนิยาม ทางสังคมดังกล่าว และคงพยายามศึกษาให้ลึกซึ้งถึงนิยามของเพื่อนร่วมงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างแท้จริง

ช. การเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกิจกรรมที่จะทำ ลักษณะของ กิจกรรมนั้นและความสำเร็จหรือล้มเหลวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในอดีต การเรียนรู้ดังกล่าว ช่วยให้การที่ปรึกษาเข้าใจงานที่ตนต้องทำมากขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เจริญ ก้าวหน้าขึ้นได้ ความล้มเหลวของการจัดกิจกรรมนักเรียนในอดีตนั้นเกิดจากความไม่รู้ลักษณะ กิจกรรมนักเรียนของครูที่ปรึกษา จึงไม่ให้ความร่วมมือ ดังที่ กรมวิชาการ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 12 - 13) กล่าวว่า เป็นปัญหามากที่สุดคือ ครูไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมนักเรียน รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ในเรื่องกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ความไม่รู้ของครูเป็นอุปสรรคในการพัฒนากิจกรรมนักเรียน

สรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารงานนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการบริหารงานนักเรียนเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในใ้เสียผู้สัมผัสกับการบริหารงานนักเรียนอย่างแท้จริง เป็นเพียงผู้ตัดสินใจในกิจกรรมสำคัญ ๆ และรับทราบการจัดกิจกรรมโดยทั่วไปเสียมากกว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ น่าจะเกิดจากความบกพร่องในการบริหารงานหรือทำงานเป็นทีมของครู ที่ปรึกษาากิจกรรมนักเรียน ซึ่งภาคใ้เรียนรู้อีการดำเนินงานเป็นทีมตามหลักการที่กล่าวมาแล้ว ก็จะสามารถลดปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนลงได้อย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการท้าววจัยครั้งนี้ ทำให้เกิดแนวคิดว่าต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนควรหาทางพัฒนาตนเองโดยการศึกษาเรียนรู้ปรัชญาและหลักการจัด กิจกรรมนักเรียนอย่างถ่องแท้ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียน และปรับปรุงให้มีความทันสมัย ทั้งหาทางเพิ่มบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ได้ผลดีในการพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามตามเป้าประสงค์ ของหลักสูตรอย่างแท้จริง การดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว กระทำได้โดยการ ร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูกิจกรรม ครู ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนและนักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตาม แผนและประเมินผลเป็นระยะ ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา ให้มีความสอดคล้องของนักเรียนอย่างแท้จริง หลักสูตรการจัดกิจกรรมนักเรียน ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบัน มีแนวโน้มจะเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน มากกว่าจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากการที่ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้มีปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนคล้ายคลึงกัน แม้กระทั่ง
 ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ทางเขตการศึกษา ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก สภาพเช่นนี้เป็น
 เครื่องสะท้อนอิทธิพลของหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยเฉพาะนโยบายที่ต้องการให้โรงเรียนมัธยม
 ศึกษา เปิดกิจกรรมประเภทลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์
 เพื่อเน้นให้เกิดวินัยนั้นเปิดโอกาสให้ผู้บริหารจำกัดให้นักเรียนเรียนกิจกรรมเหล่านี้โดยทางอ้อม
 ไม่ว่านักเรียนจะต้องการหรือไม่ต้องการก็ตาม ถ้าเรามีความเชื่อว่ากิจกรรมนักเรียนทั้ง
 10 ประเภทที่กำหนดไว้ในกฎเพื่อการจัดการกิจกรรมนักเรียนระดับชั้นประถมและมัธยมศึกษาที่ใช้กันอยู่
 ในปัจจุบันนี้ สามารถพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้เจริญก้าวหน้าไปตามเอกัตภาพแล้ว
 ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดนโยบายเน้นให้จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกิจกรรม
 ผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นพิเศษ การเปิดโอกาสให้เล็งจัดกิจกรรมนักเรียนให้เข้ากับนักเรียน
 จะเป็นหลักการที่เหมาะสมยิ่งกว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องนี้ในภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย เพื่อนำมาเปรียบเทียบ
 หาแนวทางปรับปรุงการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของหัวหน้าหมวดกิจกรรม
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ เพื่อทราบปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน
 ของหัวหน้าหมวดกิจกรรมและนำมาเปรียบเทียบ กับปัญหาของผู้บริหาร
3. ควรศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล
 ในภาคใต้ เพื่อกรมสามัญศึกษาจะได้ข้อมูลมาเปรียบเทียบ กับปัญหาของผู้บริหารในโรงเรียน
 มัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล สุกประเสริฐ "แนวทางการนำผลวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพในโรงเรียน" วิจัยสัมพันธ์

6 (63) 1 ธันวาคม 2528

เขตการศึกษา 3, สำนักงาน จดหมายที่ ศธ 020703/3486 การประชุมอบรมหัวหน้าหมวด

กิจกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2526

_____ แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาคภาคสถิติ (ร.ส.ก.) สงขลา 2525, 21 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.

2525 - 2529) พัทยา 2524, 369 หน้า

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ศูนย์หนังสือการเกษตรแห่งประเทศไทย

2524, 433 หน้า

_____ รายงานการสัมมนาระดับชาติเรื่องภาวะสังคมไทย ระหว่างวันที่ 9 - 21

เมษายน 2525 อ. โรงแรมสยามเบอริ่งรีสอร์ท พัทยา 2525, 253 หน้า

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน คู่มืออบรมวัฒนธรรมไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2525, 201 หน้า

คณะนิสิตปริญญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เทคโนโลยีทางการศึกษาสื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา เจริญวิทย์การพิมพ์

2519, 190 หน้า

กรูธรรม เชียงราย (นามแฝง) "กิจกรรมโรงเรียนมัธยมศึกษาปัญหาที่รอการแก้ไข"

สยามรัฐ 14 ธันวาคม 2526 หน้า 6 - 7

จักรสิน พิเศษสาทร พญักษ์และนักปรัชญาการศึกษาของตะวันตก ดำรงการพิมพ์ 2521,

329 หน้า

จารึก อยุธยา "ความหมายและขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียน" สารพัฒนาหลักสูตร

24 : 25 - 31 กันยายน 2526

เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุมอบรมหัวหน้าหมวดกิจกรรมโรงเรียน

มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3 ๓ หอประชุมโรงเรียนวัดมหาธาตุ นครศรีธรรมราช

4 สิงหาคม 2526 เวลา 09.00 - 10.00 น.

จุไร ถิระภาส "สัจจะนางสาวจุไร ถิระภาส" มติชน พิมพ์ 23 เมษายน 2528

ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ ความต้องการช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาจาก

ศูนย์เพื่อสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ปริทัศน์พิมพ์ กส.บ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 84 หน้า

ชาญชัย อินทรประวัติ การบริหารกิจกรรมนักเรียน สงขลา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา 2521, 255 หน้า

ชูศรี วงศ์วัจน อดีตเพื่อการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2525, 252 หน้า

เชิดศักดิ์ ชูศรี "การทำงานเป็นหมู่คณะ ศึกษาเฉพาะกรณีกรมการปกครอง" เทศาภิบาล

76 (2) : 19 - 21 กุมภาพันธ์ 2524

ทองสุข รัตนชัยวงศ์ ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ปริทัศน์พิมพ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 91 หน้า

ธงชัย สันติวงษ์ องค์การและการบริหาร ไทยวัฒนาพานิช 2519, 525 หน้า

ธงชัย สันติวงษ์ และ สดใส กิติจิตรต์ การวางแผน เอเชียเพรส 2527, 224 หน้า

ธีรภูมิ ประทุมพรรัตน์ การบริหารกิจกรรมนักเรียน สงขลา ภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2526, 220 หน้า

ธีระศักดิ์ ศรีพรพิสิฐ "กิจกรรมนักเรียนกับการแนะแนว" สามัคคีศึกษา 12 (11) 8 พฤศจิกายน

2518

เทพพงษ์ บุญจิตราคูสัย หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 146 หน้า

นพพร พานิชสุข "ข้อจัดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา" มิตรครู

23 (1) : 12 - 17 15 มกราคม 2524

นายกรัฐมนตรี, สำนัก นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว รุ่งเรืองสารการพิมพ์
2524, 819 หน้า

บทวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียน นิสิต และนักศึกษาในประเทศไทย การศาสนา
2525, 177 หน้า

นิตยา เป็ล้องบุษ เจตคติของอาจารย์ให้ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในภาคกลางที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ปริทัศน์นรินทร์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 81 หน้า

นิพนธ์ สติธรา การจัดระเบียบองค์การ ปัจจุบัน - อนาคต ประสานมิตร 2520, 404 หน้า
การจัดระเบียบองค์การ ปัจจุบัน - อนาคต พิมพ์ 2523, 299 หน้า

นิยม ศรีวิเศษ ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครูเขตการศึกษา 9
ปทุมธานี กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2521, 82 หน้า

นิโรธ จงสงวน การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารตามความต้องการของครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ปริทัศน์นรินทร์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2527, 105 หน้า

นิสิตเกาฬมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน รุ่นที่ 16 (พิราปขาว) การบริหาร เอกสาร
ประกอบการสัมมนาทางวิชาการ 2525, 163 หน้า

เบญจมาศ เติมสูงศรี การสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและ
ธนบุรีที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร ปริทัศน์นรินทร์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509,
42 หน้า

"ประกาศสร้างชื่อไทยถึงระเบิดจัด กลางธรณีจึงแชมป์โลกอีก" เคลวินส์ 20 มกราคม 2529

ประดิษฐ์ ขวบเจริญ การบริหารกิจกรรมนักเรียน อักษรบัณฑิต 2520, 222 หน้า

ประมวญ ดิกกินสัน วัยร่นวัยเร่ง แพรวพิทยา 2520, 247 หน้า

พจน์ สะเพียรชัย "ทัศนะทางการศึกษา" จุลสารการศึกษา 7 (3) 1 - 8 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2526

_____ "เล่าเรื่องผลการวิจัยที่เก็บตก" ข่าวสารวิจัยการศึกษา 2 (1) 1 - 3 มกราคม 2522

พนัส หันนาดิษฐ์ การบริหารบุคลากรในโรงเรียน พิมพ์ 2526, 300 หน้า

พูนศิริ เจริญพันธุ์ ความสนใจของนักเรียนสตรีที่รื้อรอยเท้าที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปริศนาทิพย์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 48 หน้า

พอง เกิดแก้ว การพลศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2525, 339 หน้า

ปิยะธิดา สาร การบริหารงานบุคคล วัฒนาพานิช 2517, 587 หน้า

_____ หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2516, 695 หน้า

ภาวิดา ปิยะธรรว ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหาร

กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา ปริศนาทิพย์

ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 110 หน้า

เบญจ ปิยะธรรว การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษารัฐสภามณฑล 2523, 261 หน้า

บุษยา พูนทอง ทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูตอระบบอาวุโส ปริศนาทิพย์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 59 หน้า

ยุพดี ลิ้มอรุณ ปัญหาและความคิดเห็นในการสอนกิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริศนาทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2526, 142 หน้า

รัชนิกร ปิยะพัชรพงศ์ "บทคัดย่อผลงานวิจัยเกี่ยวกับภาคใต้" สงขลานครินทร์ 5 (3) :

295 - 298 กรกฎาคม - กันยายน 2526

ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวัดผลและวิจัย

ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524,

286 หน้า

- วณิ บัณฑิตสกุล การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน
สามเสนวิทยาลัย ปริญญาโท ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 47 หน้า
- วรรณสาร วรกิจ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในทัศนะของนักเรียน ครูและผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523, 189 หน้า
- วันนอร์ มะทา กิจกรรมนอกหลักสูตรพิเศษและปฏิบัติ โอเคียนสโตร 2523, 371 หน้า
- วางแผนทรภะกรวิแหงประเทศไทย, สยามกม ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
คู่มือวิทยาศาสตร์สุขภาพ โอเคียนสโตร 2524, 182 หน้า
- วิชาการ, กรม คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520
 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 3 2524, 24 หน้า
-
- รายงานผลการเฝ้าระวังสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
พุทธศักราช 2525 2525, 14 หน้า
- วิจิตร วรุตมางกูร การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา สมุทรปราการ ขนิษฐาการพิมพ์
 และโฆษณา 2524, 237 หน้า
- วิทยา เทพยา มนุษยสัมพันธ์ แพรพิทยา 2520, 177 หน้า
- วิทยากร เชียงกูล "แนวคิดใหม่ทางการศึกษา" ข่าวสารวิจัยการศึกษา 1 (3) กันยายน -
 ตุลาคม 2521
- วินิจ เกตุขำ ภาณุเมสเฟร จักรสกุล กระบวนการกลุ่ม โอเคียนสโตร 2522, 189 หน้า
- วิรัตน์ ชีระกุล ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร 2524,
 136 หน้า
- ศรีเรือน แก้วกังวาล วิธีสอนโดยภาพและท่อนจากของใกล้ โอเคียนสโตร 2523, 287 หน้า
- ศึกษานิเทศ, กระทรวง กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา
 เอกสารประกอบความรู้หมวดที่ 2 การอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 รุ่นที่ 20 2526, 254 หน้า

- ศึกษาธิการ, กระทรวง สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการะเนหาที่ของกระทรวง
ศึกษาธิการ กองทัสสุและอุปกรณั กรมสามัญศึกษา 2525, 28 หน้า
- _____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 อมรินทร์การพิมพ์ 2523,
372 หน้า
- เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม กองนโยบายการพาณิชย์ ภาวะเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้
ของประเทศไทย (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) อักษรไทย 2523, 243 หน้า
- สมคิด คีร์สมี การเปรียบเทียบทัศนคติของครูและผู้บริหารที่มีต่อกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาล เขตการศึกษา 12 ปริญญาโท ภาศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 109 หน้า
- สมบูรณ์ หัมมไทย "กิจกรรมนักเรียน" การศึกษาเอกชน 4(4) : 27 - 28 มกราคม 2522
- สมพงษ์ เทพมสัน การบริหาร ไทยวัฒนาพานิช 2523, 338 หน้า
- _____ การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ ไทยวัฒนาพานิช 2523, 380 หน้า
- สมพงษ์ ศิริเมต กระบวนการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาโท ภาศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
2523, 67 หน้า
- สมยศ นาวีการ การบริหาร ดวงกมล 2522, 592 หน้า
- สมศักดิ์ ศรีภาโชนัน สัมมนาการศึกษา โอเดียนสโตร 2527, 310 หน้า
- สมาน แสงมณี "เรื่องนารูเกี่ยวกับวิจัยทางการศึกษา" วิจัยสนเทศ 4 (37) 42 - 43
ตุลาคม 2526
- สมาน รังสิโยภักุญ และ สุธี สุธิสมบูรณ์ หลักการบริหารเบื้องต้น อักษรสารการพิมพ์
2525, 137 หน้า
- สรอยตระกูล อรรถมานะ จิตวิทยาองค์การ ไทยวัฒนาพานิช 2520, 146 หน้า
- สันทิกภาพ ไชยวงศ์เกียรติ "หมอบ้านนอก" ฟ้าอาชีฟ 3 (31) กุมภาพันธ์ 2523

- สามัญศึกษา, กรม กองแผนงาน สถิติการศึกษา 2526, 197 หน้า
- _____ สรุปรายงานการแบ่งกลุ่มสัมมนาและอภิปรายทั่วไปในการประชุมสัมมนาผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา 2524, 176 หน้า
- _____ ความรู้ด้านการจัดการและทักษะทางเทคนิค ชวนพิมพ์ 2527, 405 หน้า
- _____ คำบรรยายพิเศษของนายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ในการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและหัวหน้างาน 2526, 23 หน้า
- _____ คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยเน้นลักษณะนิสัย 2526, 1 เล่ม (ไม่ปรากฏ
เลขหน้า)
- _____ คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2529, 408 หน้า
- _____ หน่วยศึกษานิเทศก์ เอกสารการสัมมนาผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักเรียน 7 - 11
มีนาคม 2526 ณ ศูนย์อบรมครูหน่วยศึกษานิเทศก์ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2526
(ไม่ปรากฏเลขหน้า)
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชา
หน่วยที่ 1 - 7 2525, 475 หน้า
- _____ เอกสารการสอนชุดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสาธารณสุข หน่วยที่ 1 - 7
2526, 464 หน้า
- สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร การศึกษาปัญหาที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยพุทธกับไทยมุสลิม
จังหวัดปัตตานี 2520 บทคัดย่องานวิจัย 2519 - 2523 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
135 หน้า
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ คณะ โลกทรรศน์ไทยใต้ ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2521, 149 หน้า
- สุคตญา สุทธิสร เจตนคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 117 หน้า

- สุนทร โคตรบรรเทา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 109 หน้า
- สุภาพ รัตยานนท์ ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ปีการศึกษา 2517 ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 53 หน้า
- สุรินทร์ สรสิริ กิจกรรมรวมหลักสูตร โรงพิมพ์สุรสภา 2509, 128 หน้า
- เสนีย์ พัทธกัธธรพ "กิจกรรม" การศึกษาเอกชน 7 (4) : 27 - 29 มกราคม 2525
- เสงี่ยม พงษ์วงศ์ บทคัดย่อวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต พ.ศ. 2518 มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 396 หน้า
- เสริมศักดิ์ วัฒนาภรณ์ การบริหารกิจการนักเรียน พิมพ์โลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิมพ์โลก 2520, 183 หน้า
- _____ ชุดกิจกรรมแนวทางการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2521, 155 หน้า
- อนันต์ เกตุวงศ์ หลักและเทคนิคการวางแผน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2516, 232 หน้า
- อรรพณ เวทยะเวทิน เจตนคติของอาจารย์ใหญ่ ครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 123 หน้า
- อรุณ รักธรรม การพัฒนาองค์การเพื่อการเปลี่ยนแปลง ไทยวัฒนาพานิช 2523, 359 หน้า
- _____ มนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร ไทยวัฒนาพานิช 2517, 447 หน้า
- อัญชลี สุคนธา ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศน์
ปีการศึกษา 2519 ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 43 หน้า
- อุดม พนุทอง การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีต่อกิจกรรม
เสริมหลักสูตร ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2518, 109 หน้า
- อุทัย บุญประเสริฐ ค่านิยมในระบอบอาวุโสของผู้นำราชการจังหวัดและรองผู้นำราชการจังหวัด
ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2516, 84 หน้า

Best, John W. Research in Education. 3 rd. ed. New Jersey.
Prentice-Hall, 1977. 403 p.

Fry, Gar Wayne. "The Position of the Student Activities Director
as Perceived by Teachers of NCA High Schools." in Dissertation
Abstract International. Vol. 39, : P. 5185 A, March, 1979.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed. New York, McGraw
Hill Book Company, 1973. 681 p.

Gulick, Luther and L. Urwick. Paper on the Science of Administration.
Clift, 1973. 195 p.

John, Robert Lee. "Extraclass Activities in Selected Junior and
Middle High School in Pennsylvania." in Dissertation Abstract
International. Vol. 40, p. 2307 A - 2943 A, November, 1979.

Lincoln. Red A. "Current Bractices in Administration of Student
Activities Finances in Selected Montana Public Secondary Schools."
in Dissertation Abstract International. Vol. 42. p. 894 A - 1348 A,
September. 1981.

Malmgren, Richard James. "Development of a Guideline for the
Equitable Assignment of Co-curricular Activities in Public
Secondary School of Colorado." in Dissertation Abstract
International. Vol. 42, p. 3328 A - 3789 A. February, 1982.

ภาพผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดเพชรบุรี และราชบุรี

ข้าพเจ้า นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ อาจารย์ 2 โรงเรียนวรหารีเฉลิม สงขลา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้" ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากท่าน หากท่านจะกรุณาให้คณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มาประชุมในวันนี้ได้ตอบแบบสอบถามภายในเวลาไม่เกิน 20 นาที การที่ข้าพเจ้าเลือกจังหวัดนี้เป็นที่ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้ เพราะว่าเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดในภาคใต้มากที่สุด การดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดนี้คล้ายคลึงกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในภาคใต้ การบริหารกิจกรรมนักเรียนจึงน่าจะคล้ายคลึงกันด้วย

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า ท่านคงกรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับ และขอยืนยันว่าจะนำไปใช้ในการทำปริญญานิพนธ์นี้เท่านั้น ไม่เกิดผลเสียหายต่อท่านหรือผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

(นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ)

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ข้าพเจ้า นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ อาจารย์ 2 โรงเรียนนรนาเรีเฉลิม สงขลา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาต้งานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ช่วยเหลือตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านถือเป็นความลับและขออภัยที่ จะนำข้อมูลที่ได้จากคำตอบของท่านไปใช้เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้เท่านั้น ไม่เกิดผลเสียหายต่อตัวท่านแต่ประการใด

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า ทุกท่านคงกรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยส่วนรวม จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

(นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ)

ผู้วิจัย

(สำเนา)

ที่ ทม 1018(6)/07

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

อ.เมือง จ.สงขลา 90000

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ นิสิตปริญญาโท สาขา ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาความกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้" จึงมีความจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่าน ช่วยตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ สำหรับรายละเอียดเจ้าตัวจะเป็นผู้ชี้แจงให้ท่านทราบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) กาญจนา หาสิตะพันธุ์

(นางกาญจนา หาสิตะพันธุ์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

กองธุรการ

โทร. 311711

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดในภาคใต้ทุกจังหวัด

ข้าพเจ้า นายวิโรจน์ แก้ววันเต็ม อาจารย์ 2 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม สงขลา
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ได้รับ
อนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษานักศึกษาด้านกิจกรรมนักเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จได้ด้วย
ความร่วมมือจากท่าน ถ้าท่านจะกรุณาให้ผู้บริหารที่มาประชุมในวันนี้ ได้ตอบแบบสอบถาม
ภายในเวลาไม่เกิน 20 นาที ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับและขอยืนยันว่าจะนำข้อมูลนี้ไปใช้ในการ
ทำวิทยานิพนธ์นี้เท่านั้น ไม่เกิดผลเสียหายต่อตัวท่านหรือผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า ท่านจะกรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี ผลการวิจัย
ครั้งนี้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยรวม จึงขอกราบขอบ
พระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิโรจน์ แก้ววันเต็ม

(นายวิโรจน์ แก้ววันเต็ม)

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ข้าพเจ้า นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ อาจารย์ 2 โรงเรียนวนรารีเฉลิม สงขลา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ช่วยเหลือตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านถือเป็นความลับและขอยืนยันว่า จะนำข้อมูลที่ได้จากคำตอบของท่านไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์นี้เท่านั้น ไม่เกิดผลเสียหายต่อตัวท่านแต่ประการใด

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า ทุกท่านคงกรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยส่วนรวม จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

(นายวิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้

ผู้วิจัย

นายวีโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะตัวของผู้บริหาร มี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน มี 38 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะตัวของผู้บริหาร

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันโรงเรียนของท่านมีนักเรียนทุกระดับชั้นจำนวนกี่คน

- ☐ ไม่เกิน 499 คน
- ☐ 500 - 1,499 คน
- ☐ 1,500 - 2,499 คน
- ☐ 2,500 - คนขึ้นไป

2. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ที่ใด

- ☐ ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
- ☐ นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

3. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในเขตการศึกษาใด

- ☐ เขตการศึกษา 2
- ☐ เขตการศึกษา 3
- ☐ เขตการศึกษา 4
- ☐ เขตการศึกษา 5

4. โรงเรียนของท่านเปิดสอนระดับชั้นอะไร

- ☐ ม.1 - ม.3
- ☐ ม.1 - ม.6

5. ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามาแล้ว

- ☐ 1 - 5 ปี
- ☐ 6 - 10 ปี
- ☐ 11 - 15 ปี
- ☐ 16 - 20 ปี
- ☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

โปรดอ่านแบบสอบถามที่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าคำตอบที่กำหนดในตารางขวามือข้อใดตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางช่องที่ตรงกับคำตอบที่ท่านต้องการเพียงคำตอบเดียว

- 5 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้ มีปัญหามากที่สุด
- 4 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้ มีปัญหามาก
- 3 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้ มีปัญหามาก
- 2 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้ มีปัญหาน้อย
- 1 หมายความว่า ตามความคิดเห็นของท่านการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านนี้ มีปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนตามต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า ตามความคิดเห็นของท่านขณะนี้โรงเรียนของท่านมีปัญหามากที่สุดในด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน

๖ ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและ กระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนให้แจ่มแจ้ง					
2.	การเขียนโครงการกิจกรรมนักเรียนร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน					
3.	การเขียนโครงการกิจกรรมนักเรียนให้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
4.	การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้					
5.	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน กิจกรรมนักเรียน					
6.	การเขียนแผนกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน					
7.	การปรับแผนกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสม อยู่เสมอ					
8.	การจัดทำแผนและปฏิทินการจัดกิจกรรมนักเรียน ล่วงหน้า					
9.	การจัดแผนกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับ งบประมาณที่มีอยู่					
10.	การจัดแผนกิจกรรมให้นักเรียนเลือกโดยเสรี					

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.	การแบ่งงานกิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน					
12.	การจัดโครงสร้างของงานกิจกรรม นักเรียนให้ชัดเจน					
13.	การจัดสายการบังคับบัญชาทางงานกิจกรรม นักเรียนให้ชัดเจน					
14.	การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมและ นักเรียน					
15.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในแนวราบ					
16.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในแนวตั้ง					
17.	การจัดโครงสร้างกิจกรรมนักเรียนในแนวราบ และแนวตั้ง					
18.	การชี้แจงให้คณะครูที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน เข้าใจตรงกันในงานหลักการและกระบวนการ จัดกิจกรรมนักเรียน					
19.	การจัดครูเข้าประจำกิจกรรมนักเรียนตาม ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของครู					

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20.	การบรรจุครูใหม่ที่มีความรู้ด้านกิจกรรมเฉพาะอย่าง					
21.	การคัดเลือกครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนที่มีความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้					
22.	การส่งเสริมให้ครูฝึกอบรมครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน					
23.	การให้ความช่วยเหลือของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน					
24.	การนำผลการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา กิจกรรมนักเรียนมาประกอบการพิจารณา ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ					
25.	การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียนได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานการจัด กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนอื่นที่มีผลงาน ดีเด่น					
26.	การจูงใจครูให้เห็นความสำคัญของการจัด กิจกรรมนักเรียน					
27.	การให้การนิเทศครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน					

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28.	การประชุมชี้แจงให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานและโครงการ จัดกิจกรรมนักเรียน					
29.	การจัดระบบการติดต่อสื่อสารในคาน กิจกรรมนักเรียนให้ประสิทธิภาพ					
30.	การสร้างความร่วมมือร่วมใจระหว่างครู ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงาน					
31.	การกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงาน กิจกรรมนักเรียนให้ชัดเจน					
32.	การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำเสนอ ความคิดเห็นอย่างจริงจัง					
33.	การติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่าง จริงจัง					
34.	การควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็น ไปตามแผนที่วางไว้					
35.	การกำหนดระบบการรายงานผลให้ชัดเจน					
36.	การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัด กิจกรรมนักเรียน					

ข้อ	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37.	การจัดหางบประมาณมาเพิ่มเติมให้เพียงพอ กับโครงการกิจกรรมนักเรียน					
38.	การขอความช่วยเหลือทางการเงินจาก สังคมภายนอก					

การศึกษาปัญหาการกิจกรรมนักเรียน
ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้

บทคัดย่อ

ของ
วิโรจน์ แก้ววันเพ็ญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2529

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ โดยมุ่งเปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหารระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองกับนอกเขตเมือง ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 กับระดับชั้น ม.1 - ม.6 และระหว่างผู้บริหารที่ประสบปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนไม่เท่ากัน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ จำนวน 199 คน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในปีการศึกษา 2526 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยคิดสร้างขึ้นเอง เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วดำเนินการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน แล้วใช้ $t - test$ และ ANOVA ทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีปัญหาน้อยที่สุด
2. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองและนอกเขตเมือง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของปัญหาแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 มีปัญหามากกว่าผู้บริหารในเขตการศึกษาอื่น ๆ ผู้บริหารในเขตการศึกษา 4 มีปัญหาน้อยที่สุด

4. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.3 และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น ม.1 - ม.6 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคใต้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นระยะเวลาไม่เท่ากัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาแล้ว ผู้บริหารที่มีระยะเวลาการบริหารนานกว่า 20 ปี มีปัญหามากที่สุด และผู้บริหารที่บริหารงานเป็นระยะเวลา 16 - 20 ปี มีปัญหาน้อยที่สุด

A STUDY OF PROBLEMS ABOUT STUDENT ACTIVITIES AMONG
GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS
IN SOUTH THAILAND

AN ABSTRACT
BY
WIROTH KAEOWANPEN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Sirinakharinwirot University
Songkhla Campus
February 1986

This research aimed to study problems about student activities among government secondary school administrators in south Thailand, with emphasis on these comparisons : between administrators of schools of small, medium, large, and extra-large sizes; between administrators of schools within and outside city limit; between administrators in different educational regions; between administrators of schools with lower secondary grades only and those of schools with all secondary grades; and between administrators with varying degrees of experience in administration of student activities. The population of 199 government secondary school administrators in the entire southern region in the 1983 academic year was used in the study. The data-gathering instrument was a five-step-rating-scale questionnaire about the administrator's problems related to student activities, and was designed by the researcher. The data collected were analyzed into means and standard deviations, and subjected to t-test and ANOVA for hypothesis testing.

The research findings were :

1. The administrators did not differ at statistically significant level along the variable of school size. Based on the means for the problems, the administrators of medium-size schools had more problems than those of schools of other sizes. The administrators of extra-large schools had the fewest problems.
2. No statistically significant difference was found between the administrators of schools within city limit and those of schools outside city limit.
3. The administrators of schools in different educational regions did not differ at statistically significant level. When the means for the problems were considered, the administrators in Educational Region 3 were top with problems, and those in Educational Region 4 had the fewest.
4. There was no statistically significant difference between the administrators of lower-secondary-only schools and those of all-grade secondary schools.
5. There was no statistically significant difference with respect to length of service as school administrator. On the basis of the means for the problems, the administrators with more than 20 years of service had the most problems, and those with the fewest problems were school administrators with 16-20 years of service.